

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ

မြို့နယ်သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲရေးလမ်းညွှန်

စက်တင်ဘာ ၂၀၁၀

လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် မြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာန
ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် မြန်လည်နေရာချထားရေးဦးစီးဌာန

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာန
အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန

မြို့နယ်သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲရေးလမ်းညွှန်

စက်တင်ဘာ ၂၀၁၀

လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာန
ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဦးစီးဌာန

ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန
အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန

မာတိကာ

မာတိကာ..... i
 ဇယားများနှင့်ပုံများစာရင်း: iii
 အတိုကောက်ဝေါဟာရများ..... iv

အပိုင်း (က) နိဒါန်း

၁. နောက်ခံသမိုင်း: ၂
၂. မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖြစ်ပွားတတ်သော သဘာဝဘေးများအကြောင်း: ၃
၃. သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့စည်းထားရှိမှုများ: ၁၀
၄. မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲရေးလမ်းညွှန် စာအုပ် ပြုစုခြင်း အကြောင်းရင်းများ: ၁၂
၅. ဤလမ်းညွှန်စာအုပ်ရေးဆွဲဖော်ထုတ်ရာတွင် ကျင့်သုံးခဲ့သောလုပ်ငန်းစဉ်များ: ၁၄
၆. လမ်းညွှန်စာအုပ်၏ဦးတည်ချက်များနှင့် အသုံးဝင်မှုနယ်ပယ်: ၁၅
၇. လမ်းညွှန်စာအုပ် ဖွဲ့စည်းထားပုံ: ၁၅

အပိုင်း (ခ) မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက် ရေးဆွဲရာတွင် ချဉ်းကပ်ပုံ နည်းလမ်း

၁. မြို့နယ်အဆင့်သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင် ချမှတ်ထားရမည့် မူဘောင်များနှင့် အဓိကထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့် အချက်များ: ၁၉
၂. မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင် ကျင့်သုံးသင့်သော လုပ်ငန်းစဉ်: ၂၁

အပိုင်း (ဂ) မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက် ရေးဆွဲရာတွင် ပါဝင်သင့်သည့် အဓိကအချက်များ

- အဖုံးစာမျက်နှာ
- မာတိကာ
- ဇယားနှင့်ပုံများ စာရင်း
- အတိုကောက်ဝေါဟာရများ

- ၁။ မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက် နိဒါန်း [နောက်ခံအကြောင်း၊ မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်၏ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်နှင့် ဦးတည်ချက်များ] ၂၄
- ၂။ မြို့နယ်အကြောင်း ဖော်ပြခြင်း: ၂၄
- ၃။ မြို့နယ်၏အန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်မှုကို ဖော်ပြခြင်း: ၂၅
- ၄။ မြို့နယ်အဆင့်သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် အဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့စည်းထားရှိမှုများ: ၂၅
- ၅။ ကော်မတီဆပ်ကော်မတီနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများ၏ တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ: ၂၆
- ၆။ ဘေးအန္တရာယ်ဆိုးကျိုးများလျော့ပါးရေး၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး၊ တုံ့ပြန်ရေး၊ မူလအခြေအနေ သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိစေရေး နှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး အစီအမံများ: ၂၇
- ၇။ လုပ်ငန်းစီမံချက်ကို စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်း၊ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့် ဖြည့်စွက် ပြင်ဆင်ခြင်း: ၂၇

မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်၏ နောက်ဆက်တွဲများ

- ၁။ အရေးပေါ်အကူအညီလိုအပ်ချက်တောင်းခံမှုပုံစံ ၂၈
- ၂။ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုလေ့လာဆန်းစစ်ချက်ပုံစံ ၂၉
- ၃။ အရင်းအမြစ်စုစည်းထားရှိမှုစာရင်း: ၃၁
- ၄။ မြေပုံများ: ၃၃
- ၅။ သဘာဝဘေးဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် တည်မြဲအမိန့်. ၃၃
- ၆။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူသားချင်း စာနာမှုအကူအညီပေးရေး အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် ဒေသခံအစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ၏အဖွဲ့ပေါင်းစုံ ပါဝင်သော အရေးပေါ်လုပ်ငန်း ကြိုတင်စီမံချက် ၃၃
- ၇။ အစိုးရမဟုတ်သော ပြည်တွင်း အဖွဲ့အစည်းများ (LNGOs) ၏အဖွဲ့ပေါင်းစုံ ပါဝင်သော အရေးပေါ်လုပ်ငန်း ကြိုတင်စီမံချက် ၃၄

အပိုင်း (ဃ) မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက် ရေးဆွဲရာတွင် ပါဝင်သင့်သည့် အဓိကအချက်များနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ရှင်းလင်းချက်မှတ်စုများ

- အခန်းလိုက် ရှင်းလင်းချက်များ: ၃၈
- ကြိုတင်သတိပေး သင်္ကေတများ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုခြင်း: ၆၂
- ဘေးလျော့ပါးရေးဆိုင်ရာ ဝေါဟာရအသုံးအနှုန်းအချို့တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ: ၆၃
- ရည်ညွှန်းကိုးကားသော စာအုပ်စာတမ်းများ: ၆၈

ဇယားများနှင့် ပုံများစာရင်း

ဇယားများ

- ဇယား(၁) မြန်မာနိုင်ငံ၏ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဖွဲ့စည်းထားပုံ ၂
- ဇယား(၂) မြန်မာ့ကမ်းရိုးတန်းတစ်လျှောက် ငလျင်နှင့်ဆူနာမီဘေးဖြစ်နိုင်ခြေပြဇယား ၆
- ဇယား(၃) တံတေးမြို့နယ် သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီ ၄၆
- ဇယား(၄) ကျေးရွာအုပ်စုသဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီဖွဲ့စည်းပုံ ၅၀

ပုံများ

- ပုံ (၁) မြန်မာနိုင်ငံ ငလျင်ဇုန်များပြမြေပုံ ၅
- ပုံ (၂) မြန်မာနိုင်ငံ မီးဘေးအန္တရာယ်ပြမြေပုံ ၇
- ပုံ (၃) အမျိုးသားသဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဗဟိုကော်မတီ၊ လုပ်ငန်းကော်မတီနှင့် ဆပ်ကော်မတီများ ဖွဲ့စည်းထားရှိမှု ၁၁
- ပုံ (၄) တံတေးမြို့နယ် သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီ၏ ဖွဲ့စည်းပုံဇယား ၄၉
- ပုံ (၅) ခရိုင်နှင့် ကျေးရွာအုပ်စု/ရပ်ကွက် ကော်မတီနှင့် ချိတ်ဆက်မှုများ ၅၀

အတိုကောက်ဝေါဟာရများစာရင်း

ADPC	:	Asian Disaster Preparedness Center အာရှဒေသ သဘာဝဘေးကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးဌာန
CP	:	Contingency Plan အရေးပေါ်လုပ်ငန်း ကြိုတင်စီမံချက်
CPWG	:	Contingency Plan Working Group အရေးပေါ်လုပ်ငန်း ကြိုတင်စီမံချက်လုပ်ငန်းအဖွဲ့
DPC	:	Disaster Preparedness Committee သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီ
DRR	:	Disaster Risk Reduction သဘာဝဘေးလျော့ပါးရေး
FAO	:	Food and Agriculture Organization ကုလသမဂ္ဂစားနပ်ရိက္ခာနှင့် စိုက်ပျိုးရေးအဖွဲ့
IASC	:	Inter-Agency Standing Committee အဖွဲ့ပေါင်းစုံပါဝင်သောအမှုဆောင်ကော်မတီ
IFRC	:	International Federation of Red Cross အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာကြက်ခြေနီအစည်းအရုံး
INGO	:	International Non-governmental Organization အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း
IOM	:	International Organization for Migration
LNGO	:	Local Non-governmental Organization ဒေသခံအစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း
MAPDRR	:	Myanmar Action Plan on Disaster Risk Reduction မြန်မာနိုင်ငံသဘာဝဘေးလျော့ပါးရေးလုပ်ငန်းစီမံချက်
MSWRR	:	Ministry of Social Welfare, Relief and Resettlement လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာန
NDPCC	:	National Disaster Preparedness Central Committee အမျိုးသား သဘာဝဘေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဗဟိုကော်မတီ
NGO	:	Non-Governmental Organization အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း
RRD	:	Relief and Resettlement Department ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဦးစီးဌာန
TDMP	:	Township Disaster Management Plan မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်
UN	:	United Nations

ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့

- UNDP : United Nations Development Programme
ကုလသမဂ္ဂဖွံ့ဖြိုးမှုအစီအစဉ်
- UNHCR : Office of the United Nations High Commissioner for Refugees
ဒုက္ခသည်များဆိုင်ရာကုလသမဂ္ဂမဟာမင်းကြီးရုံး
- UNICEF : United Nations Children’s Fund
ကုလသမဂ္ဂကလေးများရန်ပုံငွေအဖွဲ့
- UNOCHA : United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs
ကုလသမဂ္ဂလူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာကွပ်ကဲညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေးရုံး
- WFP : World Food Programme
ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာအစီအစဉ်
- WHO : World Health Organization
ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့

အပိုင်း (က)

နိဒါန်း

နိဒါန်း

၁ နောက်ခံသမိုင်း

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်သည် မြောက်လတ္တီကျု ၉ '၃၂' နှင့် ၂၈ '၃၁'၊ အရှေ့လောင်ဂျီကျု ၉၅ '၁၀' နှင့် ၁၀၁ '၁၁' ကြားတွင် တည်ရှိပြီး စုစုပေါင်းဧရိယာ ၆၇၆၅၇၈ စတုရန်းကီလိုမီတာ ကျယ်ဝန်း၍ အရှေ့တောင်အာရှတွင် အကြီးဆုံးနိုင်ငံ ဖြစ်ပါသည်။

အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဖွဲ့စည်းထားပုံ။ ။ မြန်မာနိုင်ငံသည် တိုင်း(၇)ခု၊ ပြည်နယ်(၇)ခု တို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။ တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်များကို ခရိုင်(၆၇)ခရိုင်၊ မြို့နယ်(၃၃၀) မြို့နယ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ မြို့နယ်များကို ရပ်ကွက်နှင့် ကျေးရွာအုပ်စုများဖြင့်လည်းကောင်း ထပ်မံ ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။ ကျေးရွာအုပ်စုကို ရွာများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။ တိုင်းနှင့် ပြည်နယ်အလိုက် ခရိုင်၊ မြို့နယ်၊ မြို့နယ်ခွဲ၊ ရပ်ကွက်၊ ကျေးရွာအုပ်စု နှင့် ရွာများစာရင်းကို ဇယား (၁)တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား (၁) မြန်မာနိုင်ငံ၏ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဖွဲ့စည်းထားပုံ

တိုင်း/ပြည်နယ်	ခရိုင်	မြို့နယ်များ	မြို့နယ်ခွဲများ	ရပ်ကွက်များ	ကျေးရွာအုပ်စုများ	ရွာများ
ကချင်ပြည်နယ်	၄	၁၈	၉	၁၄၃	၅၉၇	၂၅၈၃
ကယားပြည်နယ်	၂	၇	၁	၃၁	၇၉	၆၂၀
ကရင်ပြည်နယ်	၃	၇	၆	၇၄	၃၇၄	၂၁၆၁
ချင်းပြည်နယ်	၂	၉	၃	၃၇	၄၇၁	၁၃၅၂
မွန်ပြည်နယ်	၂	၁၀	၂	၈၀	၃၈၃	၁၂၀၀
ရခိုင်ပြည်နယ်	၄	၁၇	၃	၁၃၃	၁၀၄၀	၃၈၆၀
ရှမ်းပြည်နယ်	၁၂	၅၅	၂၀	၄၃၂	၁၆၂၉	၁၅၃၈၇
ပဲခူးတိုင်း	၄	၂၈	-	၂၅၄	၁၄၂၃	၆၄၅၂
စစ်ကိုင်းတိုင်း	၈	၃၇	၃	၁၈၇	၁၇၆၈	၆၀၈၇
တနင်္သာရီတိုင်း	၃	၁၀	၆	၈၃	၂၆၄	၁၂၃၀
မကွေးတိုင်း	၅	၂၅	၁	၁၆၃	၁၅၄၁	၄၇၇၁
မန္တလေးတိုင်း	၈	၃၆	၂	၂၉၇	၁၅၉၇	၅၄၂၄
ရန်ကုန်တိုင်း	၄	၄၅	၁	၇၄၂	၆၂၀	၂၀၈၉
ဧရာဝတီတိုင်း	၆	၂၆	၇	၂၃၅	၁၉၁၂	၁၁၇၀၁
စုစုပေါင်း	၆၇	၃၃၀	၆၄	၂၈၉၁	၁၃၆၉၈	၆၄၉၁၇

လူဦးရေ ။ ။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ခန့်မှန်း လူဦးရေသည် ၂၀၀၆- ၂၀၀၇ ခုနှစ် တွင် (၅၆.၅၂) သန်းရှိပြီး လွန်ခဲ့သော နှစ်များတွင် နှစ်စဉ် လူဦးရေတိုးနှုန်းသည် ၂.၀၂ ရာခိုင်နှုန်း

ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ လူဦးရေ၏ ၇၀ရာခိုင်နှုန်းသည် ကျေးလက်ဒေသများတွင် နေထိုင်ကြပါသည်။ လူဦးရေသိပ်သည်းမှုသည် တစ်စတုရန်း ကီလိုမီတာတွင် (၇၇) ဦး ရှိပါသည်။ ရန်ကုန်တိုင်းတွင် တစ်စတုရန်း ကီလိုမီတာတွင် (၅၉၅)ဦးခန့် နေထိုင်ပြီး ချင်းပြည်နယ်တွင် တစ်စတုရန်း ကီလိုမီတာတွင် (၁၄)ဦးခန့်သာ နေထိုင်ကြပါသည်။ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတွင် လူမျိုးစုပေါင်း (၁၃၅)စု နေထိုင်ကြပြီး ဒေသန္တရစကား အပါအဝင် ဘာသာစကားပေါင်း (၁၀၀)ကျော်ကို အသုံးပြုပြောဆိုကြသည်။ အဓိက မျိုးနွယ်စုများမှာ ကချင်၊ ကယား၊ ကရင်၊ ချင်း၊ မွန်၊ ဗမာ၊ ရခိုင် နှင့် ရှမ်းတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

စီးပွားရေး။ ။ ပြည်တွင်းထုတ်ကုန် စုစုပေါင်း၏ ၄၀.၂ ရာခိုင်နှုန်းကို စိုက်ပျိုးရေး ကဏ္ဍမှရရှိပြီး လုပ်သားထု၏ ၆၄.၁ ရာခိုင်နှုန်းသည် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍတွင် လုပ်ကိုင်ကြသောကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် စိုက်ပျိုးရေးကို အခြေခံသောနိုင်ငံ ဖြစ်ပါသည်။ အခြားသော ကဏ္ဍများဖြစ်သည့် မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်း၊ သစ်တော၊ ဝန်ဆောင်မှု နှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ကဏ္ဍတို့သည် ကျန်ရှိသည့် ပြည်တွင်းထုတ်ကုန် စုစုပေါင်းကို ဖြည့်ဆည်းပေးပါသည်။

ရာသီဥတု။ ။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မိုးဥတု (မေလလယ်မှ အောက်တိုဘာလလယ်ထိ)၊ ဆောင်းဥတု (အောက်တိုဘာလလယ်မှ ဖေဖော်ဝါရီလလယ်ထိ)၊ နွေဥတု (ဖေဖော်ဝါရီလလယ်မှ မေလ လယ်ထိ) ဟူသော ဥတုသုံးခုရှိသည့် အပူပိုင်းရာသီဥတု ရှိပါသည်။ ကမ်းရိုးတန်းဒေသ တွင် ပျမ်းမျှ မိုးရေချိန်သည် ၄၀၀၀ မီလီမီတာ မှ ၅၆၀၀ မီလီမီတာ ကြားတွင် ရှိပြီး အပူပိုင်းဒေသတွင် ပျမ်းမျှ မိုးရေချိန်သည် ၆၀၀ မီလီမီတာ မှ ၁၄၀၀ မီလီမီတာ ကြားတွင် ရှိသဖြင့် ပျမ်းမျှ မိုးရေချိန် ကွာခြားချက် အလွန်ကြီးမားပါသည်။

၂ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖြစ်ပွားတတ်သော သဘာဝဘေးများအကြောင်း

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်သည် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်မျိုးစုံကို ရင်ဆိုင်ရလေ့ရှိပါသည်။ မကြာခဏ သဘာဝဘေးဒဏ်များကိုလည်း ခံစားနေရပါသည်။ မကြာမီက ဖြစ်ပွားခဲ့သော သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ် အချို့မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

- နာဂစ်မုန်တိုင်း (၂၀၀၈) ကြောင့် လူဦးရေ (၈၄၅၃၇)ဦး သေဆုံးခဲ့ပြီး၊ လူပေါင်း (၅၃၈၃၆) ပျောက်ဆုံး၍ အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၄.၁) ဘီလီယံခန့် တန်ဖိုးရှိသော အိုးအိမ်စည်းစိမ်များကို ပျက်စီးဆုံးရှုံးစေခဲ့ပါသည်။
- မာလာမုန်တိုင်း (၂၀၀၆)တွင် လူဦးရေ (၃၇)ဦးသေဆုံးခဲ့ပါသည်။
- ဆူနာမီ (၂၀၀၄)တွင် လူဦးရေ (၆၁)ဦး သေဆုံးခဲ့ပါသည်။

- တောင်တွင်းကြီးငလျင် (၂၀၀၃)တွင် လူဦးရေ (၇)ဦးသေဆုံးခဲ့ပါသည်။

မီးဘေးသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အမြဲကြုံတွေ့နေရသော ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုဖြစ်ပြီး နိုင်ငံတွင်း ကြုံတွေ့သော ဘေးအန္တရာယ်၏ (၇၁)ရာခိုင်နှုန်းသည် မီးဘေးဖြစ်ပါသည်။ ရေဘေးနှင့် မုန်တိုင်းသည် (၁၁)ရာခိုင်နှုန်းနှင့် (၁၀)ရာခိုင်နှုန်း အသီးသီးရှိပြီး၊ ငလျင်၊ မြေပြိုတောင်ပြိုမှု၊ စသော ဘေးအန္တရာယ်များသည် (၈)ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မကြာခဏ ကြုံတွေ့ရသော ဘေးအန္တရာယ်(၉)မျိုးအကြောင်းအကျဉ်းချုပ်ကို အောက်တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

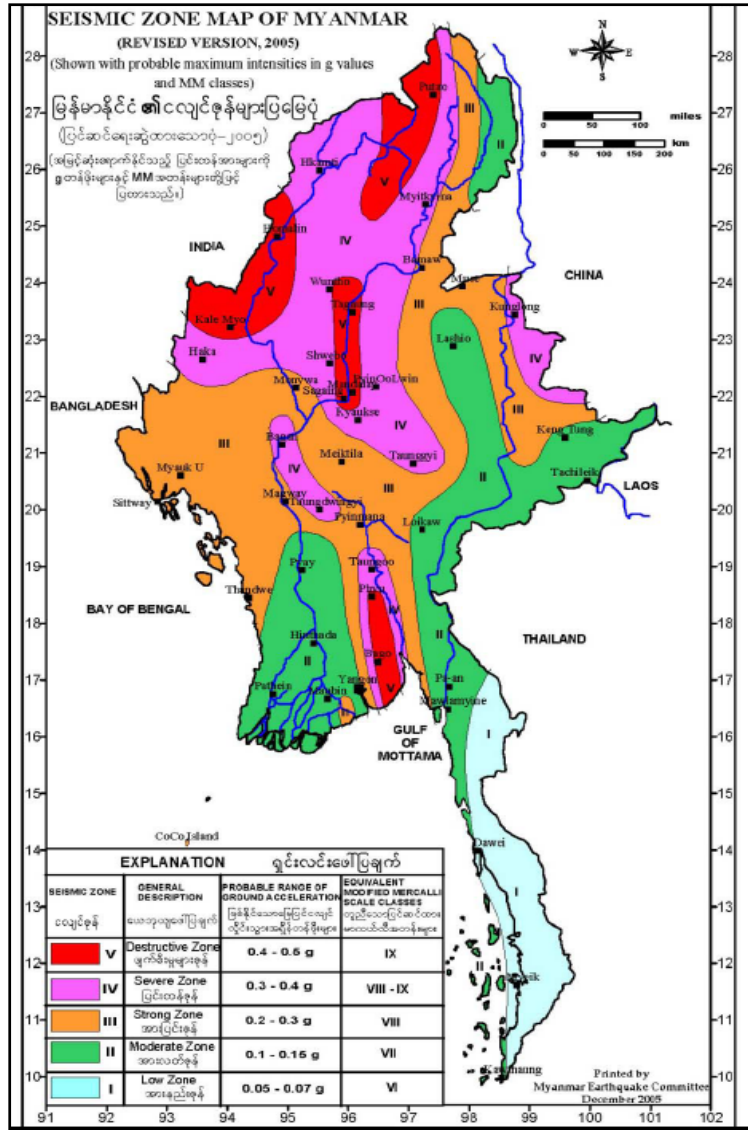
၂-၁ ငလျင်လှုပ်ခြင်း။ ။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ငလျင်လှုပ်ခြင်းဖြစ်ပွားရသည့် အဓိကအကြောင်းရင်း (၂)ရပ် ရှိပါသည်။

- အိန္ဒိယ မြေထုချပ် (Indian Plate) က မြန်မာမြေထုချပ် (Burma Plate) အောက်သို့ နိမ့်ဆင်းပြီး မြောက်ဘက်ယွန်းယွန်းသို့ ရွေ့လျားရာမှ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ပွတ်တိုက်မှု နှင့်
- ကပ္ပလီပင်လယ်အတွင်းရှိ ဖြန့်ကျက်ဗဟိုတစ်ခုမှ အစပြု၍ မြန်မာမြေထုချပ်သည် မြောက်ဘက်သို့ ရွေ့လျားနေခြင်း တို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ငလျင်လှုပ်လေ့ရှိသော နယ်မြေဒေသ (၃)ပိုင်း ပိုင်းခြားနိုင်ပါသည်။ အနောက်မြောက်ပိုင်းဒေသ၊ အလယ်ပိုင်းမြေခိုမိဒေသနှင့် ရှမ်းကုန်းပြင်မြင့်-ယူနန်ဒေသတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ကုန်းမြေတိုက်တစ်ခုထက် အခြားတစ်ခုကနိမ့်ကျသွားခြင်း၊ မြေထုချပ် (၂)ခု ပွတ်တိုက်ရွေ့လျားခြင်းတို့သည် ပြင်းအားအတော်အတန်ရှိသော မြေမျက်နှာပြင်နှင့် နီးကပ်သည့် ငလျင်နှင့် ပြင်းအားအလယ်အလတ်ရှိသော မြေမျက်နှာပြင်နှင့် ဝေးကွာသည့် ငလျင်အများအပြားကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။

စစ်ကိုင်းပြတ်ရွေ့ကြောင်းဖြတ်သန်းသွားသည့် အလယ်ပိုင်းမြေခိုမိဒေသတစ်လျှောက်တွင် ၂၀ ရာစုအတွင်း ထင်ရှားသော ငလျင်ကြီးများ (၁၈)ကြိမ်ထက်မနည်း လှုပ်ခဲ့ပါသည်။ ငလျင်လှုပ်စေသည့် ကြီးမားသော အခြားပြတ်ရွေ့ကြောင်းတစ်ခုမှာ ရှမ်းကုန်းမြေမြင့် အနောက်ပိုင်းရှိ ကီလိုမီတာ ၅၀၀ ခန့် ရှည်လျားသော ကျောက်ကျန်းပြတ်ရွေ့ကြောင်း (Kyaukkyan Fault) ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံငလျင်ဒေသများပြေမြေပုံ အရ ပဲခူး-ဖြူး၊ မန္တလေး-စစ်ကိုင်း-တကောင်း၊ ပူတာအို-တနိုင်း နှင့် ကလေးမြို့-ဟုမ္မလင်းဒေသများသည် ငလျင်အန္တရာယ်အမြင့်ဆုံးဇုန်တွင် ကျရောက်နေပါသည်။

ပုံ (၁) မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငလျင်ဇုန်များပြ မြေပုံ

J-J မြေပြိုတောင်ပြိုခြင်း။ ။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖြစ်ပွားသည့် အမျိုးမျိုးသော မြေပြိုတောင်ပြိုခြင်းများကို တောင်တန်းဒေသများ၊ အထူးသဖြင့် အနောက်ရိုးမဒေသများနှင့် အရှေ့ဘက်ကုန်း မြေမြင့်ဒေသအချို့တွင် တွေ့ရပါသည်။ အနောက်ရိုးမဒေသများတွင် မြေပြိုတောင်ပြိုမှု အမျိုးအစား အားလုံး ဖြစ်ပွားပါသည်။ ဥပမာ-ကျောက်များ လိမ့်ဆင်းခြင်း၊ ကျောက်ဆောင်ပြိုခြင်း၊ မြေစိုင်ခဲပြိုကျခြင်း၊ ရွှံ့များ ပျော်ကျစီးဆင်းခြင်း တို့ဖြစ်ပါသည်။ လူနေကျပါးခြင်းကြောင့် ဤဒေသတွင် မြေပြိုတောင်ပြိုမှုဖြစ်ပွားသောအခါ တိုက်ရိုက်ထိခိုက်မှု အနေဖြင့် မြို့ရွာများ ပျက်စီးခြင်းထက် အခြေခံအဆောက်အအုံများ ပျက်စီးခြင်းသာ ဖြစ်ပွားပါသည်။

၂-၃ ဆူနာမီရေလှိုင်း။ ။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ကမ်းရိုးတန်းကို အနောက်ဘက်တွင် ရခိုင်ကမ်းရိုး တန်းဒေသ၊ အလယ်ပိုင်းတွင် ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသနှင့် တောင်ပိုင်းတွင် တနင်္သာရီ ကမ်းရိုးတန်းဒေသဟု အပိုင်း (၃)ပိုင်း ပိုင်းခြားနိုင်ပါသည်။

ရခိုင်ကမ်းရိုးတန်းမှာ ရေတိမ်သောပင်လယ်အပိုင်းဖြစ်ပြီး ကျွန်းစုများရှိပါသည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဖြစ်တည်မှုကိုလည်း အချို့နေရာများတွင် တွေ့ရှိရပါသည်။ ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသမှာ ဧရာဝတီမြစ်ဝတွင် ဖြစ်တည်လျက်ရှိပါသည်။ အနည်ကျမှု၊ နှစ်စဉ်မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ကျယ်ပြန့်လာမှုမြင့်မားလာခြင်းကြောင့် မုတ္တမပင်လယ်အတွင်း တောင်ဘက်ကီလိုမီတာ ၅၀ အထိ ရေတိမ်ပိုင်းတွင် သဲတန်းများ ဖြစ်ပွားပါသည်။ တနင်္သာရီကမ်းရိုးတန်းဒေသမှာ မြောက်မှတောင်သို့ တန်းတန်းမတ်မတ်နီးပါး တည်ရှိနေပါသည်။ တနင်္သာရီကမ်းရိုးတန်း တောင်ပိုင်းဒေသတွင် မြိတ်ကျွန်းစု ရှိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆူနာမီရေလှိုင်း၏ ရေပါဝင်မှုပမာဏနှင့် ရေလွှမ်းမိုးမှု အတိုင်းအတာမှာ အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာပတ်လည် နိုင်ငံများနှင့် နှိုင်းစာပါက နိမ့်ကျပြီး ထိခိုက်သေဆုံး မှုနှင့် အပျက်အစီးပမာဏလည်း လျော့နည်းပါသည်။ အကြောင်းမှာ မြန်မာကမ်းရိုးတန်း တစ်လျှောက်တွင် ဆူနာမီရေလှိုင်း အမြင့်လျော့နည်း ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဧရာဝတီ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ကမ်းလွန်ပင်လယ်ပြင်တွင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ကြောင့်ဖြစ်သော ရေတိမ်ပိုင်းများ၌ ဆူနာမီလှိုင်း၏ စွမ်းအင်စုဝေးမိခြင်းကြောင့် ရေလှိုင်းအမြင့် အနည်းငယ်ပိုမိုပါသည်။ တနင်္သာရီ ကမ်းရိုးတန်းတွင် ဆူနာမီရေလှိုင်းသေးငယ်ရသည့် အခြားအကြောင်းတစ်ရပ်မှာ မြောက်မှတောင်သို့ ဆန့်တန်းတည်ရှိနေသော မြိတ်ကျွန်းစုက အကာအကွယ်ပေးထားခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

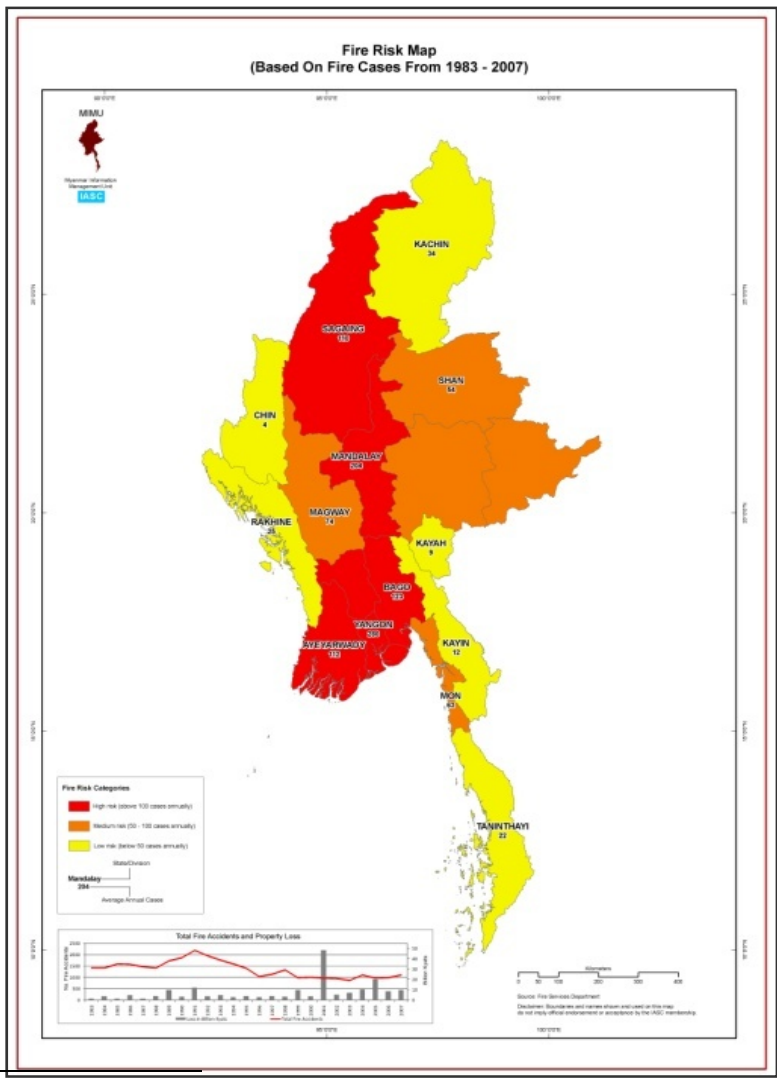
ဇယား (၂) မြန်မာ့ကမ်းရိုးတန်းတစ်လျှောက် ငလျင်နှင့် ဆူနာမီဘေးဖြစ်နိုင်ခြေပြဇယား

ကမ်းရိုးတန်းဒေသ	ဧရိယာ ဒေသ	ငလျင်ဘေး	ဆူနာမီဘေး
ရခိုင်ကမ်းရိုးတန်း ဒေသ	မြောက်ပိုင်း	MMI 8 ရှိ အားပြင်းစွာ	အလယ်အလတ် *
	တောင်ဘက်ပိုင်း	MMI 7 ရှိ အားလတ်စွာ	အလယ်အလတ်
မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသ	ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ	MMI 7 ရှိ အားလတ်စွာ	အလယ်အလတ်
	စစ်တောင်းမြစ်ဝ	MMI 8-9 ရှိ အားပြင်းစွာ	အလယ်အလတ်
တနင်္သာရီ ကမ်းရိုးတန်းဒေသ	မြောက်ပိုင်း	MMI 7 ရှိ အားလတ်စွာ	အလယ်အလတ်
	တောင်ပိုင်း	MMI 7 ရှိ အားလတ်စွာ	အားပျော့**

*အမြင့်ဆုံးဆူနာမီလှိုင်း ၄ မီတာ   **အမြင့်ဆုံးဆူနာမီလှိုင်း ၂ မီတာ

၂-၄ မီးလောင်ခြင်း။ ။ မီးလောင်ခြင်းမှာ ဘေးအန္တရာယ်များအနက် ၇၁%ရှိပြီး မကြာခဏ အဖြစ်ပွားဆုံး ဘေးဖြစ်ပါသည်။ မီးလောင်မှုအရေအတွက် လျော့နည်းကျဆင်း လျက်ရှိသော်လည်း မီးလောင်မှုကြောင့် ဆုံးရှုံးမှုပမာဏမှာ တိုးတက်မြင့်မားနေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ မီးလောင်မှုအများဆုံးဖြစ်ပွားသည့် နယ်မြေဒေသများမှာ ရန်ကုန်၊ မန္တလေး၊ ဧရာဝတီ၊ စစ်ကိုင်း နှင့် ပဲခူးတိုင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းတိုင်းများတွင် ဖြစ်ပွားသော မီးလောင်မှုများမှာ တစ်နိုင်ငံလုံးတွင် ဖြစ်ပွားသော မီးလောင်မှုစုစုပေါင်း၏ (၆၃) ရာခိုင်နှုန်း ရှိပြီး ငွေကြေးဆုံးရှုံးမှုစုစုပေါင်း၏ (၃၈)ရာခိုင်နှုန်းခန့် ရှိပါသည်။ မီးလောင်မှုဖြစ်ပွားရသည့် အဓိက အကြောင်းများမှာ မီးဖိုချောင်မှလောင်ကျွမ်းခြင်း နှင့် ပေါ့ဆမှုကြောင့် လောင်ကျွမ်းခြင်းတို့ ဖြစ်ပြီး မီးလောင်မှုအားလုံး၏ (၈၃)ရာခိုင်နှုန်းသည် ယင်း အကြောင်းများကြောင့် ဖြစ်ပွားပါသည်။ မီးအများဆုံးလောင်ကျွမ်းသည့်ရာသီမှာ ဇန်နဝါရီလမှ မေလအထိ ဖြစ်ပါသည်။ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှ မီးလောင်မှု (၉၀၀) ကြိမ်ခန့် ဖြစ်ပွားပါသည်။

ပုံ (၂) မြန်မာနိုင်ငံမီးဘေးအန္တရာယ်ပြမြေပုံ

နာဂစ်မုန်တိုင်းလွန်ပူးတွဲအကဲဖြတ်မှု (Post Nargis Joint-Assessment)

၂-၅ အပူပိုင်းဒေသ/မိုးခေါင်ခြင်း ။ ။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အပူပိုင်းဒေသတွင် နိုင်ငံအလယ်ပိုင်း၌ တည်ရှိသော မကွေး၊ မန္တလေးနှင့် စစ်ကိုင်းတိုင်း အောက်ပိုင်းဒေသများ ပါဝင်ပြီး နိုင်ငံ၏စုစုပေါင်းနယ်မြေဧရိယာ (၁၀)ရာခိုင်နှုန်းခန့် ရှိပါသည်။ မတူညီသော ဇုန်နယ်မြေ သတ်မှတ်စံနှုန်းပေါ်မူတည်၍ ခြောက်သွေ့ရပ်ဝန်းမှ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ခြောက်သွေ့ ရပ်ဝန်းဇုန်များဟု သတ်မှတ်ပါသည်။ ယင်းဒေသများသည် မိုးကွယ်ဒေသတွင် တည်ရှိခြင်းကြောင့် နှစ်စဉ် ပျမ်းမျှ မိုးရွာသွန်းမှုမှာ ၁၀၀၀ မီလီမီတာ အောက်တွင် ရှိပါသည်။ အပူပိုင်းဒေသ စိမ်းလန်းစိုပြည်ရေး ဦးစီးဌာနအဆိုအရ အပူပိုင်းဒေသတွင် တိုင်း(၃)တိုင်းအတွင်းမှ ခရိုင်(၁၃)ခရိုင်၊ မြို့နယ်(၅၁)မြို့နယ်ခန့်ပါဝင်လျက်ရှိပါသည်။ မြေဆီလွှာနှင့် သစ်တောပြုန်းတီးခြင်းကဲ့သို့သော သဘာဝ အရင်းအမြစ်များ ယိုယွင်းပျက်စီး ခြင်းသည် အခြေခံစိုက်ပျိုးရေးထုတ်လုပ်မှုကို မတည်မငြိမ် ဖြစ်စေပါသည်။

၂-၆ ရေလွှမ်းမိုးခြင်းများ။ ။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်ဖြစ်ပွားနိုင်သည့် ဘေးအန္တရာယ်များတွင် ရေလွှမ်းမိုးခြင်းလည်း အမြဲတစေပါဝင်နေပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်အားလုံး၏ ၁၁%ရှိပြီး မီးလောင်မှုပြီးလျှင် ဒုတိယအများဆုံး ဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၁၀ ခုနှစ်မှ ၂၀၀၀ ခုနှစ်အထိ ကြီးမား သောရေလွှမ်းမိုးမှု (၁၂)ကြိမ် ဖြစ်ပွားခဲ့ပါသည်။ ရေလွှမ်းမိုးမှုကြောင့် အသက်အိုးအိမ်ပိုင်ဆိုင် ပစ္စည်းဆုံးရှုံးမှု၊ အရေးပါသော အခြေခံအဆောက်အဦများ ပျက်စီးမှု၊ စီးပွားရေးဆုံးရှုံးမှုနှင့် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာများ၊ ဥပမာ- ရေတွင်းရေကန်များနှင့် ဆည်တံမံများ ညစ်ညမ်းမှု ဖြစ်ပွားပြီး ရေမှတစ်ဆင့် ရောဂါကူးစက်ခြင်းများ ဖြစ်ပွားပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် မိုးရွာသွန်းမှုအားလုံးလိုလိုမှာ မေလလယ်မှ အောက်တိုဘာလအကြား မိုးရာသီ တွင် ရွာသွန်းခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ယင်းကာလတွင် ရေလွှမ်းမိုးမှုနှင့် မြေပြိုတောင်ပြိုမှုများ အများအပြား ဖြစ်ပွားလေ့ရှိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် နှစ်စဉ်ရေလွှမ်းမိုးမှုအန္တရာယ်ဖြစ်ပွားသည့် အချိန်ကာလများမှာ ဇွန်လ၊ ဩဂုတ်လနှင့် စက်တင်ဘာလနှောင်းပိုင်းမှ အောက်တိုဘာလ အတွင်းဖြစ်ပါသည်။ ရေလွှမ်းမိုးမည့် အန္တရာယ်အများဆုံးမှာ မုတ်သုန်မိုးအများဆုံးရွာသွန်းသော ဩဂုတ်လ ဖြစ်ပါသည်။ မိုးရာသီတစ်လျှောက်လုံးတွင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ မြစ်များ တစ်လျှောက် ရေလွှမ်းမိုးမှုများ မကြာခဏဖြစ်ပွားတတ်ပြီး၊ တောင်ပေါ်ဒေသများတွင်မူ များသောအားဖြင့် လျှပ်တစ်ပြက်ရေလွှမ်းမိုးခြင်းနှင့် မြေပြိုတောင်ပြိုခြင်းများ ဖြစ်ပွား လေ့ရှိပါသည်။ ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းဒေသများသည် ဆိုင်ကလုန်းကြောင့် ရံဖန်ရံခါ ရေလွှမ်းမိုး ခြင်းများကို ကြုံတွေ့ရပါသည်။

၂-၇ ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်း။ ။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်တစ်လျှောက် ရှည်လျားသော ကမ်းရိုးတန်းဒေသရှိသဖြင့် ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်းဝင်ရောက်တိုက်ခတ်မည့် အန္တရာယ်ကျရောက်လွယ်ပါသည်။ လွန်ခဲ့သော နှစ် (၁၀၀) ကာလ မှတ်တမ်းများအရ ဧပြီ၊

မေ နှင့် အောက်တိုဘာလတို့ကို မုန်တိုင်းရာသီဟုယူဆကြပါသည်။ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း (၄၀)အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံသို့ ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်းကြီးများ ဝင်ရောက်တိုက်ခတ်မှု (၆)ကြိမ် ရှိခဲ့ပါသည်။ (၁၉၆၈) ခုနှစ် စစ်တွေ ဆိုင်ကလုန်း၊ (၁၉၇၅) ခုနှစ် ပုသိမ်ဆိုင်ကလုန်း၊ (၁၉၈၂) ခုနှစ် ဝှ ဆိုင်ကလုန်း၊ (၁၉၉၄) ခုနှစ် မောင်းတောဆိုင်ကလုန်း၊ (၂၀၀၆) ခုနှစ် မာလာဆိုင်ကလုန်း၊ (၂၀၀၈)ခုနှစ် နာဂစ်ဆိုင်ကလုန်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ စစ်တွေဆိုင်ကလုန်း ကြောင့် သေဆုံးသူ (၁၀၃၇) ဦးနှင့် ပုသိမ်ဆိုင်ကလုန်းကြောင့် သေဆုံးသူ (၃၀၄) ဦး ရှိခဲ့ပြီး နာဂစ်မုန်တိုင်းကြောင့် သေဆုံးသူ (၁၃၈၃၇၃) ဦးနှင့် လူဦးရေ (၂.၄)သန်းမှာ ထိခိုက်ခံခဲ့ရပါသည်။ ပစ္စည်းဥစ္စာအိုးအိမ်ဆုံးရှုံးမှု အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၄.၁) ဘီလီယံဖိုးခန့် ရှိခဲ့ပါသည်။ (၂၀၀၈) ခုနှစ် နာဂစ်ဆိုင်ကလုန်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် လူအများမှတ်မိ သိရှိသော မုန်တိုင်းများအနက် ထိခိုက်ပျက်စီးမှု အများပြားဆုံးဖြစ်ပါသည်။

၂-၈ မုန်တိုင်းဒီရေတက်ခြင်း။ ။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကမ်းရိုးတန်းဒေသရှည်လျားပြီး မြေနိမ့်ဒေသများတွင် လူနေထူထပ်ခြင်းကြောင့် အထူးသဖြင့် ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်မြင့်တက် လာပါက အန္တရာယ်ကျရောက်လွယ်ပါသည်။ ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အနည်းငယ်မျှ မြင့်တက် ရုံမျှဖြင့် ကြီးမားကျယ်ပြန့်သော ရေတိုက်စားမှုများကို ဖြစ်ပွားစေနိုင်ပါသည်။ Inter-Government Panel on Climate Change (IPCC) အစီရင်ခံစာအရ ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင် (၁)စင်တီမီတာ မြင့်တက်လျှင် ကမ်းခြေပြင်ညီ (၁)မီတာ ပျက်စီးမည်ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်မြေနိမ့်ဒေသများမှာ ဒီရေဝင်ရောက်သော ရေလမ်းကြောင်းအများအပြား ပျံ့နှံ့လျက်ရှိပြီး အနောက်တောင်ဒေသမှတိုက်ခတ်လာသော မုန်တိုင်းများနှင့်မုတ်သုန်လေများကို သဘာဝအားဖြင့် အကာအကွယ်မပေးနိုင်သည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင် မြင့်တက်ခြင်း၊ ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်းများ ပိုမို ပြင်းထန်လာခြင်း၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဂေဟစနစ် ယိုယွင်းပျက်စီးခြင်းတို့ အပြန်အလှန်ပေါင်းစပ်အားဖြည့်လျက် ပင်လယ်ပြင် ဖက်မှ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘေးအန္တရာယ်များကြောင့် ထိခိုက်မှုကို ပိုမိုဆိုးဝါးစေပါသည်။ နာဂစ်ဆိုင်ကလုန်း မုန်တိုင်းတွင် သေဆုံးသူများ၏ ၉၀ရာခိုင်နှုန်းမှာ မုန်တိုင်းဒီရေလှိုင်းကြောင့် သေဆုံးရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၂-၉ တောမီးလောင်ခြင်း။ ။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လောင်ကျွမ်းသော တောမီးများမှာ အများအားဖြင့် မြေလျှပ်မီးများ ဖြစ်ပါသည်။ ဒီဇင်ဘာလမှအစပြု၍ မေလအထိ ခြောက်သွေ့ ရာသီအတွင်း တောမီးအများဆုံး လောင်ပါသည်။ တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်အားလုံးတွင် နေရာ ကွက်ကြား ဖြစ်ပွားတတ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ပဲခူး၊ ချင်း၊ ကယား၊ ကချင်၊ မန္တလေး၊ ရခိုင်နှင့် ရှမ်းကုန်းမြေမြင့်ဒေသများတွင် ပိုမို၍ ဖြစ်ပွားတတ်ပါသည်။ တောမီးများကြောင့်

မီးခိုးမြူငွေ ပြဿနာဖြစ်ပွားလာပြီး အကျိုးဆက်အဖြစ် ရပ်ရွာများအပေါ် ဆိုးကျိုး သက်ရောက်ပါသည်။

၃ သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့စည်းထား ရှိမှုများ

ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာနှင့် ဒေသတွင်း သဘာဝဘေးလျော့ပါးရေးလုပ်ငန်းများတွင် မြန်မာနိုင်ငံမှ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု။ ။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာနှင့် ဒေသတွင်း သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှု/ သဘာဝဘေးလျော့ပါးရေးမူဘောင်များနှင့် ကြေငြာ စာတမ်းများတွင် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအဖြစ် ပါဝင်ပါသည်။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံသည် အခြား ကမ္ဘာ့နိုင်ငံပေါင်း(၁၆၇)နိုင်ငံနှင့်အတူ ယိုဂိုမူဘောင်လုပ်ငန်းစဉ်များ(Hyogo Framework for Action - HFA)ကို သဘောတူချမှတ်ခဲ့ကြပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် အာဆီယံ သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲရေး ကော်မတီ (ASEAN Committee on Disaster Management - ACDM) နှင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုဒေသဆိုင်ရာညှိနှိုင်းမှုကော်မတီ (Regional Consultative Committee on Disaster Management - RCC) တို့၏ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံလည်းဖြစ်ပါသည်။

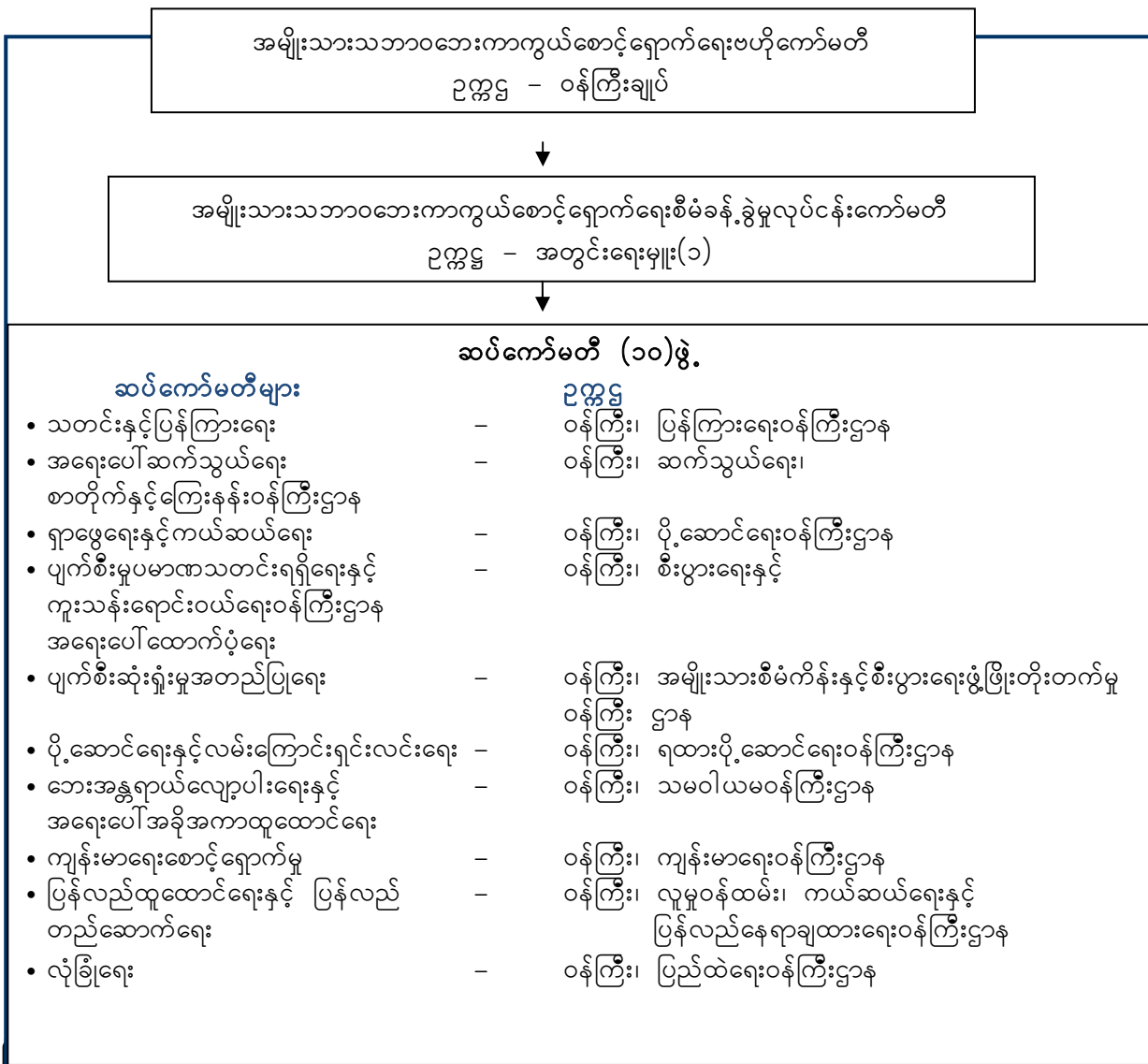
အမျိုးသားသဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဗဟိုကော်မတီ။ ။ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်မှ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ဦးဆောင်သော အဖွဲ့ဝင် (၃၇)ဦးပါဝင်သည့် အမျိုးသားသဘာဝဘေးကာကွယ် စောင့်ရှောက်ရေးဗဟိုကော်မတီသည် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် ဦးဆောင်အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါဗဟိုကော်မတီတွင် နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ၊ အတွင်းရေးမှူး(၁)မှ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ဆောင်ရွက်ပြီး၊ ပြည်နယ်/တိုင်းများ၏ အေးချမ်း သာယာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌများ (ပြည်နယ်/တိုင်းခွဲများအပါအဝင်)၊ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများမှဝန်ကြီးများ၊ ရန်ကုန်နှင့်မန္တလေးမြို့တော်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီမှ ဥက္ကဋ္ဌ များသည် အဖွဲ့ဝင်များအဖြစ်ပါဝင်ပါသည်။ လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့်ပြန်လည်နေရာ ချထားရေးဝန်ကြီးဌာနဝန်ကြီးမှ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီးမှ တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ပါသည်။

အမျိုးသားသဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းကော်မတီနှင့် ဆပ်ကော်မတီများ။ ။ အဖွဲ့ဝင်(၃၆)ဦးပါဝင်သော အမျိုးသား သဘာဝဘေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းကော်မတီတွင် နိုင်ငံတော် အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ၏ အတွင်းရေးမှူး (၁)မှ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ဆောင်ရွက်ပြီး အမျိုးသားသဘာဝဘေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဗဟိုကော်မတီ၏ လုပ်ငန်းညွှန်ကြားချက်များနှင့်အညီ သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ပါသည်။ အဆိုပါစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းကော်မတီတွင် လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာနဝန်ကြီး နှင့် ပြည်ထဲရေး ဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီးတို့မှ ဒုတိယ ဥက္ကဋ္ဌများအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပါသည်။ လူမှုဝန်ထမ်း၊

ကယ်ဆယ်ရေးနှင့်ပြန်လည်နေရာချထားရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ ဒုတိယဝန်ကြီးနှင့် ပြည်ထဲရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ ဒုတိယဝန်ကြီးတို့သည် အတွင်းရေးမှူး နှင့် တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူးများ ဖြစ်ကြပါသည်။

အမျိုးသားသဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းကော်မတီ လက်အောက်ရှိ ဆပ်ကော်မတီ(၁၀)ခုသည် အဆိုပါစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းကော်မတီမှ ချမှတ်ထားသော လုပ်ငန်း များကို ထိရောက်စွာအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ထို့အပြင် ဝန်ကြီးဌာန တစ်ခုချင်းစီသည် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုဆောင်ရွက်ရန်အတွက် သီးသန့်ကော်မတီများဖွဲ့စည်း ထားရှိပါသည်။ သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် ကော်မတီ၊ လုပ်ငန်းကော်မတီနှင့်ဆပ်ကော်မတီ များဖွဲ့စည်းထားရှိမှုကို ပုံ-၃ တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ပုံ(၃) အမျိုးသားသဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဗဟိုကော်မတီ၊ လုပ်ငန်းကော်မတီနှင့် ဆပ်ကော်မတီများဖွဲ့စည်းထားရှိမှု

ပြည်နယ် / တိုင်းအဆင့် အေးချမ်းသာယာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ၏ လမ်းညွှန်မှုအောက်တွင် ပြည်နယ်/တိုင်းအဆင့် သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီများကို ဖွဲ့စည်းထား ရှိပါသည်။ ပြည်နယ်/တိုင်းအဆင့်ကော်မတီများတွင် သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်/တိုင်းအဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအရာရှိများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပြီး အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ (၃၅)ဦးမှ (၄၀)ဦးခန့်အထိ ပါဝင်ပါသည်။ အဆိုပါ ကော်မတီများ၏အောက်တွင် သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် ဆပ်ကော်မတီ (၁၀)ခုခန့်စီ ဖွဲ့စည်းထားရှိပါသည်။

ပြည်နယ်/တိုင်းအောက်အဆင့်ရှိ သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီများ။ ။
 သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီအဆင့်ဆင့်ကို ခရိုင်၊ မြို့နယ်၊ ကျေးရွာအုပ်စု အဆင့်အထိ သက်ဆိုင်ရာ အေးချမ်းသာယာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ၏ ဦးဆောင်မှု

အောက်တွင် ဖွဲ့စည်းထားရှိပါသည်။ ခရိုင်အဆင့်ကော်မတီကို ပြည်နယ်/တိုင်းအဆင့် ကော်မတီ၏ လက်အောက်တွင်လည်းကောင်း၊ မြို့နယ်အဆင့် ကော်မတီကို ခရိုင်အဆင့် ကော်မတီ၏ လက်အောက်တွင်လည်းကောင်း၊ ကျေးရွာအုပ်စုအဆင့် ကော်မတီကို မြို့နယ်အဆင့်ကော်မတီ၏ လက်အောက်တွင်လည်းကောင်း အဆင့်ဆင့် ဖွဲ့စည်းထားရှိပါသည်။ အဖွဲ့အစည်းအဆင့်ဆင့်ရှိ သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး ကော်မတီများ၏ လုပ်ငန်းများကို ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန် ဆပ်ကော်မတီများကိုလည်း ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။

၄ မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲရေး လမ်းညွှန် စာအုပ် ပြုစုရခြင်း၏ အကြောင်းရင်းများ

သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်များကို စံသတ်မှတ်နိုင်ရန်

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး ကော်မတီများ နှင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်များ ပါဝင်သော အဖွဲ့အစည်း စနစ်တစ်ရပ်ကို ကောင်းမွန်စွာ ချမှတ်ထားပါသည်။

လူမှုဝန်ထမ်း၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဦးစီးဌာန နှင့် အာရှဒေသဘာဝဘေးကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးဌာန (ADPC) တို့ ရေးသားပြုစုသော “**သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့စည်းထားရှိမှုများ**” အစီရင်ခံစာတွင် အခြားသော ကြားဝင်ဆောင်ရွက်မှုများ သာမက သဘာဝဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုဝေါဟာရများကို စံသတ်မှတ်ခြင်း၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း နှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပွားမှု လျော့ပါးရေး အစီအမံများကို အားဖြည့်ခြင်း၊ သဘာဝဘေးကာကွယ် စောင့်ရှောက်ရေးအစီအစဉ်များကို အမြဲသုံးသပ်ဖြည့်စွက် ပြင်ဆင်ခြင်းများဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်ပိုင်းဆိုင်ရာကို ဆက်လက်အားဖြည့်ပေးရန် လိုအပ်နေသေးကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

တည်မြဲအမိန့်တွင် ဖော်ပြထားသော သဘာဝဘေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လုပ်ဆောင်ရမည့် အချက်များကို ရေးဆွဲထုတ်ပြန်ပေးနိုင်ရန်

အမျိုးသား သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဗဟိုကော်မတီ၏ “**သဘာဝ ဘေးဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် တည်မြဲအမိန့်**”တွင် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ အမျိုးသားအဆင့် ကော်မတီ၏ ဆပ်ကော်မတီအသီးသီးသည် လည်းကောင်း၊ ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ယင်း၏ လက်အောက်ခံဌာနများတွင်လည်းကောင်း၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း အသီးသီးတွင် လည်းကောင်း၊

မြို့နယ်အသီးသီးတွင် လည်းကောင်း၊ ရပ်ကွက်ကျေးရွာနှင့် အောက်ခြေ အဖွဲ့အစည်းများတွင်လည်းကောင်း၊ မိမိတို့၏စီမံချက်များ၊ တည်မြဲအမိန့်များကို ရေးဆွဲ ထုတ်ပြန်ပေးကြရမည် ဖြစ်ကြောင်းဖော်ပြထားပါသည်။ (သဘာဝဘေးဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု အတွက် တည်မြဲအမိန့်၏ အမိန့်အမှတ် ၂၀)

မြန်မာနိုင်ငံသဘာဝဘေးလျော့ပါးရေးလုပ်ငန်းစီမံချက်၏ ကဏ္ဍခွဲကို အထောင်အထည် ဖော်ရန်

လူမှုဝန်ထမ်း၊ကယ်ဆယ်ရေးနှင့်ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာနက ပြုစုသော မြန်မာနိုင်ငံ သဘာဝဘေးလျော့ပါးရေးလုပ်ငန်းစီမံချက် (MAPDRR) တွင် အကောင်အထည်ဖော်ရန် လုပ်ငန်းစီမံကိန်း (၆၄) ခု ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းစီမံကိန်း (၆၄) ခုတွင် “သဘာဝဘေးအမျိုးမျိုး အတွက် ပြည်နယ်/တိုင်း/ခရိုင်/မြို့နယ်အဆင့် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေး လုပ်ငန်းစီမံချက်” လည်းပါဝင်ပါသည်။

သဘာဝဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုဖွဲ့စည်းပုံတွင် အဓိကမဏ္ဍိုင်ဖြစ်သော မြို့နယ်အဆင့် အတွက် လိုအပ်သောနည်းလမ်းများကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်

မြန်မာနိုင်ငံ၏ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲရေးဖွဲ့စည်းပုံတွင် မြို့နယ်သည် အဓိကမဏ္ဍိုင် ဖြစ်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မြို့နယ်သည် ရပ်ရွာနှင့် တိုင်း/ပြည်နယ် သို့မဟုတ် ခရိုင်အဆင့် အဖွဲ့အစည်းများအကြား အရေးပါသော ဆက်စပ်မှုကို ပေးခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် အစိုးရဌာနအများစုသည် မြို့နယ်အဆင့်တွင် ရုံးများဖွင့်လှစ် ထားရှိပြီး သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်မှုလျော့ချရေးနှင့် တုံ့ပြန်မှုအတွက် မြို့နယ် အဆင့်သည် အဓိကအရေးပါပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ အထက်ပါဖော်ပြချက်များအရ မြို့နယ်အဆင့် ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲရေးနည်းလမ်း လိုအပ်နေကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဤမြို့နယ်အဆင့် ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲရေးလမ်းညွှန်စာအုပ်သည် မြို့နယ်အဆင့်ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးသားခြင်းနှင့် လက်ရှိစီမံချက်ကို ပိုမို ကောင်းမွန်စေရန် လုပ်ဆောင်ခြင်းတို့တွင် သက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များအား အကူအညီပေးနိုင် ပါလိမ့်မည်။

သက်ဆိုင်သူများအကြား ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုကို ပိုမိုအားကောင်းလာစေရန်

ပိုမိုကောင်းမွန်အောင်ညှိနှိုင်းရေးဆွဲထားသော မြို့နယ်အဆင့် ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက်သည် သဘာဝဘေး အန္တရာယ်ဖြစ်ပွားလာပါက မြို့နယ်အဆင့်တွင် တုံ့ပြန် ဆောင်ရွက်မှုပေးသော အဖွဲ့အစည်းများ (မြန်မာနိုင်ငံ ကြက်ခြေနီအသင်း၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ)အကြား ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုကို ပိုမိုအားကောင်းစေပြီး

သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ပွားမှုလျော့ပါးရေးနှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးအစီအမံများအား တာဝန်ယူဆောင်ရွက်မှုများကို ပိုမိုအားဖြည့်စေမည်ဖြစ်ပါသည်။

၅ ဤလမ်းညွှန်စာအုပ်ရေးဆွဲဖော်ထုတ်ရာတွင် ကျင့်သုံးခဲ့သော လုပ်ငန်းစဉ်များ

“မြို့နယ်အဆင့်ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲရေးလမ်းညွှန်စာအုပ်”ကို အောက်ဖော်ပြပါ လုပ်ငန်းစဉ်များဖြင့် ရေးဆွဲဖော်ထုတ်ခဲ့ပါသည်။

- ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၏ သဘာဝဘေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် တည်မြဲအမိန့် အပါအဝင် မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက်နှင့်စပ်လျဉ်းသော ရှိရင်းစာအုပ်စာတမ်းများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း
- ရွေးချယ်ထားသော မြို့နယ်များ၊ ခရိုင်များနှင့် တိုင်းများ၏ သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးစီမံချက်များကို လေ့လာခြင်း
- မြန်မာနိုင်ငံသဘာဝဘေးလျော့ပါးရေးလုပ်ငန်းစီမံချက် (MAPDRR) အထောက်အကူပြုလုပ်ငန်းအဖွဲ့ အစည်းအဝေးများတွင် တင်ပြဆွေးနွေး လမ်းညွှန်မှု ရယူခြင်း
- ပဲခူး၊ တွံတေး၊ သန်လျင်မြို့နယ်များသို့ သွားရောက်ပြီး မြို့နယ်သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီဝင်များရှေ့မှောက်တွင် မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲရေး လမ်းညွှန်စာအုပ် မူကြမ်းကို တင်ပြဆွေးနွေး အကြံဉာဏ်များ ရယူခြင်း
- အစိုးရဌာနများနှင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းပေါင်းစုံပါဝင်သော တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပွဲ တစ်ခုကျင်းပပြီး အကြံဉာဏ်များရယူခြင်း
- မြန်မာနိုင်ငံရှိလူသားချင်းစာနာမှုအကူအညီပေးရေး အဖွဲ့အစည်းများမှ ဖွဲ့စည်းထားသော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေးလုပ်ငန်းအဖွဲ့ အစည်းအဝေး (DRR Working Group Meeting) တွင် တင်ပြဆွေးနွေး အကြံဉာဏ်များရယူခြင်း
- သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာနများနှင့် နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုများပြုလုပ်ခြင်း

၆ လမ်းညွှန်စာအုပ်၏ ဦးတည်ချက်များနှင့် အသုံးဝင်မှုနယ်ပယ်

“မြို့နယ်အဆင့်ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲရေးလမ်းညွှန်”စာအုပ်ကို အောက်ဖော်ပြပါ ဦးတည်ချက်များဖြင့် ရေးသားပြုစုထားပါသည်-

- မြို့နယ်အာဏာပိုင်များအား မြို့နယ်အဆင့်သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးစီမံချက်ရေးဆွဲရာ၌ အထောက်အကူဖြစ်စေရန်

- ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝေါဟာရအသုံးအနှုန်းများကို စံသတ်မှတ်ပေးခြင်း အားဖြင့် မြို့နယ်အဆင့်ဘေးအန္တရာယ်ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးစီမံချက်များ မြို့နယ် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု တစ်ပြေးညီဖြစ်လာစေရေးအတွက် အထောက်အကူပေးရန်
- မြို့နယ်အဆင့်ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲရန်အတွက် စံထားရမည့် အဓိကအချက်အလက်များကို သတ်မှတ်ပေးရန်

“မြို့နယ်အဆင့်ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက် ရေးဆွဲရေး လမ်းညွှန်စာအုပ်” သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ မြို့နယ်များအားလုံးအတွက် ဖြစ်ပါသည်။ တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်၊ ခရိုင်နှင့် မြို့နယ်ခွဲအဆင့်များအတွက် ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်များ မူကြမ်း ပြုစုရာတွင် ရည်ညွှန်းစာအုပ်အဖြစ်လည်း ကိုးကားအသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

၇ လမ်းညွှန်စာအုပ်ဖွဲ့စည်းထားပုံ

“မြို့နယ်အဆင့် ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲရေးလမ်းညွှန်” စာအုပ်တွင် နိဒါန်း၊ မြို့နယ်အဆင့် ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင် ချမှတ်ထား ရမည့် နည်းလမ်း၊ မြို့နယ်အဆင့် ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက် ရေးဆွဲရာတွင် ပါဝင်သင့်သော အဓိကအကြောင်းအရာများ နှင့် ရှင်းလင်းချက်မှတ်စုများ ဟူ၍ အပိုင်း (၄)ပိုင်း ပါဝင်ပြီး၊ တစ်ပိုင်းစီ၏ အချက်အလက်အကျဉ်းမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

၇-၁ အပိုင်း (က) နိဒါန်း

နိဒါန်းအပိုင်းတွင် နောက်ခံသမိုင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏သဘာဝဘေးများအကြောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် အဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့စည်းထားရှိမှုများ၊ မြို့နယ်အဆင့် ဘေးအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက် ရေးဆွဲရေးလမ်းညွှန်စာအုပ်ပြုစုခြင်း အကြောင်းရင်းများ၊ လမ်းညွှန်စာအုပ်ရေးဆွဲဖော်ထုတ်ရာတွင် ကျင့်သုံးသော လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ လမ်းညွှန်စာအုပ်၏ ဦးတည်ချက်များ နှင့် အသုံးဝင်မှုနယ်ပယ်၊ လမ်းညွှန်စာအုပ် ဖွဲ့စည်း ထားပုံဟူ၍ အပိုင်း(၇)ပိုင်း ပါဝင်ပါသည်။

“နောက်ခံသမိုင်း” အပိုင်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံနှင့်ပတ်သက်သော ပထဝီနယ်မြေတည်နေရာ၊ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဖွဲ့စည်းထားပုံ၊ လူဦးရေ၊ စီးပွားရေးနှင့်ရာသီဥတုဆိုင်ရာ သတင်း အချက်အလက်များကို ခြုံငုံဖော်ပြထားပါသည်။

“မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖြစ်ပွားတတ်သော သဘာဝဘေးများအကြောင်း” အပိုင်းတွင် ငလျင်လှုပ်ခြင်း၊ မြေပြိုတောင်ပြိုခြင်း၊ ဆူနာမီရေလှိုင်းဒဏ်ခံရခြင်း၊ မီးလောင်ခြင်း၊ အပူပိုင်းဒေသ/မိုးခေါင်ခြင်း၊ ရေလွှမ်းမိုးခြင်း၊ ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်းတိုက်ခတ်ခြင်း၊

မုန်တိုင်းဒီရေတက်ခြင်းနှင့် တောမီးလောင်ခြင်း ဟူသော မကြာခဏဖြစ်ပွားသည့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် (၉)မျိုးအကြောင်းကို အနှစ်ချုပ် ဖော်ပြထားပါသည်။

“သဘာဝဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့စည်းထားရှိမှုများ” အပိုင်းတွင် အမျိုးသားအဆင့်မှ အောက်ခြေအဆင့်အထိ နိုင်ငံအတွင်း အုပ်ချုပ်မှုအဆင့်အားလုံးတွင် ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် စီစဉ်ထားသော အဖွဲ့အစည်းစနစ်ကို ခြုံငုံလျက် မီးမောင်းထိုးဖော်ပြထားပါသည်။

“မြို့နယ်အဆင့်ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲရေးလမ်းညွှန်စာအုပ် ပြုစုရခြင်း အကြောင်းရင်းများ” အပိုင်းတွင် လမ်းညွှန်စာအုပ်ပြုစုရခြင်း အကြောင်းရင်းများကို ဖော်ပြထားပါသည်။

“လမ်းညွှန်စာအုပ်ရေးဆွဲဖော်ထုတ်ရာတွင် ကျင့်သုံးသော လုပ်ငန်းစဉ်များ” အပိုင်းတွင် လမ်းညွှန်စာအုပ် ရေးဆွဲရာတွင် ကျင့်သုံးသောလုပ်ငန်းစဉ်များကို ဖော်ပြထားပါသည်။

“လမ်းညွှန်စာအုပ်၏ ဦးတည်ချက်များနှင့် အသုံးဝင်မှုနယ်ပယ်” အပိုင်းတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲရေး လမ်းညွှန်စာအုပ် ရေးဆွဲရသည့် ဦးတည်ချက်များနှင့် လမ်းညွှန်စာအုပ်၏ အသုံးဝင်မှုနယ်ပယ်ကို ဖော်ပြထားပါသည်။

၇-၂ အပိုင်း(ခ) မြို့နယ်အဆင့် ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင် ချဉ်းကပ်ပုံ နည်းလမ်း

မြို့နယ်အဆင့် ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင် ချမှတ်ထားရမည့် နည်းလမ်းအပိုင်းတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင် ချမှတ်ထားရမည့် မူဘောင်များနှင့် အဓိကထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့် အချက်များ၊ မြို့နယ်အဆင့် ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင် ကျင့်သုံးသင့်သော လုပ်ငန်းစဉ် ဟူ၍ အပိုင်း (၂)ပိုင်း ပါဝင်ပါသည်။

“မြို့နယ်အဆင့်ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင် ချမှတ်ထားရမည့် မူဘောင်များနှင့် အဓိကထည့်သွင်း စဉ်းစားရမည့် အချက်များ” အပိုင်းတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲရာ၌ ရပ်ရွာအတွင်းရှိ ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်လွယ်သော အုပ်စုများကို အထူးအာရုံစိုက်ရန် လိုအပ်ကြောင်းကို ဖော်ပြထားပါသည်။

“မြို့နယ်အဆင့်ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင် ကျင့်သုံးသင့်သော လုပ်ငန်းစဉ်” အပိုင်းတွင် မြို့နယ်အဆင့်ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲရန် ချဉ်းကပ်နည်းကို အကြံပြုတင်ပြထားပါသည်။ ယင်းချဉ်းကပ်နည်းသည် လုပ်ငန်းစီမံချက်ကို ပိုမိုထိရောက်မှုရှိစေနိုင်သည့်အပြင်၊ ပါဝင်ဆောင်ရွက်သော အဖွဲ့အစည်း

များကို မိမိတို့၏လုပ်ငန်းအဖြစ် သဘောထားလာစေနိုင်ပါသည်။ ၎င်းအပြင် ရေခံမြေခံ အခြေအနေများကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် အကြံပြုထားပါသည်။

၇-၃ အပိုင်း(ဂ) မြို့နယ်အဆင့်ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင် ပါဝင်ရမည့် အဓိကအချက်များ

မြို့နယ်အဆင့် ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင် ပါဝင်ရမည့် အဓိကအချက်များ အပိုင်းတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်း စီမံချက်၌ ပါဝင်သင့်သည့် အကြောင်းအရာ၊ မာတိကာတို့ကို အခန်းများနှင့် အခန်းခွဲများအလိုက် ဖော်ပြအကြံပြုတင်ပြထားပါသည်။

၇-၄ အပိုင်း (ဃ) မြို့နယ်အဆင့် ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲ ရာတွင် ပါဝင်ရမည့် အဓိကအချက်များ နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ရှင်းလင်းချက် မှတ်စုများ

မြို့နယ်အဆင့် ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင် ပါဝင်ရမည့် အဓိကအချက်များ နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ရှင်းလင်းချက်မှတ်စုများအပိုင်းကို အခန်းတစ်ခန်းစီနှင့် အခန်းခွဲတစ်ခုစီဖြင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြထားပါသည်။

အပိုင်း (ခ)

မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက်
ရေးဆွဲရာတွင် ချဉ်းကပ်ပုံနည်းလမ်း

မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင် ချဉ်းကပ်ပုံ နည်းလမ်း

မြို့နယ်အဆင့် ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက်သည် အနှစ်သာရအားဖြင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် တုံ့ပြန်မှုကို မြှင့်တင်စေရေး၊ မူလအခြေအနေသို့ လျင်မြန်စွာ ပြန်လည်ရောက်ရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရေး၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်အတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်၏ဆိုးကျိုးများ လျော့ပါးရေးဆောင်ရွက်ရာတွင် ပါဝင်ပတ်သက်သူ အသီးသီး တို့အကြား ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုများကို တိုးတက်စေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ဤစီမံချက်ကို ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော တိုင်ပင်ဆွေးနွေးသည့် နည်းလမ်းဖြင့် ရေးဆွဲသင့်ပြီး ဘက်စုံခြုံငုံမိစေရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှု၊ အန္တရာယ်ဖြစ်ပွားမှု လျော့ပါးရေး နှင့် တုံ့ပြန်မှု အပိုင်းများသည် သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်၏ ကျရောက်နိုင်သော ဘေးအန္တရာယ်များ၊ အန္တရာယ်ကျရောက်လွယ်မှုများ နှင့် အန္တရာယ် ကျရောက်နိုင်မှုများအပေါ်တွင် အခြေခံသင့်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆူနာမီရေလှိုင်းဒဏ်နှင့် ငလျင်ကဲ့သို့သော ဘေးအန္တရာယ်များသည် အချိန်မရွေး ကျရောက်နိုင်သော်လည်း နောက်တစ်ကြိမ် ပြန်လည်ဖြစ်ပွားရန် ကာလ ကြာရှည်တတ်သောကြောင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် ကာလရှည်တည်တံ့စေရေးနှင့် အချိန် အပိုင်းအခြားအလိုက် စီမံချက်ကို ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ရေးဆွဲခြင်းတို့မှာ အရေးပါသော အစိတ်အပိုင်းဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြရန်လည်း အလွန်အရေးကြီးပါသည်။ စီမံချက်တွင် အမျိုးသမီးများ၊ ကလေးသူငယ်များ၊ သက်ကြီးရွယ်အိုများ၊ ရုပ်ပိုင်းနှင့်စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အားနည်းချက်ရှိသူများကဲ့သို့သော အန္တရာယ်ကျရောက်လွယ်သော အုပ်စုများအတွက်ပါ ထည့်သွင်းစဉ်းစားထားသင့်ပါသည်။ ၎င်းတို့သည် ဘေးအန္တရာယ်များကျရောက်စဉ်တွင် အဆိုးဝါးဆုံး ဒဏ်ခံရတတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

၁ မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက် ရေးဆွဲရာတွင် ချမှတ် ထားရမည့် မူဘောင်များနှင့် အဓိကထည့်သွင်း စဉ်းစားရမည့် အချက်များ

မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက် ရေးဆွဲရာတွင် ချမှတ်ထား ရမည့် မူဘောင်များနှင့် အဓိကထည့်သွင်း စဉ်းစားရမည့် အချက်အချို့မှာ အောက်ပါ အတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

- **ကြိုတင်ဆောင်ရွက်ခြင်းနည်းလမ်း** - မကြာသေးသော နှစ်များအတွင်း ဘေးအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲမှု နယ်ပယ်တွင် အခြေခံကျကျ ပြောင်းလဲမှုများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ဘေးအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲမှုနယ်ပယ်တွင် ကြိုတင်

ဆောင်ရွက်ခြင်း နည်းလမ်းအဖြစ် လိုအပ်သည့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပွားမှု လျော့ပါးရေးတို့ကို အဓိကထား ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။ သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုအဆင့် အားလုံး (သဘာဝဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်ပွားမီ၊ ဖြစ်ပွားနေစဉ်နှင့် ဖြစ်ပွားပြီးနောက်) တွင် ဤကြိုတင်ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းကို ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

- **ကျရောက်နိုင်သောဘေးအန္တရာယ်အမျိုးမျိုးအတွက်ဆောင်ရွက်ခြင်း** - မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဘေးအန္တရာယ်အမျိုးမျိုးကျရောက်တတ်ပါသည်။ မြို့နယ်အများစုမှာလည်း ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုထက်ပို၍ ကျရောက်နိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် စီမံချက်တွင်ဖော်ပြထားသော ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပွားမှု လျော့ပါးရေးနှင့် တုံ့ပြန်ခြင်း အစီအမံများတွင် ဘေးအန္တရာယ်အမျိုးမျိုးအတွက် ဆောင်ရွက်ရန် နည်းလမ်း ရှိသင့်ပါသည်။
- **ကြိုတင်ပြင်ဆင်ပြီး အန္တရာယ်ဖြစ်ပွားမှုလျော့ပါးစေသော ပတ်ဝန်းကျင်** - ဘေးအန္တရာယ်မကျရောက်မီ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသည် ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်ပြီးမှ ဆောင်ရွက်ရသော လုပ်ငန်းများထက် စရိတ်ကုန်ကျမှုပိုမို၍ သက်သာပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုရှိပြီး အန္တရာယ်ဖြစ်ပွားမှုလျော့ပါးစေသော ပတ်ဝန်းကျင်ကို မြှင့်တင်ရန် ကြိုးပမ်းရေးကို ဤစီမံချက်တွင် ထည့်သွင်းရပါမည်။
- **အန္တရာယ်ကျရောက်လွယ်သော အုပ်စုများနှင့် အထူးဂရုစိုက်ရမည့်အုပ်စုများ၏ လိုအပ်ချက်များ** - အမျိုးသမီးများ၊ သက်ကြီးရွယ်အိုများ၊ ကလေးသူငယ်များ၊ ရပ်ပိုင်းနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ချို့တဲ့သူများ သည် ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်စဉ် အတောအတွင်း အထိခိုက်ဆုံး ဖြစ်ကြောင်း လေ့လာချက်များတွင် အတည်ပြုခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်တွင် ယင်း အန္တရာယ်ကျရောက်လွယ်သော အုပ်စုများ၏ လိုအပ်ချက်များကို အာရုံစူးစိုက် ဆောင်ရွက်ရပါမည်။
- **ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှု** - သဘာဝဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုသည် နယ်ပယ်အများစုနှင့် သက်ဆိုင်သော အကြောင်းအရာဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အစိုးရ ဦးစီးဌာနအားလုံးနှင့် မြန်မာနိုင်ငံကြက်ခြေနီအသင်း၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်း (NGOs) များ၊ စီးပွားရေးအုပ်စုများ၊ ပညာရှင်အဖွဲ့အစည်းများ စသည့် အခြားသော အဖွဲ့အစည်းများသည် မြို့နယ်အဆင့် ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက် ရေးဆွဲခြင်း နှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းတွင် ပါဝင်ရပါမည်။ လုပ်ငန်းစီမံချက် ရေးဆွဲစဉ်ကာလအတွင်း သက်ဆိုင်ရာပါဝင်ပတ်သက်သူ အားလုံးနှင့် တိုင်ပင် ဆွေးနွေးခြင်းသည် ၎င်းစီမံချက်ကို ချောမွေ့စွာ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန်အတွက် အထောက်အကူပြုပေသည်။

- **လိုအပ်သလို ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်နိုင်သည့် စီမံချက်** - မြို့နယ်အဆင့် ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်း စီမံချက်ကို ရှင်သန်လှုပ်ရှားပြောင်းလဲနေသော စီမံချက်တစ်ခုအဖြစ် ရှုမြင်သင့်ပါသည်။ အနည်းဆုံး တစ်နှစ်လျှင် တစ်ကြိမ် ပုံမှန်အချိန် သတ်မှတ်၍ ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်သင့်ပါသည်။ လုပ်ငန်းစီမံချက်ကို ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန် ဖြည့်စွက်ရန်အချက်များ အမြဲရှိကြောင်း ဖော်ပြရန် အရေးကြီးပါသည်။ ယခင်ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် အစမ်းလေ့ကျင့်မှုများမှ ရရှိလာသော သင်ခန်းစာများသည် စီမံချက်အား ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ရာတွင် လမ်းညွှန်မှုကို ပေးနိုင်ပါသည်။
- **ကဏ္ဍအလိုက်စီမံချက်** - ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုသည် ကဏ္ဍနယ်ပယ်အားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သော အကြောင်းအရာဖြစ်ပြီး၊ အစိုးရဌာနများ၊ အခြားအဖွဲ့အစည်းများ နှင့်လည်း ပတ်သက်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မြို့နယ်အဆင့် ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက်ကို ဌာနဆိုင်ရာ ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်များ၊ အဖွဲ့အစည်းအလိုက် ရေးဆွဲထားသော သီးခြား ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုစီမံချက်များ နှင့် ညှိနှိုင်းဖြည့်စွက်သင့်ပါသည်။ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်၍ ထိရောက်စွာတုံ့ပြန်နိုင်ရေး၊ အန္တရာယ် ဖြစ်ပွားမှုလျော့ပါးရေးနှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှု ပြုလုပ်နိုင်ရေးအတွက် ကဏ္ဍအလိုက် စီမံချက်များကို မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက်များနှင့် ချိတ်ဆက်ထားရပါမည်။

၂ မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင် ကျင့်သုံး သင့်သော လုပ်ငန်းစဉ်

ထိရောက်၍ အကျိုးရှိသော မြို့နယ်အဆင့် ဘေးအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက် ရရှိရန် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်သော နည်းလမ်းဖြင့် ရေးဆွဲရပါမည်။ မြို့နယ်အဆင့် ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက် ရေးဆွဲရေးအတွက် လိုက်နာသင့်သော လုပ်ငန်းအဆင့်များကို အောက်တွင် အကြံပြုတင်ပြထားပါသည်။

မြို့နယ်အဆင့် ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲရေးအတွက် မြို့နယ်အဆင့် အစိုးရဌာနများ၊ မြန်မာနိုင်ငံကြက်ခြေနီအသင်းမြို့နယ် ရုံးခွဲ၊ သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ဒေသများ တွင် လုပ်ငန်းစီမံကိန်းများ ဆောင်ရွက်နေသော အခြား အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ စသည်ဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ ပါဝင်ပတ်သက်သူများအားလုံးနှင့် ဦးစွာတိုင်ပင်ဆွေးနွေးသည့် အစည်းအဝေးကို ကျင်းပသင့်ပါသည်။ ဤအစည်းအဝေးတွင် မြို့နယ်အတွင်း ကျရောက်နိုင်သော ဘေးအန္တရာယ်များ၊ မြို့နယ်အတွင်း ယခင်က ဖြစ်ပွားခဲ့သော

သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ၎င်းတို့၏ သက်ရောက်မှုများ၊ မြို့နယ်၏လက်ရှိ အရင်းအမြစ်များ စသည်တို့ကိုလည်း ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ပြီး ထည့်သွင်း စဉ်းစားဆွေးနွေး သင့်ပါသည်။ စီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင် အစီအမံအမျိုးမျိုး ရှိပါသည်။ လုပ်ငန်းအဖွဲ့ငယ် (သို့မဟုတ်) မူကြမ်းရေးသားသည့်အဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းခြင်းသည် ဤစီမံချက် ရေးဆွဲရေး လုပ်ငန်းစဉ်ကို အထောက်အကူပြုပါသည်။ ယင်းအဖွဲ့တွင် အဖွဲ့ဝင်များအနေဖြင့် ပါဝင်မည့် အစိုးရဌာန အသီးသီးနှင့် အခြားပါဝင်ပတ်သက်သူများ၏ ကိုယ်စားလှယ်အရေအတွက်ကို သတ်မှတ်၍ ပါဝင်စေသင့်ပါသည်။

မူကြမ်းရေးသားသောအဖွဲ့သည် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အပါဝင် မြို့နယ်အဆင့် ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက်ကို အဓိကထားလျက် နိုင်ငံ၏ကျရောက်နိုင်သော ဘေးအန္တရာယ်များ၊ ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်လွယ်မှု၊ စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် ထိခိုက်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ ဆိုင်ရာ လက်ရှိ စာရွက်စာတမ်းများကို လေ့လာပါမည်။ မူကြမ်းရေးသားသောအဖွဲ့သည် အမျိုးသား သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဗဟိုကော်မတီ၏ သဘာဝဘေးဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် တည်မြဲအမိန့်ပါ ရည်ညွှန်းကိုးကားချက်များနှင့် ဤမြို့နယ်အဆင့် ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲရေးလမ်းညွှန်တို့ကိုလည်း လေ့လာရပါမည်။ မိမိမြို့နယ် ပါဝင်နေသော ခရိုင်နှင့်ပြည်နယ်/တိုင်း၏ ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ်များကိုလည်း လေ့လာရပါမည်။ ရရှိနိုင်ပါက သက်ဆိုင်ရာရပ်ကွက်၊ ကျေးရွာအုပ်စု အဆင့် ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်များကိုလည်း လေ့လာရပါမည်။

မူကြမ်းရေးသားသောအဖွဲ့က ပြုစုပြီးသော မြို့နယ်အဆင့် ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်း စီမံချက်မူကြမ်းကို မြို့နယ်သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီနှင့် အခြား သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဆွေးနွေးပြီး၊ ဤစီမံချက် ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန် အကြံပြု ချက်များ ရယူသွားရပါမည်။ မူကြမ်းရေးသားသောအဖွဲ့သည် သက်ဆိုင်ရာ အကြံပြုချက်များ အားလုံးကို ပေါင်းစည်းထည့်သွင်းနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းသင့်ပါသည်။

ပြန်လည်ပြင်ဆင်ထားသောလုပ်ငန်းစီမံချက်ကို ခွင့်ပြုချက်ရရှိရန်နှင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် အောက် တွင် ဖော်ပြထားသောလုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် မြို့နယ် သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီနှင့် ဆွေးနွေးရပါမည်။ အပြီးသတ် လုပ်ငန်း စီမံချက်ကို သက်ဆိုင်ရာ ပါဝင်ပတ်သက်သူများအားလုံးထံ ဖြန့်ဝေပေးရပါမည်။ ဤစီမံချက် ကို အချိန်ကာလသတ်မှတ်လျက် ဖြည့်စွက် ပြင်ဆင်သင့်ပါသည်။

အထက်ဖော်ပြပါ လုပ်ငန်းအဆင့်များမှာ ခြုံငုံတင်ပြသော အကြံပြုချက်များသာ ဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ်အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် သင့်လျော်သလို ပြန်လည်ပြင်ဆင်နိုင်ပါသည်။

အပိုင်း (ဂ)

မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက်
ရေးဆွဲရာတွင် ပါဝင်သင့်သည့် အဓိကအချက်များ

မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင် ပါဝင်သင့်သော အဓိကအချက်များ

မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက်ကို ရေးသားပြုစုရာတွင် အောက်ဖော်ပြပါ အဓိကအချက်များ (သို့မဟုတ်) အခန်းများကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားသင့်ပါသည်။ မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက်ကို ရေးသားပြုစုသူသည် ဤပုံစံကို အသုံးပြုပြီး သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အခြေအနေနှင့် ကိုက်ညီသော ကိုယ်ပိုင်စီမံချက်များကို ရေးဆွဲသင့်ပါသည်။

- အဖုံးစာမျက်နှာ
- မာတိကာ
- ဇယားနှင့် ပုံများ စာရင်း
- အတိုကောက်ဝေါဟာရများ

၁ မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက် နိဒါန်း

၁.၁ နောက်ခံအကြောင်း

သမိုင်းစဉ်တစ်လျှောက်ဖြစ်ပွားခဲ့သော ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ၎င်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်မှုများ၊ မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်၏ အသုံးဝင်မှု၊ အစီအစဉ်ရေးဆွဲသည့် အစီအမံနှင့် လုပ်ငန်းစီမံချက်တွင် သက်ဆိုင်ရာပါဝင်သူများအကြောင်းကို အကျဉ်းဖော်ပြသင့်ပါသည်။

၁.၂ မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက်၏ ပန်းတိုင်နှင့် ဦးတည်ချက်များ

- ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်
- ဦးတည်ချက်များ

၂ မြို့နယ်အကြောင်း ဖော်ပြခြင်း

ဤအခန်းတွင် မြို့နယ်အကြောင်း ဖော်ပြရေးသားပြုစုရာတွင်လိုအပ်သည့် မြို့နယ်၏ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဖွဲ့စည်းထားပုံ၊ ပထဝီအနေအထား၊ လူဦးရေနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ၊ ရာသီဥတု၊ လူမှုစီးပွားရေးအခြေအနေ စသော အခြေခံသတင်းအချက်အလက်များကို ဖော်ပြ

သင့်ပါသည်။ မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက်ကို ရေးသားပြုစုသူများသည် လုပ်ငန်းစီမံချက်ကိုရေးဆွဲရန်အတွက် မိမိတို့နှင့်သက်ဆိုင်သည့် မြို့နယ်၏ အသေးစိတ် သတင်းအချက်အလက်များကို သိရှိထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ သတင်းအချက်အလက် အများစုကို မြို့နယ်အဆင့် အစိုးရဌာနများတွင် ရရှိနိုင်ပါသည်။ မြို့နယ်အကြောင်းကို ဖော်ပြရာ၌ အောက်ပါအကြောင်းများကို ခြုံငုံဖော်ပြသင့်ပါသည်။

- ၂-၁ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဖွဲ့စည်းထားပုံ
- ၂-၂ ပထဝီအနေအထား
- ၂-၃ လူဦးရေ
- ၂-၄ အခြေခံအဆောက်အအုံ
- ၂-၅ ရာသီဥတု
- ၂-၆ လူမှုစီးပွားရေးအခြေအနေ

၃ မြို့နယ်၏အန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်မှု(ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ထိခိုက်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ) ဖော်ပြခြင်း

မြို့နယ်၏ အန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်မှု (Risk Profile) ဆိုသည်မှာ သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်၏ ကျရောက်နိုင်သောဘေးအန္တရာယ် (Hazard) ၊ အန္တရာယ်ကျရောက်လွယ်မှု (Vulnerability) နှင့် စွမ်းဆောင်ရည် (Capacity) လေ့လာဆန်းစစ်ချက်တို့မှ ထွက်ပေါ်လာသော ရလဒ်များအား စုစည်းထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤအန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်မှု (Risk Profile) ဖော်ပြချက်သည် မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲရေး လုပ်ငန်းစဉ်တွင် အခြေခံအကျဆုံး အုတ်မြစ် ဖြစ်ပါသည်။

- ၃-၁ ကျရောက်နိုင်သော ဘေးအန္တရာယ် လေ့လာဆန်းစစ်ချက်
- ၃-၂ အန္တရာယ်ကျရောက်လွယ်မှု လေ့လာဆန်းစစ်ချက်
- ၃-၃ စွမ်းဆောင်ရည် လေ့လာဆန်းစစ်ချက်
- ၃-၄ အန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်မှု ဖော်ပြချက်

၄ မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် အဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့စည်းထားရှိမှုများ

အဆင့်အသီးသီးတွင် တရားဝင်ဖွဲ့စည်းပုံများနှင့် အစီအစဉ်များထားရှိရန် အရေးကြီးပါသည်။ ကောင်းမွန်သော မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက်သည် အဆင့်အသီးသီးတွင် သက်ဆိုင်သူအားလုံးကို ပါဝင်ပတ်သက်စေပြီး၊ ကြိုတင်ဆောင်ရွက်ခြင်း နည်းလမ်းနှင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းစနစ် စည်းလုံးကျစ်လစ်မှု မူဘောင်ကို ထင်ဟပ်ပေါ်လွင်

စေရပါမည်။ တရားဝင် အဖွဲ့အစည်းစနစ်ဖွဲ့စည်းထားရှိမှုသည် ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲသည့် လုပ်ငန်းစဉ်ကို ခိုင်မာလေးနက်စေရပါမည်။

၄-၁ မြို့နယ် သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီ

၄-၂ ဆပ်ကော်မတီများ။ ။ အမျိုးသားသဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းကော်မတီ၏ဆပ်ကော်မတီများနှင့် တူညီမှုရှိစေရန် အောက်ပါဆပ်ကော်မတီများ ကို ဖွဲ့စည်းသင့်ပါသည်။

- (က) သတင်းနှင့် ပြန်ကြားရေး
- (ခ) အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရေး
- (ဂ) ရှာဖွေရေးနှင့် ကယ်ဆယ်ရေး
- (ဃ) ပျက်စီးမှုပမာဏ သတင်းရရှိရေးနှင့် အရေးပေါ်ထောက်ပံ့ရေး
- (င) ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု အတည်ပြုရေး
- (စ) ပို့ဆောင်ရေးနှင့် လမ်းကြောင်းရှင်းလင်းထူထောင်ရေး
- (ဆ) သဘာဝဘေးလျော့ပါးရေးနှင့် အရေးပေါ်အခိုအကာထူထောင်ရေး
- (ဇ) ကျန်းမာရေးပြုစောင့်ရှောက်မှု
- (ဈ) ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေး
- (ည) လုံခြုံရေး
- (ဋ) ဘေးလျော့ပါးရေးဆပ်ကော်မတီ။ ။ရပ်ကွက်၊ ကျေးရွာအုပ်စု သဘာဝဘေး

ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီများကို ကြီးကြပ်လမ်းညွှန်မှုပေးရန်နှင့် ဘေးလျော့ပါးသက်သာစေရေးနှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး အစီအမံများလုပ်ဆောင်ရန် ဘေးလျော့ပါးရေးဆပ်ကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းသင့်ပါသည်။ ဘေးလျော့ပါးသက်သာစေရေးနှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပြီး၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ နှင့် အကောင်အထည်မည့် လုပ်ငန်းများတွင် သဘာဝဘေးလျော့ပါးရေးအမြင်အား ထည့်သွင်းပါဝင်စေရေးကို ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ရပါမည်။

၄-၃ ခရိုင်သဘာဝဘေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီ နှင့်ကျေးရွာအုပ်စု သဘာဝဘေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီတို့အား ချိတ်ဆက်ပေးမှုများ

၅ ကော်မတီ၊ဆပ်ကော်မတီများနှင့်အခြားအဖွဲ့အစည်းများ၏ တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ

ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုအဆင့်အားလုံး (ဘေးအန္တရာယ်မဖြစ်ပွားမီ၊ ဖြစ်ပွားနေစဉ်နှင့်ဖြစ်ပွားပြီးနောက်)တွင် ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများတို့ကို ကော်မတီနှင့်ဆပ်ကော်မတီ တစ်ခုစီ၏ တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများတွင် ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြထားရပါမည်။ ဘေးလျော့ပါးသက်သာစေရေးနှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးအစီအမံများနှင့် စပ်လျဉ်းသော တာဝန်နှင့် ဝတ္တရားများသည် အရေးကြီးသဖြင့် မီးမောင်းထိုးဖော်ပြသင့်ပါသည်။ ၎င်းအပြင် ရေရှည်

သဘာဝဘေးလျော့ပါးရေးအတွက် အသိပညာပေးလှုပ်ရှားမှုများ၊ ဌာနဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများတွင် သဘာဝဘေးလျော့ပါးရေးအမြင်များကို ထည့်သွင်းပါဝင်လာစေရေးအတွက် အထူးဂရုပြုဖော်ပြရပါမည်။

- ၅-၁ မြို့နယ် သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး ကော်မတီ၏ တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ
- ၅-၂ ဆပ်ကော်မတီများ၏ တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ
- ၅-၃ အခြားအဖွဲ့အစည်းများ၏ တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ

၆ ဘေးအန္တရာယ်ဆိုးကျိုးများ လျော့ပါးရေး၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး၊ တုံ့ပြန်မှု၊ မူလ အခြေအနေသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိစေရေး နှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး အစီအမံများ

မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် ရေးဆွဲခြင်းနှင့် လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို ဦးစားပေး သတ်မှတ်ခြင်းဖြင့် မြို့နယ် သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး ကော်မတီသည် လိုအပ်သော အရင်းအမြစ်များ ဖော်ထုတ်ခြင်း နှင့် ၎င်းအရင်းအမြစ်များကို ထိရောက်စွာ ခွဲဝေ ချထားပေးခြင်း တို့ကို လုပ်ဆောင်နိုင်ပါမည်။ ဖော်ပြထားသော ခေါင်းစဉ်ခွဲများ အောက်တွင် အသေးစိတ် ဖော်ပြရန် လိုအပ်သော လုပ်ငန်းများကို အောက်တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

- ၆-၁ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပွားမှုလျော့ပါးရေးအစီအမံများ
- ၆-၂ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုအစီအမံများ
- ၆-၃ တုံ့ပြန်မှုအစီအမံများ
- ၆-၄ မူလအခြေအနေသို့ ပြန်လည်ရောက်စေရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးအစီအမံများ

၇ လုပ်ငန်းစီမံချက်ကို စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်း၊ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့် ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ခြင်း

ဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေးလုပ်ငန်းများကို စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးရန်အတွက် တိုင်းတာမည့် အစီအမံများကို ဖော်ပြသင့်ပါသည်။ စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးရန်အတွက် တိုင်းတာမည့် အစီအမံ များသည် ရိုးရှင်းရပါမည်။ မြို့နယ်အဆင့် ဘေးအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်သည် လိုအပ်သလို ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်နိုင်သည့် စီမံချက်ဖြစ်သောကြောင့် အချိန်အခါအလိုက် ပုံမှန် ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်သင့်ပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ ၁

* အရေးပေါ် အကူအညီ လိုအပ်ချက်တောင်းခံမှု ပုံစံ

-----မြို့နယ်

- ၁။ ဘေးသင့်မြို့နယ်အမည် |-----
- ၂။ ဘေးသင့်လူဦးရေ |-----
- ၃။ ပျက်စီးအိမ်ခြေ (ခန့်မှန်း) |-----
- ၄။ သေဆုံးသူဦးရေ (ခန့်မှန်း) |-----
- ၅။ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရသူဦးရေ (ခန့်မှန်း) |-----
- ၆။ ရှာဖွေရေးနှင့်ကယ်ဆယ်ရေး |----- လို/မလို
- ၇။ အရေးပေါ်အကူအညီ |----- လို/မလို
- ၈။ သောက်ရေသန့် |----- လို/မလို
- ၉။ အသင့်စား စားနပ်ရိက္ခာ |----- လို/မလို
- ၁၀။ အဝတ်အထည် |----- လို/မလို
- ၁၁။ အရေးပေါ်အခိုအကာ |----- လို/မလို

*ရင်းမြစ်။ ။ ဤအရေးပေါ်အကူအညီတောင်းခံသည့်ပုံစံကို အမျိုးသားသဘာဝဘေးကာကွယ် စောင့်ရှောက်ရေးဗဟိုကော်မတီ၏ သဘာဝဘေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက်တည်မြဲအမိန့်မှ ထုတ်နုတ် ဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ ၂

*ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု လေ့လာဆန်းစစ်ချက်ပုံစံ

လူ၊ အိမ်ရာပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု

တိုင်း/ ပြည်နယ်	ဘေးသင့် မြို့နယ်	ဘေးသင့် ဧရိယာ	ဘေးသင့် လူဦးရေ	သေဆုံး (ဦးရေ)	ပျောက်ဆုံး (ဦးရေ)	ဒဏ်ရာရ (ဦးရေ)	ဘေးသင့် အိမ် ထောင်စု	အားလုံး ပျက်စီး အိမ်ခြေ		အချို့ ပျက်စီး အိမ်ခြေ	
၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၉		၁၀	
								အရေ အတွက်	တန်ဖိုး	အရေ အတွက်	တန်ဖိုး

အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်း ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု

မွေးမြူရေး တိရစ္ဆာန် ဆုံးရှုံးမှု		ကြက်/ ဘဲ ဆုံးရှုံးမှု		သီးနှံ ပျက်စီးမှု		အချို့ပျက်စီးသီးနှံ		ဆားလုပ်ငန်း ပျက်စီးမှု		ပုစွန်မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းပျက်စီးမှု		ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းပျက်စီးမှု	
၁၁		၁၂		၁၃		၁၄		၁၅		၁၆		၁၇	
အရေ အတွက်	တန်ဖိုး	အရေ အတွက်	တန်ဖိုး	အရေ အတွက်	တန်ဖိုး	ဧက	တန်ဖိုး	ဧက	တန်ဖိုး	ဧက	တန်ဖိုး	ဧက	တန်ဖိုး

စာသင်ကျောင်း၊ ဆေးရုံ/ ဆေးခန်း ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု

ပျက်စီးစာသင်ကျောင်း (အရေအတွက်)				ပျက်စီးတက္ကသိုလ်/ ကောလိပ် (အရေအတွက်)			ပျက်စီးဆေးရုံ (အရေအတွက်)		ပျက်စီးဆေးခန်း (အရေအတွက်)	
၁၈				၁၉			၂၀		၂၁	
ထက်	လယ်	မူ	တန်ဖိုး	တက္ကသိုလ်	ကောလိပ်	တန်ဖိုး	ဆေးရုံ	တန်ဖိုး	ဆေးခန်း	တန်ဖိုး

သာသနိက အဆောက်အဦ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု

ဘုရား/ ဓေတီ		ဘုန်းကြီးကျောင်း		သီလရှင်ကျောင်း		ခရစ်ယာန် ဘုရားကျောင်း		မူဆလင်ဝတ်ကျောင်း		ဟိန္ဒူဝတ်ကျောင်း	
၂၂		၂၃		၂၄		၂၅		၂၆		၂၇	
အရေ အတွက်	တန်ဖိုး	အရေ အတွက်	တန်ဖိုး	အရေ အတွက်	တန်ဖိုး	အရေ အတွက်	တန်ဖိုး	အရေ အတွက်	တန်ဖိုး	အရေ အတွက်	တန်ဖိုး

ရုံး၊ စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံ၊ သိုလှောင်ရုံနှင့် ဈေးများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု

ရုံး		စက်ရုံ		အလုပ်ရုံ		သိုလှောင်ရုံ		ဈေး		အခြား	
၂၈		၂၉		၃၀		၃၁		၃၂		၃၃	
အရေ အတွက်	တန်ဖိုး	အရေ အတွက်	တန်ဖိုး	အရေ အတွက်	တန်ဖိုး	အရေ အတွက်	တန်ဖိုး	အရေ အတွက်	တန်ဖိုး	အရေ အတွက်	တန်ဖိုး

လမ်း၊ ဆည်မြောင်း/ တာတမံ၊ သစ်တော၊ လျှပ်စစ်၊ တယ်လီဖုန်းလိုင်း ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု

ပျက်စီးလမ်း (မိုင်)		အချို့ပျက်စီးလမ်း (မိုင်)		ပျက်စီးဆည်/တာ/တမံ		အချို့ပျက်စီးဆည်/တာ/တမံ		ပျက်စီးသစ်တော		ပျက်စီးဝါတ်အားလိုင်း		ပျက်စီးတယ်လီဖုန်းကြိုး	
၃၄		၃၅		၃၆		၃၇		၃၈		၃၉		၄၀	
အရေအတွက်	တန်ဖိုး	အရေအတွက်	တန်ဖိုး	အရေအတွက်	တန်ဖိုး	ကေ	တန်ဖိုး	ကေ	တန်ဖိုး	ကေ	တန်ဖိုး	ကေ	တန်ဖိုး

အခြားပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု

ရေတွင်း/ ရေကန် ပျက်စီးမှု		လှေ/ စက်လှေ ပျက်စီးမှု		ငါးဖမ်းပိုက် ပျက်စီးမှု		ယာဉ်/ ယန္တရား ပျက်စီးမှု		အခြား	
၄၁		၄၂		၄၃		၄၄		၄၅	
အရေအတွက်	တန်ဖိုး	အရေအတွက်	တန်ဖိုး	အရေအတွက်	တန်ဖိုး	အရေအတွက်	တန်ဖိုး	အရေအတွက်	တန်ဖိုး

*ရင်းမြစ်။ ။ ဤ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုလေ့လာဆန်းစစ်ချက်ပုံစံကို အမျိုးသားသဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဗဟိုကော်မတီ၏ သဘာဝဘေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် တည်မြဲအမိန့်မှ ထုတ်နုတ်ဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ ၃

အရင်းအမြစ်စုစည်းထားရှိမှုစာရင်း

အရင်းအမြစ်စုစည်းထားရှိမှုစာရင်းပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက် ရေးဆွဲသူများအား မြို့နယ်အတွင်းရှိ လက်ရှိအရင်းအမြစ်များ (ရုပ်ဝတ္ထု ပစ္စည်းနှင့်လူသား)သည် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သော သဘာဝဘေး အန္တရာယ်တစ်ခုကို ရင်ဆိုင်ရန် လုံလောက်မှု ရှိမရှိ ရှင်းလင်းစွာ စစ်ဆေးစေမည်ဖြစ်ပါသည်။ အရင်းအမြစ်များ မလုံလောက်ပါက အရေးပေါ်အစီအစဉ်များကိုလည်း ကြိုတင်စီစဉ်ထားနိုင်ပါသည်။ အရင်းအမြစ်စုစည်းထားရှိမှုစာရင်းသည် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု လုပ်ငန်းကိုလည်း အထောက်အကူ ပြုပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ ၃-၁

အမျိုးသားအဆင့်နှင့် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်၊ ခရိုင်အဆင့်သဘာဝဘေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီများနှင့် ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများအား ဆက်သွယ်နိုင်မည့် ဖုန်းနံပါတ်များ

စဉ်	အမည်နှင့် အဖွဲ့အစည်း	ရုံးဖုန်း	ဖက်စ် နံပါတ်
၁	အမျိုးသားသဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဗဟိုကော်မတီ		
၂	သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်/တိုင်း သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီ		
၃	သက်ဆိုင်ရာ ခရိုင်သဘာဝဘေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီ		

နောက်ဆက်တွဲ ၃-၂

မြို့နယ် သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီနှင့် ဆပ်ကော်မတီများအား ဆက်သွယ်နိုင်မည့် ဖုန်းနံပါတ်များ

စဉ်	အမည်	သဘာဝဘေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီတွင် ထမ်းဆောင်သည့် တာဝန်	ရုံးဖုန်း	လက်ကိုင်ဖုန်း	ဖက်စ် နံပါတ်

နောက်ဆက်တွဲ ၃-၃

အခြားအရေးပေါ်ပံ့ပိုးမှုလုပ်ငန်းများအား ဆက်သွယ်နိုင်မည့် ဖုန်းနံပါတ်များ

စဉ်	အဖွဲ့အစည်း	တယ်လီဖုန်း	ဖက်စ် နံပါတ်	လက်ကိုင်ဖုန်း
၁	ဆေးရုံ • •			
၂	လူနာတင်ယာဉ်များ • •			
၃	ရဲစခန်း • •			
၄	အစိုးရမဟုတ်သော ပြည်တွင်း အဖွဲ့အစည်းများ (LNGO) နှင့် အစိုးရမဟုတ်သော နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများ (INGO) • •			

နောက်ဆက်တွဲ ၄ မြေပုံများ

အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ နယ်နိမိတ်ကို ဖော်ပြထားသော မြို့နယ်မြေပုံ
မြို့နယ်သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်မှုအခြေပြ မြေပုံများ
မြို့နယ်လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကို ဖော်ပြထားသော မြို့နယ်မြေပုံ

နောက်ဆက်တွဲ ၅

သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် သက်ဆိုင်သော အရေးပါသည့် အစိုးရ တည်မြဲအမိန့်များကို ဖော်ပြရပါမည်။

နောက်ဆက်တွဲ ၆

မြန်မာနိုင်ငံရှိ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူသားချင်းစာနာမှုအကူအညီပေးရေးအဖွဲ့အစည်းများ ၏ အဖွဲ့ပေါင်းစုံ ပါဝင်သော အရေးပေါ်လုပ်ငန်းကြိုတင်စီမံချက်

အစိုးရ၏ သဘာဝဘေးတုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေးကြိုးပမ်းမှုများကို ကူညီပံ့ပိုးပေးရန် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူသားချင်းစာနာမှုအကူအညီပေးရေးအဖွဲ့အစည်းများသည် အဖွဲ့ပေါင်းစုံ ပါဝင်သော အရေးပေါ်လုပ်ငန်းကြိုတင်စီမံချက်ကို ရေးဆွဲထားပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းကြိုတင် စီမံချက်သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ လူသားချင်းစာနာမှုအကူအညီပေးရေးအဖွဲ့အစည်းများကို စနစ်တကျ စည်းလုံးဖွဲ့စည်းစေပြီး ပိုမိုကောင်းမွန်သောဟန်ချက်ညီ ချိတ်ဆက် ထောက်ပံ့မှုကို ပံ့ပိုးစေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ဟန်ချက်ညီချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်မှုကို ရရှိစေရန် ကဏ္ဍခွဲအလိုက် ဦးဆောင် တာဝန်ယူချဉ်းကပ်နည်းကို သတ်မှတ်ထားပါသည်။ လူဦးရေ ၅၀၀၀၀(ငါးသောင်း)အထက်ကို ထိခိုက်စေသော ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်သောအခါ ဤ အရေးပေါ်လုပ်ငန်းကြိုတင်စီမံချက်သည် စတင်သက်ဝင်လှုပ်ရှားလာမည်ဖြစ်ပြီး၊ ကဏ္ဍခွဲများ သည် ကြိုတင်သတ်မှတ်ထားသော ဦးဆောင်မည့် အဖွဲ့အစည်း၏ ဦးဆောင်မှုအောက်တွင် စတင်လှုပ်ရှားရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကြိုတင်သတ်မှတ်ထားသော ဦးဆောင်မည့် အဖွဲ့အစည်းများ သည် အချို့သော မြို့နယ်များတွင် လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်မှုမရှိသော်လည်း တာဝန်ယူ ထားသော ကဏ္ဍများတွင်မူ ခြံငုံသော တုံ့ပြန်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေးကို တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက် သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

အမျိုးသားအဆင့်တွင် ကြိုတင်သဘောတူထားသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအကျဉ်းချုပ်ကို အောက်တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ကဏ္ဍများ

ဦးဆောင်မည့်အဖွဲ့အစည်း

အစားအစာ	WFP
ကျန်းမာရေး	WHO and Merlin
အဟာရ	UNICEF
သောက်ရေ နှင့် ကျန်းမာသန့်ရှင်းရေး	UNICEF
အကာအကွယ်ပေးခြင်း	UNHCR
ထောက်ပံ့ရေး	WFP
အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရေး	WFP/ UNICEF/ OCHA
အရေးပေါ်အမိုးအကာ	IFRC/ UNHCR
ပညာရေး	UNICEF and Save the Children
ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေး	RC/ HC Office/ OCHA
ဆောလျင်စွာ ပြည်လည်ထူထောင်ရေး	UNDP
စိုက်ပျိုးရေး	FAO
ကယ်ဆယ်ရေးစခန်းစီမံခန့်ခွဲမှု	IOM/UNHCR
ကယ်ဆယ်ရေးစခန်းညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေး	

လူဦးရေ ငါးသောင်းနှင့်အထက်သည် သဘာဝဘေးဒဏ်ခံရပြီး၊ ထောက်ပံ့ကူညီမှုကို လိုအပ်မှသာလျှင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဤအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူသားချင်းစာနာမှုအကူအညီပေးရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏အဖွဲ့ပေါင်းစုံပါဝင်သော အရေးပေါ်လုပ်ငန်းကြိုတင်စီမံချက် (Inter-Agency Contingency Plan) သည် သက်ဝင်လှုပ်ရှားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းထက် လျော့နည်းသော အရေးပေါ်အခြေအနေတွင်မူ ဦးဆောင်မည့်အဖွဲ့အစည်းများကို ဆက်သွယ်အကူအညီ တောင်းခံနိုင်သော်လည်း အဖွဲ့ပေါင်းစုံ ပါဝင်သော အရေးပေါ်လုပ်ငန်းကြိုတင်စီမံချက် (Inter-Agency Contingency Plan) ၏အောက်တွင် လုပ်ကိုင်လှုပ်ရှားကြမည် မဟုတ်ပါ။

နောက်ဆက်တွဲ ၇

အစိုးရမဟုတ်သော ပြည်တွင်း အဖွဲ့အစည်းများ (NGOs) ၏ အဖွဲ့ပေါင်းစုံပါဝင်သော အရေးပေါ် လုပ်ငန်းကြိုတင်စီမံချက်

အစိုးရမဟုတ်သော ပြည်တွင်းအဖွဲ့အစည်းများ၏ အဖွဲ့ပေါင်းစုံပါဝင်သော အရေးပေါ်လုပ်ငန်းကြိုတင်စီမံချက်သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူသားချင်းစာနာမှုအကူအညီ

ပေးရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ အဖွဲ့ပေါင်းစုံပါဝင်သော အရေးပေါ်လုပ်ငန်းကြိုတင်စီမံချက်ကို အားဖြည့်ပေးရန်ရည်ရွယ်ပြီး၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာနှင့် ဒေသခံ လူသားချင်းစာနာမှု အကူအညီပေးရေး အဖွဲ့အစည်းများ၏ သဘာဝဘေးတုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေးနှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးကြိုးပမ်းမှုများ ဟန်ချက်ညီညီ ချိတ်ဆက် ညှိနှိုင်း လုပ်ဆောင်မှုကို ဖြစ်စေပါသည်။ အစိုးရမဟုတ်သော ပြည်တွင်းအဖွဲ့အစည်းများ၏ အရေးပေါ်လုပ်ငန်းကြိုတင်စီမံချက်လုပ်ငန်းအဖွဲ့သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသော အသိုက်အဝန်းများ၏ ကဏ္ဍခွဲအလိုက် ဦးဆောင်တာဝန်ယူချဉ်းကပ်နည်းကို လိုက်နာကျင့်သုံးထားပါသည်။ ကဏ္ဍခွဲ (၈)ပိုင်းဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပြီး၊ ဦးဆောင်တာဝန်ယူမည့် အဖွဲ့အစည်းများကို ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ထားပါသည်။ ဤဦးဆောင်တာဝန်ယူမည့် အဖွဲ့အစည်းများသည် သဘာဝဘေးတုံ့ပြန် ဆောင်ရွက်ရေးနှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး ကြိုးပမ်းမှုများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာနအသီးသီးနှင့် ဒေသခံ ရပ်ရွာ လူထုများကို ထောက်ပံ့ကူညီရန် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသော အဖွဲ့ပေါင်းစုံနှင့် ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပါသည်။ အစိုးရမဟုတ်သော ပြည်တွင်း အဖွဲ့အစည်းများ၏ အဖွဲ့ပေါင်းစုံပါဝင်သော အရေးပေါ်လုပ်ငန်း ကြိုတင်စီမံချက်သည် လူဦးရေ ၅၀၀၀ (ကျေးလက်ဒေသ)နှင့် လူဦးရေ ၂၀၀၀၀(မြို့ပြဒေသ) အထက်သည် သဘာဝဘေးဒဏ်ခံရပြီး၊ ထောက်ပံ့ကူညီရေးကို လိုအပ်မှသာလျှင် သက်ဝင်လှုပ်ရှားမည် ဖြစ်ပါသည်။

ကဏ္ဍများ

ဦးဆောင်မည့်အဖွဲ့အစည်း

- အစားအစာနှင့် အာဟာရ Network Activities Groups and ECLOF
U Bobby, Network Activities Group, 098553185,
ceo@nagmyanmar.org
- ကျန်းမာရေး Myanmar Christian Health Workers' Service
Association and Border Development Association
Dr Tin Shwe, MCHWSA, 095053121,
drtinshwe@gmail.com
- သောက်ရေ နှင့် ကျန်းမာသန့်ရှင်းရေး Myanmar Health Assistant Association and Social
Vision Service
U Tin Oo, MHAA, 01-645722,
mhaa.org.94@gmail.com
- အကာအကွယ်ပေးခြင်း Thingaha Gender Working Group and NGO GG
U Billy Khan Myat, TGWG, 01-524799,
newthingaha@gmail.com
- အရေးပေါ်အမိုးအကာ Swanyee Development Foundation and

Ar Yone Oo Relief and Development
U Kan Aung, SDF, 01-541854/ 095041459,
kanaung@gmail.com

ပညာရေး

Lawka Alin and Border Development Association
U Ye Htut, LA, 095166827,
koyae.la@gmail.com

ဆောလျင်စွာ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး

Kayin Women Action Group and REAM
Dr Myo Thant Tyn, Chair of MNGOs CP
Activationg Body, 095006860, myotyn@gmail.com

စိုက်ပျိုးရေး

Metta Development Foundation and Dear
Myanmar
U Khin Maung Latt, MDF, 095502172,
lattkhinmaung1@gmail.com

အပိုင်း(ဃ)

မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်
ရေးဆွဲရာတွင် ပါဝင်သင့်သည့် အဓိကအချက်များ နှင့်
စပ်လျဉ်းသည့် ရှင်းလင်းချက် မှတ်စုများ

မြို့နယ် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင်ပါဝင်သင့်သော အဓိက အချက်များနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ရှင်းလင်းချက် မှတ်စုများ

• **အဖုံးစာမျက်နှာ**

အဖုံးစာမျက်နှာတွင် မြို့နယ်အမည်၊ မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက် ပြုစုသော/နောက်ဆုံးဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်သော နေ့စွဲတို့ကို ထည့်သွင်းရပါမည်။

• **မာတိကာ**

မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက်တွင် ပါဝင်သည့် အကြောင်းအရာများ စာရင်းဖြစ်ပါသည်။ အခန်းအလိုက်၊ အခန်းခွဲအလိုက် သက်ဆိုင်ရာ စာမျက်နှာများနှင့်တကွ ဖော်ပြရန်ဖြစ်ပါသည်။

• **ဇယားနှင့် ပုံများ စာရင်း**

မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက်တွင် ဖော်ပြထားသည့် ဇယားများနှင့် ပုံများကို စာရင်းပြုလုပ်ဖော်ပြရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ- မြို့နယ် သဘာဝဘေးကာကွယ် စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီ၏ ဖွဲ့စည်းပုံဇယားကို နံပါတ်ထိုး၍ စာမျက်နှာနံပါတ်နှင့်တကွ ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

• **အတိုကောက်ဝေါဟာရများစာရင်း**

မြို့နယ်အဆင့်သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက်တွင် အသုံးပြုသည့် အတိုကောက် အမည်ဝေါဟာရများ စာရင်းဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ- NDPCC: National Disaster Preparedness Central Committee (အမျိုးသားသဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဗဟို ကော်မတီ) ဖြစ်ပါသည်။

၁။ မြို့နယ် အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက် နိဒါန်း

၁-၁။ နောက်ခံအကြောင်း

နိဒါန်းတွင် မြို့နယ်အဆင့်သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက်ကို ခြုံငုံဖော်ပြရပါမည်။ မြို့နယ်တည်ရှိရာအတွင်း ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် ဘေးအန္တရာယ်များ၊ နှစ်စဉ် ၎င်း ဘေးအန္တရာယ်များကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ကောင်းသော သက်ရောက်မှုများနှင့် ဆိုးရွားသော သက်ရောက်မှုများနှင့်တကွ အဆိုးဝါးဆုံး ဘေးအန္တရာယ်များ၊ ယခင်နှစ်များအတွင်း ဖြစ်ပွားခဲ့ သည့် ဘေးအန္တရာယ်များ အကျဉ်းချုပ်နှင့် အသေးစိတ်အချက်များကို ဖော်ပြနိုင်ပါသည်။

စီမံချက်အသုံးဝင်ပုံ၊ စီမံချက်ရေးဆွဲရေး လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် စီမံချက်၏ သက်ဆိုင်ရာပါဝင်သူများ ကိုလည်း ဖော်ပြနိုင်ပါသည်။

၁-၂။ မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်း စီမံချက်၏ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင် နှင့် ဦးတည်ချက်များ

မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက်၏ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်ဆိုသည်မှာ မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက်၏ အထွေထွေ ဦးတည်ချက်များကို ခြုံငုံဖော်ပြသော တိုတောင်းသည့် ဖော်ပြချက်တစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ- မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက်၏ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်မှာ “မြို့နယ်အတွင်းရှိ ရပ်ရွာများ၏ ဘေးအန္တရာယ်များကျရောက်လွယ်မှုကို လျော့ချရန် ” ဟူ၍ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ဦးတည်ချက်များမှာ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင် အောင်မြင်အောင် ဆောင်ရွက်ရာတွင် အကူအညီ ပေးမည့် ကျယ်ပြန့်သော လုပ်ငန်းအဆင့်များ ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ- မြို့နယ်အဆင့် ဘေးအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက်၏ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်ကို အောင်မြင်အောင် ဆောင်ရွက်ရန် အလို့ငှာ မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက်၏ ဦးတည်ချက်များကို အောက်ပါအတိုင်း သတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။

- ဘေးအန္တရာယ်တုံ့ပြန်မှုဆောင်ရွက်ရာတွင် အစိုးရဌာနများအပါအဝင် သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ် များအကြား ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုကို မြှင့်တင်ရန်
- ကျရောက်နိုင်သောဘေးအန္တရာယ် (Hazard) အမျိုးမျိုးနှင့် ဆက်စပ်အန္တရာယ်များ အကြောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ လူထု၏ သိမြင်နားလည်မှုကို မြှင့်တင်ရန်
- ဘေးအန္တရာယ်များအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း၊ တုံ့ပြန်ခြင်းနှင့် ဘေးအန္တရာယ်၏ ထိခိုက်မှုများမှ မူလအခြေအနေသို့ ပြန်ရောက်စေရေးအတွက် မြို့နယ်အတွင်းရှိ ရပ်ရွာများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကို မြှင့်တင်ရန်
- ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်မှုလျော့ချရေး အတွေးအမြင် အယူအဆများကို အထွေထွေ ဖွံ့ဖြိုးမှု လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း ပေါင်းစည်းထည့်သွင်းရန် အလို့ငှာ မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်ကို အားကောင်းစေရန်

၂။ မြို့နယ်အကြောင်း ဖော်ပြခြင်း

မြို့နယ်အကြောင်းဖော်ပြချက်မှာ ပထဝီအနေအထား၊ လူဦးရေနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ စသည်ဖြင့် မြို့နယ်၏အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ဖော်ပြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်း

စီမံချက်များတွင် လိုအပ်ချက်များနှင့် အနာဂတ်တွင် လုပ်ဆောင်ရမည့် ဦးစားပေး လုပ်ငန်းများကို လေ့လာဆန်းစစ်နိုင်ရန် အထက်ပါ မြို့နယ်အကြောင်းဖော်ပြသည့် အစိတ်အပိုင်းများအားလုံးသည် အရေးကြီးပါသည်။ မြို့နယ်အကြောင်းကို ဖော်ပြရာတွင် နောင်အခါဖြစ်လာနိုင်သည့် အလားအလာများကိုလည်း ဖော်ပြသင့်ပါသည်။ မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက်အတွက် လိုအပ်သော အထွေထွေသတင်း အချက်အလက်များကို အောက်တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

၂-၁။ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဖွဲ့စည်းထားပုံ

- (က) ရပ်ကွက်၊ ကျေးရွာအုပ်စုများ/ကျေးရွာများ အရေအတွက် (အုပ်ချုပ်မှု ဖွဲ့စည်းပုံ)
- (ခ) မြို့နယ်အဆင့်တွင် ရုံးဖွင့်လှစ်ထားသော အစိုးရဦးစီးဌာနများ

၂-၂။ ပထဝီအနေအထား

- (က) မြို့နယ်၏ တည်နေရာ အသေးစိတ် (လတ္တီတွဒ် လောင်ဂျီတွဒ်များ၊ မြို့နယ်၏ နယ်နိမိတ်၊ ဧရိယာအကျယ်အဝန်း)
- (ခ) ရာသီဥတု (နှစ်ပတ်လည် မိုးရွာသွန်းမှု)
- (ဂ) မြေမျက်နှာသွင်ပြင်နှင့် အဓိက မြစ်များနှင့် အခြား ရေအရင်းအမြစ်များ

၂-၃။ လူဦးရေ

- (က) အသက်အရွယ်အချိုးအစား၊ မိခင်များ၊ မိဘမစုံသော မိသားစုများ စသည်တို့ အပါအဝင် လူဦးရေဆိုင်ရာ အသေးစိတ်အချက်များ
- (ခ) စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း
- (ဂ) ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်မှု

၂-၄။ အခြေခံအဆောက်အအုံ

- အောက်ပါတို့၏အကျဉ်းချုပ်ကိုဖော်ပြရမည်။
- (က) အဓိက လမ်းနှင့် လမ်းအမျိုးအစားများ
- (ခ) ရေလမ်းများ ရှိလျှင် ဖော်ပြရန် (အဓိက တူးမြောင်းစနစ်)
- (ဂ) ဆေးရုံအရေအတွက် (အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိက)နှင့် ကျန်းမာရေးဌာနများ
- (ဃ) သောက်ရေအရင်းအမြစ်များ
- (င) ပညာရေးဆိုင်ရာကျောင်းအဖွဲ့အစည်း အဆောက်အအုံများ
- (စ) ဘုရားစေတီများ၊ ဘုရားကျောင်းများနှင့် အခြားဘာသာရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံများ
- (ဆ) တံတားများ

- (ဇ) အရေးကြီးသော နေရာဌာနများ (ရဲစခန်းများ၊ ဘတ်စကားဂိတ်၊ လေဆိပ် ရှိလျှင် ဖော်ပြရန်၊ ရေဒီယိုနှင့် ရုပ်မြင်သံကြားလွှင့်ရုံများ၊ သင်္ဘောဆိပ်) - ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဆောက်အအုံများအပါအဝင်
- (ဈ) အရေးပေါ် အဆောက်အအုံများ [မီးသတ်စခန်း၊ ဇလဗေဒနှင့် မိုးလေဝသ စခန်းများ၊ ရှာဖွေရေး နှင့် ကယ်ဆယ်ရေး စခန်းများ (မီးကင်းစခန်းများ စသည်)၊ မြို့နယ်အတွက် အန္တရာယ်ကင်းရာ နေရာများ (ရေလွှမ်းမိုးခြင်း အတွက် မြေမြှင့်နေရာ စသည်)]

၂-၅။ ရာသီဥတု

- (က) ရာသီဥတုနှင့် ရာသီများ
- (ခ) မိုးရွာသွန်းမှု
- (ဂ) အပူချိန်

၂-၆။ လူမှုစီးပွားရေးအခြေအနေ

- (က) အများဆုံးလုပ်ကိုင်သော အလုပ်အကိုင်များနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်း များ
- (ခ) ဝင်ငွေဖန်တီးပေးသော လုပ်ငန်းများ
- (ဂ) သီးနှံစိုက်ပျိုးမှုသွင်ပြင်
- (ဃ) အဓိက ပွဲတော်များ

၃။ အန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်မှု ဖော်ပြခြင်း

အန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်မှု (Risk Profile) ဖော်ပြချက်တွင် ကျရောက်နိုင်သော ဘေးအန္တရာယ် (Hazard) လေ့လာဆန်းစစ်ချက်၊ အန္တရာယ်ကျရောက်လွယ်မှု (Vulnerability) လေ့လာဆန်းစစ်ချက်နှင့် စွမ်းဆောင်ရည် (Capacity) လေ့လာဆန်းစစ်ချက်တို့ ပါဝင်ပါသည်။

၃-၁။ ကျရောက်နိုင်သော ဘေးအန္တရာယ်လေ့လာဆန်းစစ်ချက် (Hazard Assessment)

- မြို့နယ်တွင် ကျရောက်နိုင်သော ဘေးအန္တရာယ်များကို ဖော်ထုတ်ခြင်း
- ဘေးအန္တရာယ်များဆိုင်ရာ မြို့နယ်၏အတွေ့အကြုံများနှင့် ယခင်က ဖြစ်ပွားခဲ့သော ဘေးအန္တရာယ်များ၏ ထိခိုက်မှုကို ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း
- ကျရောက်နိုင်သော ဘေးအန္တရာယ်ပြမြေပုံများ
- ဥပမာ- ရေလွှမ်းမိုးမှုဘေးအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ချက်ကို အောက်ဖော်ပြပါအချက် အလက် များအား အသုံးပြု၍ ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။

- ရေလွှမ်းမိုးမှုဘေးအန္တရာယ်များ၏ သမိုင်းဖြစ်စဉ် (ဥပမာ- နောက်ခံအချက်များကို ခြုံငုံဖော်ပြခြင်း၊ ရေလွှမ်းမိုးမှု ပျမ်းမျှ ကြာမြင့်ချိန်/အချိန်ကာလ၊ မြစ်ကမ်းပါးတိုက်စားမှု၊ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်နိုင်သော မြေဆုံးရှုံးခြင်း၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်း ဆုံးရှုံးခြင်း၊ ပြောင်းရွှေ့ နေရာချထားခြင်း၊ ကပ်ရောဂါ ဖြစ်ပွားခြင်း)
- နှစ်စဉ်ရေလွှမ်းမိုးမှု ဖြစ်ပွားရသည့် အကြောင်းများနှင့် ဖြစ်ပွားသည့် ရာသီ/ ကြာမြင့်ချိန်
- ကြိမ်နှုန်းနှင့်ရေလွှမ်းမိုးမှုဖြစ်စဉ်အချက်များဂရပ် (စတင်ချိန်၊ အမြင့်မားဆုံးအချိန်၊ ကျဆင်းချိန်)
- နှစ်စဉ် ရေလွှမ်းမိုးမှု၏ ပြင်းထန်မှု/ပမာဏ/ထိခိုက်စေမှု
- နှစ်စဉ် ရေလွှမ်းမိုးသည့် နယ်မြေဒေသ
- ရာသီဥတုအပြောင်းအလဲ၊ မြစ်အထက်ပိုင်းနှင့် မြစ်အောက်ပိုင်း ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ စသည်တို့ကြောင့် အနာဂတ်အတွက် ဖြစ်ပွားလာနိုင်ခြေများကို သုံးသပ်ဖော်ပြခြင်း (ရရှိနိုင်ပါက ဖော်ပြပေးရန်)

ထိုနည်းတူစွာ မီးလောင်ခြင်းနှင့် မိုးခေါင်ခြင်း စသည်တို့ကဲ့သို့သော အခြားသော ကျရောက်နိုင်သော ဘေးအန္တရာယ်များ၏ အကဲဖြတ်ချက်များကိုလည်း ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။

၃-၂။ အန္တရာယ်ကျရောက်လွယ်မှုလေ့လာဆန်းစစ်ချက် (Vulnerability Assessment)

အန္တရာယ်ကျရောက်လွယ်မှုလေ့လာဆန်းစစ်ချက်သည် ဘေးအန္တရာယ်အမျိုးမျိုးအတွက် အန္တရာယ် ကျရောက်လွယ်မှု အများဆုံးလူများနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပထဝီ နယ်မြေဒေသ တစ်ခုအတွင်း ဖြစ်ပွားနိုင်သည့် အပျက်အစီးများကိုလည်းကောင်း ဖော်ထုတ်ပါသည်။

အန္တရာယ်ကျရောက်လွယ်မှုကို လေ့လာဆန်းစစ်ချက်တွင် အန္တရာယ်ကျရောက်လွယ်မှုဖြစ်စေသော အကြောင်းအချက် အမျိုးမျိုး ရှိကြောင်း၊ မကြာခဏ ပေါင်းစပ်၍ ဖြစ်ပွားတတ်ကြောင်း သတိပြုရန် အရေးကြီးပါသည်။ အန္တရာယ်ကျရောက်လွယ်မှုသည် အချိန်ကာလအလိုက် ပြောင်းလဲနိုင်ပါသည်။ ရပ်ရွာ (သို့မဟုတ်) လူတစ်ဦး၏ အနေအထား (သို့မဟုတ်) အခြေအနေမှာ အချိန်ကာလအလိုက် ပြောင်းလဲသွားနိုင်ပြီး ယင်းပေါ်မူတည်၍ အန္တရာယ် ကျရောက်လွယ်မှုသည် တိုးမြင့်လာခြင်း၊ လျော့နည်းသွားခြင်းများ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ အန္တရာယ် ကျရောက်လွယ်မှုသည် နယ်မြေဒေသတစ်ခုအတွက် မတူညီဘဲ ဝင်ငွေ၊ အန္တရာယ်နှင့် ထိတွေ့မှု၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုအဆင့်တို့အပေါ် မူတည်၍ ကွဲပြားပါသည်။

ဥပမာ- ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်လွယ်မှုကို ဖြစ်စေသော အကြောင်းအချက်များမှာ

- စနစ်တကျမဟုတ်သော ရေထုတ်မြောင်းများနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး ညံ့ဖျင်းစေသော အစီအစဉ်တကျ မဟုတ်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ခြင်း
- တာတမံများ၊ မြစ်ကမ်းပါးများနှင့် မြစ်ရေလမ်းကြောင်းများအတွင်းကဲ့သို့သော အစွန်အဖျား မြေများတွင် ကျူးကျော်ရပ်ကွက်များ ပေါ်ပေါက်လာခြင်း
- အိုးအိမ်ဆောက်လုပ်မှု ညံ့ဖျင်းခြင်း
- ဆင်းရဲနွမ်းပါးခြင်း
- ကာကွယ်ရန် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှု မလုံလောက်ခြင်း
- ဘေးအန္တရာယ်အကြောင်း သိမြင်နားလည်မှု မရှိခြင်း
- ကြိုတင်သတိပေးသည့်စနစ် မရှိခြင်း
- နေရာဒေသတစ်ခုတွင် ရာသီဥတု အပြောင်းအလဲ၏ သက်ရောက်မှု
- သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ပထဝီနယ်မြေအလိုက် အန္တရာယ်ကျရောက်လွယ်မှု

မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက် စာအုပ်တွင် အောက်ပါသတင်းအချက်အလက်များ ပါဝင်သည့် ဇယားကို ထည့်သွင်းဖော်ပြနိုင်ပါသည်။

- အန္တရာယ်ကျရောက်လွယ်သော ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအရေအတွက်နှင့် ဘေးအန္တရာယ်အမျိုးမျိုးကြောင့် ထိခိုက်မှုဖြစ်ဖွယ်ရာရှိသည့် သက်ဆိုင်ရာ လူဦးရေ (ဖြစ်နိုင်ပါက ကျား-မ၊ အမျိုးသား ဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စုနှင့် အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စု၊ အသက်အရွယ်အလိုက် ခွဲခြားဖော်ပြရန် ဖြစ်ပါသည်။)
- ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်လွယ်မှုကို ဖြစ်စေနိုင်သော အကြောင်းအချက်များ
- ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအန္တရာယ်ကျရောက်လွယ်မှု သို့မဟုတ် ဘေးအန္တရာယ်ကျ ရောက်နိုင်သော (ထိခိုက်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေရှိသောအရာများ) အစိတ်အပိုင်းများ (အန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်မှု မြင့်မားသော နယ်မြေဒေသအတွင်းရှိ လမ်းစနစ်၊ တူးမြောင်းများ/တာတမံ၊ ကျောင်းနှင့် ဆေးရုံ အရေအတွက်၊ အခြားအရေးပါသော အခြေခံအဆောက်အအုံများနှင့် စုစုပေါင်း စိုက်ပျိုးမြေ သို့မဟုတ် အခြား စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သော မြေဧရိယာ)

၃-၃။ စွမ်းဆောင်ရည်လေ့လာဆန်းစစ်ချက် (Capacity Assessment)

စွမ်းဆောင်ရည်လေ့လာဆန်းစစ်ချက်သည် မြို့နယ်အတွင်း ရရှိနိုင်သော လူသားစွမ်းဆောင်ရည် (ကျွမ်းကျင်မှုများ၊ အထူးပြုတတ်ကျွမ်းနားလည်မှု)၊ ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းနှင့် ငွေကြေး၊ စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် လိုအပ်သော အရင်းအမြစ်များကို ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားနိုင်ရန် အကူအညီပေးပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အနေအထားနှင့် လိုအပ်ချက်များအပေါ် မူတည်၍ အောက်ဖော်ပြပါ အရင်းအမြစ်များနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားထားရန် အရေးကြီးပါသည်။

- ခိုလှုံရာနေရာဌာနများ (အန္တရာယ်ကင်းသော နယ်မြေများနှင့် ခိုလှုံရာနေရာများ အရေအတွက် စုစုပေါင်း နှင့် တည်နေရာ)
- သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး အစီအမံများ
- ဆက်သွယ်ရေးစနစ်
- ဘေးအန္တရာယ်မဖြစ်ပွားစေရေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု အစီအမံများ၊ ဥပမာ- တာများ၊ တံများနှင့် အခြားအဆောက်အဦများ
- သိုလှောင်ရန် နေရာဌာနများ
- ဆေးဝါးကုသမှု နေရာဌာနများ
- အဖွဲ့အစည်းစနစ်နှင့် အခြားနေရာဌာနများ (ဘေးအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့အစည်း စနစ်များရှိခြင်း၊ ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းများရှိခြင်း စသည်)
- လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်များ (ကြက်ခြေနီစေတနာ့ဝန်ထမ်းအရေအတွက်၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ၊ လေ့ကျင့်သင်တန်းပေးထားသော ရှာဖွေရေးနှင့် ကယ်ဆယ်ရေး အစုအဖွဲ့များ၊ မြန်မာ့နိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်း အန်ဂျီအိုများနှင့် နယ်မြေဒေသအတွင်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေသော အစိုးရမဟုတ်သော နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်း အိုင်အန်ဂျီအိုများ)

၃-၄။ အန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်မှု ဖော်ပြချက် (Risk Assessment)

မြို့နယ်၏အန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်မှုလေ့လာဆန်းစစ်ချက် - Risk Assessment (အန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်မှုဖော်ပြချက်- Risk Profile) ရေးဆွဲရန်အတွက် မြို့နယ်အတွင်း ကျရောက်နိုင်သော ဘေးအန္တရာယ်များအားလုံးအတွက် ကျရောက်နိုင်သော ဘေးအန္တရာယ်လေ့လာဆန်းစစ်ချက် (Hazard Assessment)၊ အန္တရာယ်ကျရောက်လွယ်မှုလေ့လာဆန်းစစ်ချက် (Vulnerability Assessment) နှင့် စွမ်းဆောင်ရည်လေ့လာဆန်းစစ်ချက် (Capability Assessment) များကို လုပ်ဆောင်ပါသည်။ အန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်မှုလေ့လာဆန်းစစ်ချက်- Risk Assessment (အန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်မှု ဖော်ပြချက်- Risk Profile)သည် အောက်ပါတို့ကို ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြရာတွင် အကူအညီပေးပါသည်။

- ကျရောက်နိုင်သောဘေးအန္တရာယ် (Hazard) တစ်ခုကြောင့် နယ်မြေဒေသတစ်ခုတွင် ဖြစ်ပွားနိုင်သော ထိခိုက်မှုနှင့် ဆုံးရှုံးမှု

- ကျရောက်နိုင်သောဘေးအန္တရာယ် (Hazard) တစ်ခုအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရန် လက်ရှိ စွမ်းဆောင်ရည်များ

ဥပမာ- အန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်မှုအကဲဖြတ်ချက်တွင် အောက်ဖော်ပြပါဆန်းစစ်ချက် ပြုလုပ်ရပါမည်။

- ယခင်က ဘေးအန္တရာယ်များဖြစ်ပွားသည့် ပုံသဏ္ဍာန်
- ရပ်ရွာအား လက်ရှိ ခြိမ်းခြောက်နေသော ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဆက်စပ်သော ခြိမ်းခြောက်နေသည့် ဘေးအန္တရာယ်များ (ကျရောက်နိုင်သော ဘေးအန္တရာယ် အကဲဖြတ်ချက်)သည် ဘေးအန္တရာယ်အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိလာပုံကို နားလည် သဘောပေါက်ခြင်း (အန္တရာယ်ကျရောက်လွယ်မှုအကဲဖြတ်ချက်)
- လူအမျိုးမျိုးသည် အန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်မှုကို မည်ကဲ့သို့ တိုင်းတာပုံနှင့် ရှုမြင်ပုံ

မြို့နယ်၏ အန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်မှု (Risk Profile) ဖော်ပြချက်ကို ပြုစုရာတွင် အောက်ဖော်ပြပါ အဓိကအချက် နှစ်ချက်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုအပ်ပါသည်။

- အန္တရာယ်ကျရောက် လွယ်သော နေရာဒေသများနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ကျရောက်နိုင် သော ဘေးအန္တရာယ် (Hazard) အကြောင်း သတင်းအချက်အလက်များကို ရပ်ကွက်၊ ကျေးရွာအုပ်စုများစသော အဆင့်အမျိုးမျိုးမှ ရရှိရန်မှာ အကန့်အသတ်ရှိပါသည်။ မြို့နယ်အဆင့် ဇေယျာဒေသနှင့်မိုးလေဝသစခန်း၊ ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန၊ မီးသတ် ဦးစီးဌာန စသည့် အစိုးရဌာနတို့သည် သတင်းအချက်အလက်များရရှိရာ အဓိက သတင်းရင်းမြစ်များ ဖြစ်ပါသည်။
- ကျရောက်နိုင်သောဘေးအန္တရာယ်များ(Hazards) ကို အန္တရာယ်အရှိဆုံး၊ အလယ် အလတ်၊ အန္တရာယ်အနည်းဆုံးဟူ၍ ဦးစားပေးသတ်မှတ်ရပါမည်။ ဤကဲ့သို့ ဦးစားပေး သတ်မှတ်ခြင်းကို နေရာအလိုက် (ဥပမာ- မြို့နယ်၏အရှေ့မြောက်ဒေသ (သို့မဟုတ်) တောင်းပိုင်းဒေသ စသည်ဖြင့်) သတ်မှတ်လုပ်ဆောင်နိုင်ပါသည်။

၄။ မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် အဖွဲ့အစည်းဖွဲ့စည်းထားရှိမှုများ

ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် အဖွဲ့အစည်းစနစ်အစီအစဉ်များရှိရန် အလွန်အရေးကြီး ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အဖွဲ့အစည်းစနစ်အစီအစဉ်သည် အဖွဲ့အစည်းများအကြား ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုကို အားကောင်းစေလျက် တရားဝင်ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ရပ်ရွာများအကြား ဆက်သွယ်ဆက်ဆံမှုကို တိုးတက်ကောင်းမွန်စေခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ဤသို့ဖြင့် ထိရောက်သော ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုအစီအစဉ်ကို တွင်ကျယ်စွာ ရေးဆွဲလျက် တစ်ပြေးညီ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ပါမည်။

၄-၁။ မြို့နယ် သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး ကော်မတီ

မြို့နယ်၌ ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် အဖွဲ့အစည်းစနစ် အစီအစဉ်များ ဆိုသည်မှာ မြို့နယ် သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီ ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ ကော်မတီတွင် ပါဝင်သူများ၊ ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော အဖွဲ့အစည်းစနစ်မူဘောင်တို့နှင့် ချိတ်ဆက်ပုံ (ဆပ်ကော်မတီ၊ ခရိုင်၊ တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် နှင့် ဗဟိုအဆင့် အဖွဲ့အစည်းစနစ် အစီအမံ)တို့ ဖြစ်ပါသည်။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအစိုးရသည် အမျိုးသားသဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဗဟိုကော် မတီကို ၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု ဝေါဟာရများကို စံသတ်မှတ်စေနိုင်ရန်အလို့ငှာ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အုပ်ချုပ်မှု အဆင့်တိုင်းတွင် ဖွဲ့စည်းထားကြသော ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာကော်မတီများကို ‘သဘာဝဘေးကာကွယ် စောင့်ရှောက် ရေးကော်မတီ’ဟု မှည့်ခေါ်သင့်ကြောင်း ဤလမ်းညွှန်စာအုပ်က အကြံပြုပါသည်။ သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီဟု မှည့်ခေါ်ခြင်းသည် အမျိုးသားသဘာဝ ဘေးကာကွယ် စောင့်ရှောက်ရေးဗဟိုကော်မတီ၏ ဝေါဟာရ အသုံးအနှုန်းနှင့်လည်း ကိုက်ညီ ပါသည်။ ဥပမာ- ရန်ကုန်တိုင်း သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီ၊ ကချင်ပြည်နယ် သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီ၊ ဖျာပုံခရိုင် သဘာဝဘေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး ကော်မတီ၊ ဝိုင်းမော်မြို့နယ် သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး ကော်မတီ။

မြို့နယ်သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီတွင်ပါဝင်သင့်သူများ။။ ပိုမိုကျယ် ပြန့်စွာ ကိုယ်စားပြုပါဝင်လာစေရန် မြို့နယ်သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီ တွင် သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အဆင့် အစိုးရဌာနများမှ အကြီးအကဲများ၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများမှ ကိုယ်စားလှယ်များ နှင့် စိတ်ပါဝင်စားသော အစိုးရမဟုတ်သည့် အဖွဲ့အစည်း (အန်ဂျီအို) များမှ ကိုယ်စားလှယ်များအားလုံး ပါဝင်သင့်ပါသည်။ တွဲတေးမြို့နယ် သဘာဝဘေး ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီတွင် အောက်ပါအဖွဲ့ဝင်များ ပါဝင်ကြပါသည်။

ဇယား (၃) တွဲတေးမြို့နယ် သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီ

စဉ်	ဦးစီးဌာနများ (သို့မဟုတ်) အဖွဲ့အစည်းများ (သို့မဟုတ်) အသင်းများ	တာဝန်ယူမှု
၁	ဥက္ကဋ္ဌ၊မြို့နယ်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ	ဥက္ကဋ္ဌ
၂	မြို့နယ်ရဲတပ်ဖွဲ့မှူး၊မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့	အဖွဲ့ဝင်
၃	မြို့နယ်ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနမှူး	အဖွဲ့ဝင်
၄	မြို့နယ်အမှုဆောင်အရာရှိ၊မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့	အဖွဲ့ဝင်
၅	မြို့နယ်ဦးစီးမှူး၊မြို့နယ်လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့်အမျိုးသားမှတ်ပုံတင်ရေးဦးစီးဌာန	အဖွဲ့ဝင်
၆	မြို့နယ်ဦးစီးမှူး၊မြို့နယ်မြေစာရင်းဦးစီးဌာန	အဖွဲ့ဝင်
၇	မြို့နယ်အင်ဂျင်နီယာ၊ပြည်သူ့ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း	အဖွဲ့ဝင်
၈	ဦးစီးအရာရှိ၊မီးသတ်ဦးစီးဌာန	အဖွဲ့ဝင်
၉	ဦးစီးအရာရှိ၊ မြို့နယ်မွေးမြူရေးနှင့်ကုသရေးဦးစီးဌာန	အဖွဲ့ဝင်
၁၀	မြို့နယ်မန်နေဂျာ၊မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း	အဖွဲ့ဝင်
၁၁	မြို့နယ်အင်ဂျင်နီယာ၊မြန်မာ့လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးလုပ်ငန်း	အဖွဲ့ဝင်
၁၂	တာဝန်ခံ၊မြန်မာ့ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်း	အဖွဲ့ဝင်
၁၃	ဦးစီးအရာရှိ၊ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန	အဖွဲ့ဝင်
၁၄	ဒုတပ်ရင်းမှူး၊ မြို့နယ်ကြက်ခြေနီတပ်ရင်း	အဖွဲ့ဝင်
၁၅	မြို့နယ် ဥက္ကဋ္ဌ၊ မြန်မာနိုင်ငံစစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့	အဖွဲ့ဝင်
၁၆	ဥက္ကဋ္ဌ၊မြို့နယ်မော်တော်ယာဉ်လမ်းပေါင်းစုံထိမ်းသိမ်းရေးအဖွဲ့	အဖွဲ့ဝင်
၁၇	မြို့နယ်ဦးစီးမှူး၊ပြန်ကြားရေးနှင့်ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးဦးစီးဌာန	အဖွဲ့ဝင်
၁၈	ဦးစီးအရာရှိ၊ မြို့နယ်စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာန	အတွင်းရေးမှူး

တွဲတေးမြို့နယ် သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီ ဖွဲ့စည်းထားပုံကို ဥပမာအနေဖြင့် ဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မြို့နယ်သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီ ဖွဲ့စည်းခြင်းကို ရေခံမြေခံအခြေအနေပေါ် မူတည်ပြီး ဖွဲ့စည်းသင့်ပါသည်။

၄-၂။ ဆပ်ကော်မတီများ

ဆပ်ကော်မတီဖွဲ့စည်းရခြင်းအကြောင်းရင်း။ ။လုပ်ငန်းများ (သို့မဟုတ်) ဒေသခံနယ်မြေ အခြေအနေများအရ ဆပ်ကော်မတီများကို ဖွဲ့စည်းနိုင်ပါသည်။ “သဘာဝဘေးဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု အတွက် တည်မြဲအမိန့်” ၏ အမိန့်အမှတ် (၃၀) တွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကို ရင်ဆိုင်နိုင်ရေး ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပြည်နယ်/တိုင်းများအဆင့်တွင် မိမိတို့၏ ကွဲပြားခြားနားသော သဘာဝအရ ပြင်ဆင်မှုများ စီမံဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်သကဲ့သို့၊ မြို့နယ်၊ ကျေးရွာများ တွင်လည်း မိမိတို့၏ သဘာဝအနေအထားကို စူးစမ်းလေ့လာ၍ ထိုအခြေအနေများနှင့်အညီ လက်တွေ့ကျသော စီမံချက်များ၊ ပြင်ဆင်မှုများ၊ အကောင်အထည်ဖော်မှုများကို ဆောင်ရွက် ရမည်ဟုလည်း ဖော်ပြထားပါသည်။

ဆပ်ကော်မတီအရေအတွက်နှင့်ဆပ်ကော်မတီအမည်နာမများ။ ။ အမျိုးသားသဘာဝဘေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းကော်မတီတွင် ဆပ်ကော်မတီ (၁၀) ဖွဲ့ ပါဝင် ပါသည်။ သတင်းနှင့်ပြန်ကြားရေး၊ အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရေး၊ ရှာဖွေရေးနှင့်ကယ်ဆယ်ရေး၊ ပျက်စီးမှုပမာဏသတင်းရရှိရေးနှင့် အရေးပေါ်ထောက်ပံ့ရေး၊ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုအတည်ပြုရေး၊ ပို့ဆောင်ရေးနှင့်လမ်းကြောင်းရှင်းလင်းရေး၊ ဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေးနှင့် အရေးပေါ် ခိုလှုံရာဖြည့်ဆည်းပေးရေး၊ ကျန်းမာရေးပြုစောင့်ရှောက်မှု၊ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေး နှင့် လုံခြုံရေးဆပ်ကော်မတီများဖြစ်ပါသည်။ (ပုံ ၃)

တွံတေးမြို့နယ်သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီ၏ ဆပ်ကော်မတီဖွဲ့စည်းထားပုံ (ပုံ ၄) သည် အမျိုးသားသဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းကော်မတီ ၏ ဆပ်ကော်မတီများ ဖွဲ့စည်းပုံအတိုင်း ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။

တပြေးညီပုံစံတူဖြစ်စေရန်အလို့ငှာ၊ မြို့နယ်သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီ၏ ဆပ်ကော်မတီများကိုဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသားသဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး စီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းကော်မတီ၏ ဆပ်ကော်မတီအရေအတွက်နှင့် အမည်နာမများနှင့် တူညီနိုင်ပါသည်။ ဤသို့ဆိုသော်လည်း ရေခဲမြေခံအနေအထားကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် မလိုဟု မဆိုလိုပါ။ ၎င်းအပြင် မြို့နယ်တွင်း ရပ်ကွက်၊ ကျေးရွာသဘာဝဘေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီများကို စီမံခန့်ခွဲ ဆောင်ရွက်ရန်၊ ဘေးလျော့ပါးရေး အစီအမံများနှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး အစီအမံများကို ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရန် ‘ဘေးလျော့ပါးရေးဆပ်ကော်မတီ’ တစ်ခုကို ထပ်မံဖွဲ့စည်းစေသင့်ပါသည်။ ဘေးလျော့ပါး ရေးသည် ကဏ္ဍပေါင်းစုံနှင့် ဆက်စပ်ပေါင်းစည်းရသောကြောင့် ဤ ‘ဘေးလျော့ပါးရေး ဆပ်ကော်မတီ’ ကို မြို့နယ်သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး ကော်မတီနှင့် မြို့နယ် အေးချမ်းသာယာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌမှ ဦးဆောင်သင့်ပါသည်။

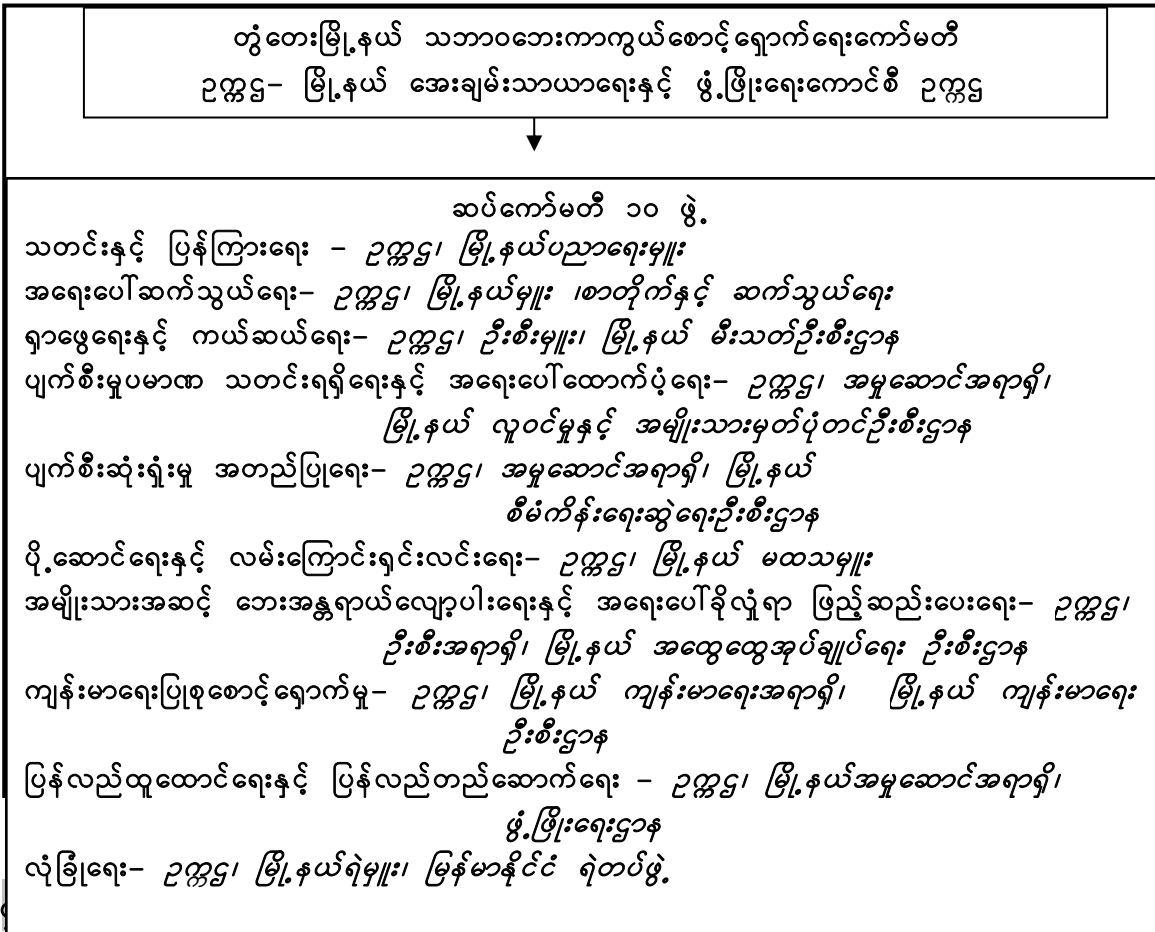

ဆပ်ကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌများ။။ မြို့နယ် သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီ ၏ ဆပ်ကော်မတီ အကြီးအကဲများကို ရွေးချယ်ရာတွင် အောက်ဖော်ပြပါ နည်းလမ်းများကို ကျင့်သုံးရန် အကြံပြုပါသည်။

- အမျိုးသားအဆင့် (သို့မဟုတ်) ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း (သို့မဟုတ်) ခရိုင်အဆင့် သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီ ၏ ဆပ်ကော်မတီတွင် ဦးဆောင် လျက်ရှိသော သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာန/ဦးစီးဌာနမှ မြို့နယ်အဆင့် ဌာနအကြီးအကဲ များအား မြို့နယ် သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး ကော်မတီ၏ အလားတူ ဆပ်ကော်မတီ အကြီးအကဲများအဖြစ် တာဝန်ပေးသင့်ပါသည်။
- အကယ်၍ မြို့နယ် သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီ၏ ဆပ်ကော်မတီ များအတွက် အကြီးအကဲများကို (အထက်ဖော်ပြပါ အကြောင်းများမဟုတ်ဘဲ) အခြားအကြောင်းများ ရှုထောင့်မှ ကြည့်၍ တာဝန်ပေးမည်ဆိုပါက အစိုးရဝန်ထမ်း အားလုံးမှာ အငြိမ်းစားယူခြင်း (သို့မဟုတ်) ပြောင်းရွှေ့ခြင်းများ ရှိခြင်းကြောင့် မကြာခဏ တာဝန်ပြောင်းလဲပေးအပ်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

တွဲတေးမြို့နယ် သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီ ၏ ဖွဲ့စည်းပုံဇယားကို နမူနာ အဖြစ် အောက်တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

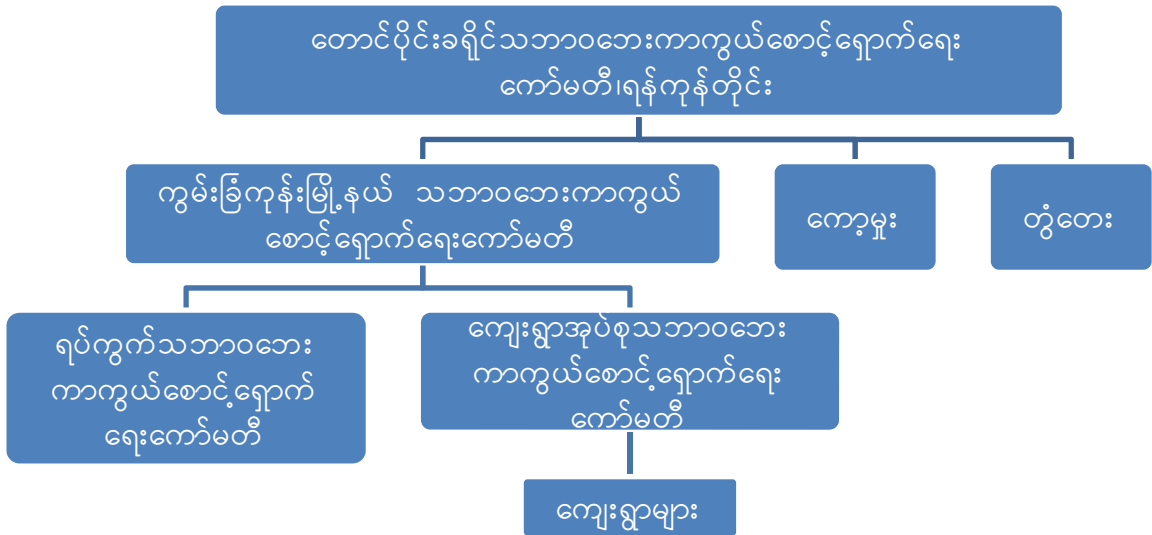
ပုံ ၄- တွံတေးမြို့နယ် သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီ ၏
ဖွဲ့စည်းပုံဇယား

မြို့နယ်သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီ၏ တာဝန်ဝတ္တရားနှင့်လုပ်ပိုင်ခွင့်များ တွင် ကျေးရွာအုပ်စု/ ရပ်ကွက် သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီများသို့ ညွှန်ကြားချက်များထုတ်ပြန်ရန်နှင့် ခရိုင်သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီ မှ လမ်းညွှန်ချက်များ ရယူရန် ပါဝင်ပါသည်။ မြို့နယ်သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုစီမံချက်ကို ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် ခရိုင်၊ မြို့နယ်နှင့် ကျေးရွာအုပ်စု/ ရပ်ကွက် သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီများအားလုံးက အချိန်ကိုက် ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

ကွမ်းခြံကုန်းမြို့နယ် သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီသည် ရန်ကုန်တိုင်း၊ တောင်ပိုင်းခရိုင် သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီနှင့် ကျေးရွာအုပ်စု/ ရပ်ကွက် သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီများ ချိတ်ဆက်ပုံကို ပုံ(၅)တွင် ဖော်ပြထား ပါသည်။

ပုံ ၅- ခရိုင်နှင့် ကျေးရွာအုပ်စုနှင့် ရပ်ကွက် ကော်မတီနှင့် ချိတ်ဆက်မှုများ

ကွမ်းခြံကုန်းမြို့နယ်အတွင်းရှိ ကျေးရွာသဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီ၏ ဖွဲ့စည်းပုံကို ကွမ်းခြံကုန်းမြို့နယ် သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီ၏ လုပ်ငန်းစီမံကိန်းအရ ရေးဆွဲထားပြီး ၊ ဇယား(၄)တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား(၄) ကျေးရွာအုပ်စုသဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီဖွဲ့စည်းပုံ

နံပါတ်	အဖွဲ့ဝင်	တာဝန်ယူမှု
၁။	ဥက္ကဋ္ဌ၊ ကျေးရွာအုပ်စု အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ	ဥက္ကဋ္ဌ
၂။	စခန်းမှူး၊ မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ (ရဲစခန်းရှိလျှင်)	အဖွဲ့ဝင်
၃။	ကျန်းမာရေးမှူး၊ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန	အဖွဲ့ဝင်
၄။	အဖွဲ့ဝင်၊ ကျေးရွာအုပ်စု အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ	အဖွဲ့ဝင်
၅။	ကျောင်းအုပ်ကြီး၊ သက်ဆိုင်ရာ အခြေခံပညာကျောင်း	အဖွဲ့ဝင်
၆။	တာဝန်ခံ၊ အရမ်းသတ်တပ်ဖွဲ့	အဖွဲ့ဝင်
၇။	တာဝန်ခံ၊ မြန်မာနိုင်ငံကြက်ခြေနီအဖွဲ့	အဖွဲ့ဝင်
၈။	တာဝန်ခံ၊ ပြည်သူ့စစ်တပ်ဖွဲ့	အဖွဲ့ဝင်
၉။	ဥက္ကဋ္ဌ ၊ကျေးရွာအုပ်စုမိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့	အဖွဲ့ဝင်

၁၀။	ဥက္ကဋ္ဌ၊ ကျေးရွာအုပ်စုအမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့	အဖွဲ့ဝင်
၁၁။	စာရေး၊ ကျေးရွာအေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ	အတွင်းရေးမှူး

၅။ ကော်မတီနှင့် ဆပ်ကော်မတီများ၏ တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ

၅-၁။ မြို့နယ်သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီ၏ တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ

မြို့နယ် သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီ၏ တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများသည် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုအဆင့်အားလုံးတွင် မြို့နယ်သဘာဝဘေးကာကွယ် စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီမှ ဆောင်ရွက်ရမည့် တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများကို ဖော်ပြပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်မကျရောက်မီ ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းတာဝန်များ၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးနှင့် အန္တရာယ်နည်းပါးသက်သာစေရေးအစီအမံများ၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်စဉ် ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် တုံ့ပြန်မှုများ၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ပြီးနောက် ဆောင်ရွက်ရမည့် ကယ်ဆယ်ရေး၊ ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေး၊ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး၊ အလုပ်အကိုင်ပြန်လည်ရရှိရေးတို့ကို ဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုအဆင့်အားလုံးတွင် တွဲဖက်မြို့နယ် သဘာဝဘေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီ၏ တာဝန်ဝတ္တရားနှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို အောက်တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

သဘာဝဘေးအန္တရာယ်မကျရောက်မီ

- မြို့နယ်၏ ယခင်က ဘေးအန္တရာယ်များ အပါအဝင် သဘာဝဘေးဖော်ပြချက်ကို ပြုစုခြင်းနှင့် အန္တရာယ်ကျရောက်လွယ်သော ဦးစားပေး နယ်ပယ်များကို ဖော်ထုတ်ခြင်း
- မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီနှင့် ဆပ်ကော်မတီများ၏ အစည်းအဝေးများကို ပုံမှန်ကျင်းပခြင်းနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်နိုင်မှု လျော့ချရေးနှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး အစီအမံများအား စဉ်ဆက်မပြတ် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရေး
- ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီများ ဖွဲ့စည်းနိုင်ရန်နှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲမှု စီမံကိန်းများ စနစ်တကျ ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် ကြီးကြပ်ခြင်း

- ရှာဖွေရေးနှင့် ကယ်ဆယ်ရေး အဖွဲ့များ တည်ထောင်ခြင်း၊ ရှေးဦးသူနာပြုစုခြင်း၊ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စုများအတွင်း ကြိုတင်သတိပေးချက် ထုတ်ပြန်ခြင်းနှင့် လိုအပ်သော စွမ်းဆောင်ရည် တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းများကို ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲခြင်း
- သဘာဝဘေးအန္တရာယ်အတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး စီမံကိန်းများကို မုတ်သုန်အကြို ကာလဖြစ်သော မတ်လနှင့် ဧပြီလအတွင်း လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း
- လူထုအား သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆောင်ရန်နှင့် ရှောင်ရန်များကို ပညာပေးခြင်း
- ရှိရင်း အဆောက်အအုံများကို အားဖြည့်ခြင်းနှင့် ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ငလျင်နှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များဒဏ်ကို ခံနိုင်သည့် ခိုင်မာသော အဆောက်အအုံများကို ဆောက်လုပ်စေခြင်း
- မြေနိမ့် ရေလွှမ်းမိုးတတ်သော နယ်မြေဒေသများမှ အဆောက်အအုံများကို ခိုင်မာသော အဆောက်အအုံများဖြစ်လာစေရန် ပြုပြင်မွမ်းမံခြင်းနှင့် မည်သည့်သဘာဝဘေးကိုမဆို ခံနိုင်ရည်ရှိစေရန် (ဥပမာအားဖြင့် ခြေတံရည်များ ထည့်သွင်း၍) စနစ်တကျ ပြန်လည်တည်ဆောက်ခြင်း
- ရေကာတာခံနိုင်ရည်ကို စစ်ဆေးခြင်း၊ မြေနိမ့်ဒေသတွင် နေထိုင်သူများအတွက် အသက်ကယ် ကုန်းမြင့်များ တည်ဆောက်ခြင်း
- စိုက်ပျိုးမြေများ၊ စပါးခင်းများနှင့် သောက်ရေကန်များအတွင်းသို့ ဆားငန်ရေ မဝင်နိုင်ရေး တားဆီးရန် တာတမံများ/ရေကာတာများ တည်ဆောက်ခြင်း
- စီမံကိန်း၏ ထိရောက်မှုနှင့် လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နိုင်မှုကို စစ်ဆေးရန် မြို့နယ် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ ဆပ်ကော်မတီနှင့် ရပ်ရွာများ ပါဝင်လျက် အစမ်းလေ့ကျင့်မှုများ ပြုလုပ်ခြင်း
- မုတ်သုန်မတိုင်မီ ကာလတွင် ဆေးဝါးများ အလုံအလောက် စုဆောင်းသိုလှောင်ထားခြင်း
- ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်လာသောအခါ အန္တရာယ် ကင်းရှင်းစေရန် ဆန်စပါးနှင့် သီးနှံများကို မုတ်သုန် အကြိုကာလတွင် စနစ်တကျ သိုလှောင်ထားရှိရန် စီစဉ်ခြင်း
- သဘာဝဘေးအန္တရာယ် အမျိုးမျိုးအတွက် ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ချိန်တွင် ခိုလှုံနိုင်ရန် အန္တရာယ်ကင်းသော နေရာများကို ကြိုတင်၍ ဖော်ထုတ်ထားရှိခြင်း၊ ဥပမာ- ရေလွှမ်းမိုးမှုအတွက် တောင်ကုန်းနှင့် မြေမြင့်၊ ငလျင်အတွက် ကွင်းပြင်
- ယာယီ ကယ်ဆယ်ရေးဌာန ဖွင့်လှစ်ရန် သင့်တော်သော နေရာသတ်မှတ်ထားရှိခြင်း

- အရေးပေါ် ကယ်ဆယ်ရေး အဖွဲ့၏ ပုံမှန် အစမ်းလေ့ကျင့်မှုများ ပြုလုပ်မည့် အချိန်ကို သတ်မှတ်ခြင်း၊ ဥပမာ- ရေလွှမ်းမိုးမှုအတွက် မုတ်သုန်မတိုင်မီ တစ်ကြိမ်၊ မီးလောင်မှုအတွက် နွေရာသီမတိုင်မီ တစ်ကြိမ်ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။
- အရေးပေါ် ကယ်ဆယ်ရေး လုပ်ငန်းများအတွက် ကိရိယာများ၊ ယာဉ်များနှင့် လောင်စာများ၊ လှေများကို မုတ်သုန်မတိုင်မီ ကာလတွင် စီစဉ်ခြင်း
- လေကာပင်များ စိုက်ပျိုးခြင်း
- ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ပြီးနောက် ဥပမာ ရေလွှမ်းမိုးမှုနှင့် မုန်တိုင်းကျရောက်ပြီးနောက် ဖြစ်ပွားလာနိုင်သည့် ကပ်ရောဂါများအတွက် စီမံချက် ရေးဆွဲထားခြင်း
- အရေးပေါ် သတိပေးသည့် သတင်းကို အခြေခံအဆင့်သို့ လျင်မြန်စွာ ဖြန့်ဝေနိုင်ရန် ကြိုတင်သတိပေးချက် ဖြန့်ဝေသည့် စနစ်တည်ထောင်ခြင်း
- အရေးပေါ် သတိပေးသည့် သတင်းကို ကျယ်ပြန့်စွာ ဖြန့်ဝေနိုင်ရန် ဆက်သွယ်ရမည့်သူများ စာရင်းပြုစုခြင်း

သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်နေစဉ်

- ကြိုတင်သတိပေးချက်ကို လုပ်ငန်းကော်မတီ၊ ဆပ်ကော်မတီနှင့် ပြည်သူလူထုထံ ရှင်းလင်း တိကျစွာ ဖြန့်ဝေခြင်း
- အရေးပေါ် သတိပေးချက် လက်ခံရရှိသည်နှင့် လူအများအား အန္တရာယ်ကျရောက်လွယ်သည့် နေရာများမှ အန္တရာယ်ကင်းသည့် နေရာများသို့ လျင်မြန်စွာ အန္တရာယ်ကင်းရာသို့ ပြောင်းရွှေ့ခြင်း
- သက်ကြီးရွယ်အိုများ၊ အမျိုးသမီးများ၊ ကလေးသူငယ်များနှင့် မသန်စွမ်းသူများကို ဦးစွာ အန္တရာယ်ကင်းရာသို့ ပြောင်းရွှေ့ခြင်း
- လုပ်ငန်းကော်မတီနှင့် ဆပ်ကော်မတီများအား ပေးအပ်ထားသော တာဝန်များကို စတင်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ကော်မတီရုံးကို ၂၄နာရီ ဖွင့်လှစ်၍ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်း
- သဘာဝဘေးအန္တရာယ်အလိုက် အန္တရာယ်ကင်းရာသို့ ရွှေ့ပြောင်းရန် ညွှန်ကြားချက်များ ထုတ်ပြန်ခြင်း
- အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ သတင်းအချက်အလက် စုဆောင်းခြင်းအားဖြင့် ထိခိုက်သူများအတွက် ကယ်ဆယ်ရေး၊ ပြန်လည်နေရာချထားရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့် လုံခြုံရေးအစီအစဉ်များ ပြုလုပ်ခြင်း
- ယာယီ ခိုလှုံရာနေရာအတွက် အစီအစဉ်ပြုလုပ်ခြင်း

- ကောလာဟလပြန့်နှံ့မှုများအား ရပ်တန့်စေခြင်းနှင့် လူထုကို လက်တွေ့အခြေအနေမှန်အား အသိပေးခြင်း
- ခရိုင် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီနှင့် အထက်သို့ ဘေးအန္တရာယ် အခြေအနေကို အစီရင်ခံတင်ပြခြင်း

သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ပြီးနောက်

- သေဆုံးသူအရေအတွက်၊ ပျက်စီးမှု၊ ဆုံးရှုံးမှုနှင့် ထိခိုက်သူများဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို စုဆောင်းပြုစုပြီး ခရိုင် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီနှင့် အထက်သို့ အစီရင်ခံတင်ပြခြင်း
- အပျက်အစီးများကို ရှင်းလင်းပြီး ဒဏ်ရာရရှိသူများကို နေရာပြောင်းရွှေ့ခြင်း
- ကယ်ဆယ်ရေး စခန်းများတွင် ကယ်ဆယ်ရေးပစ္စည်းများနှင့် ဆေးဝါးများကို လက်ခံပြီး ဖြန့်ဝေပေးခြင်း
- ကပ်ရောဂါမပြန့်ပွားစေရန် ထိန်းချုပ်ခြင်း
- ကျောင်းများကို ဆောလျင်စွာ ပြန်လည်ဖွင့်လှစ်ခြင်း
- ကယ်ဆယ်ရေးပစ္စည်းများနှင့် အကူအညီများ ဖြန့်ဝေရာတွင် အမျိုးသမီးများဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စုများ၊ သက်ကြီးရွယ်အိုများ၊ မိဘမဲ့ ကလေးသူငယ်များ၊ မသန်စွမ်းသူများအား အထူးဂရုပြုခြင်း
- သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲရေးလုပ်ငန်းများမှ ရရှိလာသော အတွေ့အကြုံများနှင့် သင်ခန်းစာများကို မှတ်တမ်းတင်ခြင်း
- ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေး လုပ်ငန်းများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း
- တုန့်ပြန်မှုကို စောင့်ကြည့်စစ်ဆေး၍ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း၊ ယခင်က သဘာဝဘေးအန္တရာယ်မှ ရရှိခဲ့သော သင်ခန်းစာအပေါ် အခြေပြု၍ မြို့နယ်အဆင့် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ်ကို ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ခြင်း
- လုပ်ငန်းကော်မတီ၏ ညွှန်ကြားမှုအောက်ရှိ ဆပ်ကော်မတီများမှ ကော်မတီဝင်များအကြား သတင်းနှင့် အမြင်များ ဖလှယ်ခြင်း
- သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများကို ခရိုင် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီသို့ အစီရင်ခံ တင်ပြခြင်းနှင့် အထက်အာဏာပိုင်များထံမှ ညွှန်ကြားချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် အစီအစဉ်ပြုလုပ်ခြင်း

- စာသင်ကျောင်းအသစ်များကို ရေလွှမ်းမိုးမှုမှ လွတ်ကင်းစေရန် မြေမြင့်တွင် ဆောက်လုပ်ခြင်းနှင့် အဆောက်အအုံများ ဆောက်လုပ်ရာတွင် မုန်တိုင်းနှင့် ငလျင်ဒဏ်ခံနိုင်စေရန် ဆောက်လုပ်ခြင်း
- လမုပင်များနှင့် လေကာပင်များကို ပြန်လည်စိုက်ပျိုးပေးခြင်း
- သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကိုခံနိုင်ရည်ရှိသော အဆောက်အအုံများနှင့် အခြေခံ အဆောက်အအုံများ တည်ဆောက်ရန်အတွက် ဆောက်လုပ်ရေး အလုပ်သမားများအား လိုအပ်သော လေ့ကျင့်သင်တန်းပေးခြင်း

၅-၂။ ဆပ်ကော်မတီများ၏ တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ

ဖျာပုံမြို့နယ်သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီ လက်အောက်ရှိ ဆပ်ကော်မတီ များ၏ တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများကို အောက်တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

၅-၂-၁ ရှာဖွေရေးနှင့် ကယ်ဆယ်ရေးဆပ်ကော်မတီ

- အရေးပေါ်ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း
- ဒုက္ခသည်များအား အရေးပေါ်အစားအသောက်အစီအစဉ်ပေးခြင်း
- ဒုက္ခသည်များအား အမိုးအကာအောက် ရောက်ရှိအောင် စီစဉ်ပေးခြင်း
- ပျောက်ဆုံးနေသော ဒုက္ခသည်များကို ရှာဖွေကူညီခြင်း
- အပျက်အစီးများကို ရှင်းလင်းခြင်း
- ကွယ်လွန်သူဒုက္ခသည်များကို သဂြိုဟ်ပေးခြင်း
- ကွယ်လွန်သူဒုက္ခသည်များ၏ မိသားစုဝင်များကို နှစ်သိမ့်အားပေးခြင်း၊ လိုအပ်သလို ကူညီခြင်း

၅-၂-၂ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုဆပ်ကော်မတီ

- ဒုက္ခသည်များအား ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးခြင်း
- အရေးပေါ်ယာယီဆေးပေးခန်းများ ဖွင့်လှစ်ခြင်း
- အရေးပေါ်ကုသမှုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း
- ကပ်ရောဂါဘေး မကျရောက်စေရန် ကာကွယ်ဆေးများ ထိုးနှံခြင်း၊ တိုက်ကျွေးခြင်း
- သောက်သုံးရေသန့် ရရှိစေရန် ရေတွင်းရေကန်များတွင် ကလိုရင်းဆေးများ ခတ်ခြင်း
- ဒေသအလိုက် သောက်သုံးရေများ ပြည့်စုံစွာရရှိစေရန် လိုအပ်သလိုစီမံဆောင်ရွက်ခြင်း

၅-၂-၃ စာရင်းဇယားများ ကောက်ယူပြုစုရေးဆပ်ကော်မတီ

- ပျက်စီးရှုံးဆုံးမှုများနှင့်ပတ်သက်၍ အဆောက်အဦအမျိုးအစားအလိုက် စာရင်းပြုစုခြင်း
- ပျက်စီးသေဆုံးသွားသော လူ၊ တိရစ္ဆာန်စာရင်း ပြုစုထားရှိခြင်း
- စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်မျိုးချင်းအလိုက် ဆုံးရှုံးပျက်စီးမှုကို အသေးစိတ်ပြုစုထားရှိခြင်း
- ပျက်စီးဆုံးရှုံးခဲ့သော ဌာနဆိုင်ရာအဆောက်အအုံများ၊ သာဘာရေးအဆောက်အအုံများ စာရင်းပြုစုခြင်း
- အထက်ရုံးအဆင့်ဆင့်မှ တောင်းခံသော စာရင်းဇယားများကို ပြုစုခြင်း
- စာရင်းဇယားကိန်းဂဏန်းများ ရရှိရေးအတွက် ဌာနဆိုင်ရာများ အသင်းအဖွဲ့များ အပေါ်တွင် လိုအပ်သလို စီမံဆောင်ရွက်ခြင်း

၅-၂-၄ အလှူငွေနှင့် လှူဒါန်းပစ္စည်းများ လက်ခံလွှဲပြောင်းရေးဆပ်ကော်မတီ

- လာရောက်လှူဒါန်းသော အလှူငွေနှင့် လှူဒါန်းပစ္စည်းများကို စနစ်တကျမှတ်ပုံတင် စာရင်းတွင် ရေးသွင်း၍ လက်ခံရယူခြင်း
- လှူဒါန်းငွေများကို မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်တွင် ငွေစာရင်းဖွင့်လှစ်၍ ငွေထုတ်သူ(၃)ဦး အနက် (၂)ဦး၏ လက်မှတ်ဖြင့် ထုတ်ယူခွင့်ပြုခြင်း
- ငွေစာရင်းစာအုပ်တွင် စာရင်းရေးသွင်းခြင်း
- ဝန်ကြီးရုံးမှ ခွင့်ပြုထားသော အသုံးစရိတ်များကို ထုတ်ပေးခြင်း
- လက်ခံထားသည့် ပစ္စည်းများကို စနစ်တကျ အမျိုးအစားအလိုက် ထိခိုက်ပျက်စီးမှု မရှိစေရန် ထိန်းသိမ်းဖြန့်ဖြူးရေးဆပ်ကော်မတီလက်ဝယ်သို့ လွှဲပြောင်းပေးအပ်ခြင်း

၅-၂-၅ ထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများလက်ခံထိန်းသိမ်းဖြန့်ဖြူးရေးဆပ်ကော်မတီ

- လှူဒါန်းပစ္စည်းများ လက်ခံလွှဲပြောင်းရေးဆပ်ကော်မတီမှ လွှဲပြောင်းပေးအပ်သော ပစ္စည်းများကို စနစ်တကျ စာရင်းဇယားဖြင့် လက်ခံထိန်းသိမ်းခြင်း
- နယ်မြေတာဝန်ခံဝန်ကြီး၏ ညွှန်ကြားချက်အရ၊ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စုများ၊ ဌာနဆိုင်ရာများ၊ အသင်းအဖွဲ့များသို့ လက်ရောက်ထုတ်ပေးခြင်း
- ပစ္စည်းအမျိုးအစားအလိုက် အလျင်ရောက်အလျင်ဖြန့်စနစ်ကို ကျင့်သုံးဖြန့်ဖြူးခြင်း
- လက်ခံထားသည့်ပစ္စည်းများကို စနစ်တကျ အမျိုးအစားအလိုက် ထိခိုက်ပျက်စီးမှု မရှိစေရန် ထိန်းသိမ်းခြင်း

၅-၂-၆ ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးဆပ်ကော်မတီ

- လုံးဝပျက်စီးသွားသော ကျေးရွာများအား အသစ်ပြန်လည်တည်ဆောက်နိုင်ရန် နယ်မြေတာဝန်ခံဝန်ကြီး၏ လမ်းညွှန်မှုကို ခံယူ၍ ဆောင်ရွက်ခြင်း
- ဝန်ကြီးများ၏ လမ်းညွှန်ခွင့်ပြုချက်အရ အသစ်ပြန်လည်တည်ဆောက်လျက်ရှိသော ကျေးရွာများ/အိမ်ခြေများအား ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲခြင်း
- ပြုပြင်တည်ဆောက်သင့်သည့် အများဆိုင်အဆောက်အအုံများ (ဥပမာ-စာသင်ကျောင်း၊ ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်း၊ ဘာသာရေးအဆောက်အအုံများ)ကို စိစစ်ရွေးချယ်၍ နယ်မြေခံဝန်ကြီးထံတင်ပြခြင်း

၅-၂-၇ ပြန်လည်နေရာချထားရေးဆပ်ကော်မတီ

- ကျေးရွာလုံးကျွတ်ပျက်စီးခဲ့သော အိမ်ယာများကို ပြန်လည်နေရာချထားခြင်း
- အိုးအိမ်မဲ့ဖြစ်သွားသော ဒုက္ခသည်များကို သက်ဆိုင်ရာ ကျေးရွာအလိုက် နေရာချထားခြင်း
- အိုးမဲ့အိမ်မဲ့ဖြစ်သွားသော ဒုက္ခသည်များ၏ နယ်မြေအငြင်းပွားမှုများကို တာဝန်ခံ၍ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်း
- ပြိုပျက်သွားသော ဌာနဆိုင်ရာပိုင် မြေနေရာသတ်မှတ်မှုများကို ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းပေးခြင်း
- နယ်မြေတာဝန်ခံဝန်ကြီး၏ ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း

၅-၂-၈ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးဆပ်ကော်မတီ

- ရုံးဌာနများ ပုံမှန်ပြန်လည် လည်ပတ်နိုင်ရေးအတွက် ဦးစားပေး၍ ပြန်လည်ထူထောင်မှု ဆောင်ရွက်ခြင်း
- ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းများ ပုံမှန်လည်ပတ်နိုင်ရေးအတွက် ပြန်လည်ထူထောင်မှု ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း
- လမ်းပန်းဆက်သွယ်မှု လုံခြုံချောမွေ့စေရေးဆိုင်ရာ ပြန်လည်ထူထောင်မှုများ ဆောင်ရွက်ခြင်း
- မိုးစပါးအချိန်မီ အပြည့်အဝ စိုက်ပျိုးနိုင်ရေးအတွက် လယ်ယာမြေများ၊ ၎င်းတို့နှင့် ဆက်စပ်သည့် လုပ်ငန်းများကို ပြန်လည်ထူထောင်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း
- ငါးဖမ်းခြင်းလုပ်ငန်း၊ ရေလုပ်ငန်းများ အရှိန်မပျက် လုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်နိုင်ရန် လုပ်ငန်းနှင့်ဆက်စပ်ပစ္စည်းများ ထူထောင်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း
- ဆားလုပ်ငန်းများ အရှိန်မပျက် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဆားလုပ်ငန်းနှင့်ဆက်စပ်ပစ္စည်းများ ပြန်လည်ထူထောင်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း

- နယ်မြေတာဝန်ခံဝန်ကြီး၏ လမ်းညွှန်ချက်အပေါ် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်း

၅-၂-၉ လုံခြုံရေးဆပ်ကော်မတီ

- အရေးပေါ်ကယ်ဆယ်ရေးဆောင်ရွက်နေသည့်ကာလအတွင်း မြို့နယ်အတွင်း လုံခြုံရေးကို ဆောင်ရွက်ခြင်း
- ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စုအလိုက် လုံခြုံရေးဆိုင်ရာကိစ္စများကို ပြည်သူ့စွမ်းအားစုများ၊ အန်ဂျီအိုများနှင့် ပူးပေါင်း၍ လိုအပ်သလို စီမံဆောင်ရွက်ခြင်း
- ဒေသဆိုင်ရာအာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းရုံးနှင့် ဌာနဆိုင်ရာပိုင်ပစ္စည်းများကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်း
- ဤကော်မတီနှင့် ဆပ်ကော်မတီ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအပေါ် လုံခြုံမှုရှိစေရန် စီမံဆောင်ရွက်ခြင်း

၅-၂-၁၀ ပို့ဆောင်ရေးဆပ်ကော်မတီ

- အမျိုးသား သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဗဟိုကော်မတီမှ ပေးပို့သော ပစ္စည်းများကို စနစ်တကျလက်ခံသယ်ပို့ပေးခြင်း
- မြို့နယ်လုပ်ငန်းကော်မတီနှင့် ဆပ်ကော်မတီများတွင် ဆင်း၍ တာဝန်ထမ်းဆောင်နိုင်ရန် မော်တော်ယာဉ်၊ ရေယာဉ်စီစဉ်ပေးခြင်း
- အစိုးရမဟုတ်သော လူမှုအဖွဲ့အစည်းများမှ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်အတွင်း သွားလာလိုကြောင်း အကူအညီတောင်းခံပါက လိုအပ်သလို ညှိနှိုင်းအကူအညီပေးခြင်း
- မြို့နယ်အတွင်း အရေးပေါ်သွားလာနိုင်ရန် အသင့်ရေယာဉ်၊ အသင့်မော်တော်ယာဉ်များ နေ့စဉ် စီစဉ်ထားခြင်း
- လိုအပ်ပါက ကယ်ဆယ်ရေးပစ္စည်းများ နယ်အရောက် ပို့ဆောင်ရန်လိုအပ်ပါက ရေယာဉ်၊ မော်တော်ယာဉ် စီစဉ်ပေးခြင်း

၆။ အန္တရာယ်နည်းပါးသက်သာစေရေး၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး၊ တုံ့ပြန်မှု၊ မူလအခြေအနေသို့ ပြန်လည်ရောက်စေရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး အစီအမံများ

ဤအခန်းတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များကြောင့် ဆိုးရွားသော ထိခိုက်မှုများကို နည်းပါး နိုင်သမျှ နည်းပါးစေရန် ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အစီအမံအမျိုးမျိုးဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များ ပါဝင်ပါမည်။

၆-၁။ အန္တရာယ်နည်းပါးသက်သာစေရေး အစီအမံများ

အန္တရာယ်နည်းပါးသက်သာစေရေးဆိုသည်မှာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်မှုကို ခြုံငုံ လျှော့ချရန် ဆောင်ရွက်ရသော ကာလရှည်အစီအမံများကို ရည်ညွှန်းပါသည်။ ယင်းအစီအမံ များမှာ အဆောက်အဦပုံသဏ္ဍာန်ဆောင်သော အစီအမံများဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့ အဆောက်အဦ ပုံသဏ္ဍာန်မဆောင်သော အစီအမံများလည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ အဆောက်အဦပုံသဏ္ဍာန် ဆောင်သော အစီအမံများဆိုသည်မှာ ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းများဆောက်လုပ်ခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း (ရေကာတာများ၊ မြင့်၍ တည်ဆောက်ထားသော လူနေအိမ်ခြေများ၊ အဆောက်အအုံများ စသည်ဖြင့်)ကို ဆိုလိုပါသည်။ အဆောက်အဦပုံသဏ္ဍာန် မဆောင်သော အစီအမံများတွင် လေ့ကျင့်သင်တန်း ပေးခြင်း၊ စီမံချက်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် အသိပညာပေးခြင်း၊ သိမြင်နားလည်မှု မြှင့်တင်ခြင်း စသည်တို့ ပါဝင်ပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းတာဝန်တွင် အောက်ပါတို့ ပါဝင်ပါသည်။

- ဆောက်လုပ်မှုဆိုင်ရာ အန္တရာယ်နည်းပါးသက်သာစေခြင်း
  - ဆောက်လုပ်ရေး
  - အခြေခံအဆောက်အဦတွင် ဘေးအန္တရာယ်ခံနိုင်ရည်ရှိရေး သွင်ပြင်အစီအမံများ ထည့်သွင်းခြင်းအပါအဝင် ပြန်လည်မွမ်းမံတပ်ဆင်ဆောက်လုပ်ခြင်း
- ဆောက်လုပ်မှုနှင့်မပတ်သက်သော အန္တရာယ်နည်းပါးသက်သာစေခြင်း
  - အများပြည်သူ သိမြင်နားလည်မှု မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် ပညာပေးခြင်း
  - အဖွဲ့အစည်းစနစ် တည်ဆောက်ခြင်း
  - လေ့ကျင့်သင်တန်းပေးခြင်းနှင့် စွမ်းဆောင်ရည် တည်ဆောက်ခြင်း
  - ကြိုတင်သတိပေးသော စနစ် တည်ထောင်ခြင်းနှင့် ထိန်းသိမ်းခြင်း
  - ကျရောက်နိုင်သော ဘေးအန္တရာယ်ပြမြေပုံရေးဆွဲခြင်း
  - တာဝန်ရှိသော ဦးစီးဌာနများ/အဖွဲ့အစည်းများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း
  - လုပ်ငန်းတစ်ခုစီအတွက် အညွှန်းကိန်းများ သတ်မှတ်ရေးဆွဲခြင်း
  - လုပ်ငန်းတစ်ခုစီအတွက် လိုအပ်သော အရင်းအမြစ်များကို ဖော်ထုတ်ခြင်း

၆-၂။ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး အစီအမံများ

ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးအစီအမံများဆိုသည်မှာ ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ပြီးနောက် ထမ်းဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းများကို ဘေးအန္တရာယ်မကျရောက်မီ လေ့ကျင့်ထားရမည့် သီးခြား လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းများကို သတ်မှတ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးအစီအမံများသည် ထိရောက်လျင်မြန်သော တုံ့ပြန်မှုကို အထောက်အကူပြုပါသည်။ ဤအဆင့်တွင် အောက်ဖော်ပြပါ လုပ်ငန်းများ ပါဝင်နိုင်ပါသည်။

- ကြိုတင်ခန့်မှန်းခြင်းနှင့် ကြိုတင် သတိပေးခြင်း
- အန္တရာယ်ကင်းသော နေရာ ပြင်ဆင်ထားရှိခြင်း
- ရှာဖွေခြင်းနှင့် ကယ်ဆယ်ခြင်းကို စီစဉ်ခြင်း
- ရေ၊ ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေးနှင့် ကျန်းမာရေး ပြုစုစောင့်ရှောက်မှု အစီအစဉ် ရေးဆွဲခြင်း
- အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အစီအစဉ် ရေးဆွဲခြင်း
- လေ့ကျင့်ခန်းများနှင့် အစမ်းလေ့ကျင့်ခြင်းများ

၆-၃။ တုံ့ပြန်မှုအစီအမံများ

ထိရောက်သော တုံ့ပြန်မှုဖြစ်စေရန် ထိရောက်သော ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု၊ ထိရောက်သော ထောက်ပံ့ရေး၊ ပို့ဆောင်ရေးစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ရပ်ရွာ၏ တုံ့ပြန်နိုင်မှုအဆင့်တို့အပေါ်တွင် မူတည်ပါသည်။ ဤအဆင့်တွင် အောက်ဖော်ပြပါ လုပ်ငန်းများ ပါဝင်နိုင်ပါသည်။

- အန္တရာယ်ကင်းရာသို့ ပြောင်းရွှေ့ရေး မဟာဗျူဟာ
- အန္တရာယ်ကင်းရှင်းသော နယ်မြေဒေသ စီမံခန့်ခွဲခြင်း
- ဆက်သွယ်ရေးအစီအစဉ်
- ဆေးဝါးကုသမှုနှင့် ကျန်းမာရေး အစီအစဉ်များ
- အရေးပါသော အခြေခံအဆောက်အဦများကို ချက်ချင်း ပြင်ဆင်ခြင်း
- စေတနာ့ဝန်ထမ်း ခေါ်ယူခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း
- ကျရောက်နိုင်သောဘေး အန္တရာယ်စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်း
- ရှာဖွေရေးနှင့် ကယ်ဆယ်ရေး လုပ်ဆောင်ခြင်း
- အရေးပေါ် ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများ
- ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေးအစီအစဉ်
-

၆-၄။ မူလအခြေအနေသို့ ပြန်လည်ရောက်စေရေး နှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး

အစီအမံများ

မူလအခြေအနေသို့ ပြန်လည်ရောက်စေရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးအဆင့်တွင် ပုံမှန် အခြေအနေသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိစေရန်နှင့် လူအများအား ပုံမှန် လူမှုစီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ ပြန်လည်လုပ်ဆောင်နိုင်ရေး အကူအညီပေးရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ဤအဆင့်တွင် အောက်ဖော်ပြပါ လုပ်ငန်းများ ပါဝင်နိုင်ပါသည်။

- ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ပြီးနောက် ထိခိုက်မှုနှင့် လိုအပ်ချက် လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း
- လိုအပ်ချက် လေ့လာဆန်းစစ်မှုအပေါ် မူတည်၍ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး စီမံချက် ရေးဆွဲခြင်း
- ပြန်လည်ထူထောင်ရေး အစီအစဉ်ကို မြို့နယ် ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်နှင့် ချိတ်ဆက်ခြင်း
- သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်း
- ထိခိုက်ပျက်စီးသော နေအိမ်များနှင့်အခြေခံ အဆောက်အဦကို ပြင်ဆင်ခြင်း/ ပြန်လည် တည်ဆောက်ခြင်း
- စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပြုစုစောင့်ရှောက်မှု ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း
- ညှိနှိုင်းခြင်းနှင့် အစီရင်ခံတင်ပြခြင်းစနစ်
- တာဝန်ရှိသော ဦးစီးဌာနများ/ အဖွဲ့အစည်းများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း
- လုပ်ငန်းတစ်ခုစီအတွက် အညွှန်းကိန်းများကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း
- လုပ်ငန်းတစ်ခုစီအတွက် လိုအပ်သော အရင်းအမြစ်များ သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း

၇။ လုပ်ငန်းစီမံချက်ကို စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်းနှင့် ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ခြင်း

သဘာဝဘေးအန္တရာယ်အတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးစီမံချက်ရေးဆွဲခြင်းမှာ သဘောသဘာဝအရ မြို့နယ်သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက်ကို လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ဆဲ စာတမ်းအဖြစ် ယူဆရပါမည်။ မြို့နယ် သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းစီမံချက် ရေးဆွဲခြင်းမှာ စဉ်ဆက်မပြတ် ဆောင်ရွက်ရသည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး နောက်ဆုံးအခြေအနေများနှင့် နောက်ဆုံး အပြောင်းအလဲများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်ဖြစ်ပါသည်။

မြို့နယ်သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက်ကို ပုံမှန်အချိန်ကာလသတ်မှတ်၍ ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်သင့်ပါသည်။ မြို့နယ်သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက်ကို ဖြည့်စွက် ပြင်ဆင်ခြင်းဖြင့် မြို့နယ်အကြောင်းဖော်ပြချက်၊ စုဆောင်းထားသော အရင်းအမြစ် စာရင်း၊ အန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်မှုဖော်ပြချက်၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အချက်အလက်များနှင့် အုပ်ချုပ်မှု

အချက်အလက်များကဲ့သို့သော စီမံချက်၏ အရေအတွက်ပြ သတင်းအချက်အလက်များကို အခြေခံ၍ အချိန်ကာလအလိုက် ပြန်လည်ညှိနှိုင်းပြင်ဆင်နိုင်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

ကြိုတင်သတိပေး သင်္ကေတများ (Early Warning Signs) ကို အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုခြင်း (သဘာဝဘေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက်တည်မြဲအမိန့် မှ ထုတ်နုတ်ချက်)

အမျိုးသား သဘာဝဘေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီ၏ သဘာဝဘေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု အတွက် တည်မြဲအမိန့် နောက်ဆက်တွဲ (င)နှင့် နောက်ဆက်တွဲ (ဇ)အရ အလံအချက်ပြ စနစ်နှင့် အရောင်စနစ်ကို နားလည်သဘောပေါက်ရန်အရေးကြီးကြောင်းဖော်ပြထားပါသည်။

အလံအချက်ပြစနစ် (Red Flag System) တွင် လေဘေးအန္တရာယ်အတွက် ရပ်ကွက်/ကျေးရွာများ၌ စိုက်ထူသတိပေးမည့် အလံအချက်ပြများ သတ်မှတ်ချက်ကို အဆင့် (၁)မှ (၁၁) ထိရှိပါသည်။ အလံများမှာ အနီရောင် ဖြစ်ပါသည်။ သတိပေးချက်အဆင့် (၁)သည် ဒေသအတွင်း မုန်တိုင်းကျရောက်နိုင်သည့် အလားအလာခန့်မှန်းချက်များ ရှိနေ၍ ပြည်သူများ အနေဖြင့် မိုးလေဝသ သတင်းထုတ်ပြန်ချက်များကို အထူးဂရုပြု လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ကြရန် ဖြစ်ပြီး သတိပေးချက် အဆင့် (၁၁) သည် ဆက်သွယ်မှုများ ပြတ်တောက်သွားပြီဖြစ်၍ မုန်တိုင်းကျရောက်လာပြီဖြစ်ပါသည်။

အရောင်စနစ် (Color Codes) တွင် အရေးပေါ် အခြေအနေကို အဝါရောင်၊ လိမ္မော်ရောင်၊ အနီရောင်၊ အညိုရောင်နှင့် အစိမ်းရောင်ဟူ၍သတ်မှတ်ထားပါသည်။

အဝါရောင်အရေးပေါ်အခြေအနေ။ ။ ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်နှင့် ကပ္ပလီပင်လယ်ပြင်တို့တွင် အပူပိုင်း မုန်တိုင်း စတင်ဖြစ်ပေါ်သည့် အချိန်အခါကို အဝါရောင်အခြေအနေဟု သတ်မှတ်ပါသည်။

လိမ္မော်ရောင်အရေးပေါ်အခြေအနေ။ ။ ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်နှင့် ကပ္ပလီပင်လယ်ပြင်တို့တွင် အပူပိုင်း မုန်တိုင်း စတင်ဖြစ်ပေါ်သည့်နောက် မြန်မာ့ကမ်းရိုးတန်းဒေသသို့ တူရုရွေလျား လာမည့် အချိန်အခါကို လိမ္မော်ရောင်အခြေအနေဟု သတ်မှတ်ပါသည်။

အနီရောင်အရေးပေါ်အခြေအနေ။ ။ မုန်တိုင်း မြန်မာ့ကမ်းရိုးတန်းဒေသသို့ တူရုရွေလျားလာပြီး မြန်မာ့ကမ်းရိုးတန်းသို့ မဖြတ်ကျော်မီ (၁၂)နာရီအလိုကို အနီရောင် အခြေအနေ ဟုသတ်မှတ်ပါသည်။

အညိုရောင်အရေးပေါ်အခြေအနေ။ ။ မြန်မာ့ကမ်းရိုးတန်းဒေသသို့ မုန်တိုင်းဖြတ်ကျော် ဝင်ရောက်နေချိန်အား အညိုရောင်အခြေအနေ ဟုသတ်မှတ်ပါသည်။

အစိမ်းရောင်အရေးပေါ်အခြေအနေ။ ။ မုန်တိုင်းအားပျော့၍ မုန်တိုင်းအန္တရာယ် ကင်းရှင်း သွားချိန်ကို အစိမ်းရောင်အခြေအနေ ဟုသတ်မှတ်ပါသည်။

သဘာဝဘေးလျော့ပါးရေးဆိုင်ရာ ဝေါဟာရအသုံးအနှုန်းအချို့တို့၏ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်များ *

ဘေးရန်(ကျရောက်နိုင်သော ဘေးအန္တရာယ်) Hazard ။ အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ၊ လူများ၊ ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းအိုးအိမ်နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်တို့ကို ပြတ် တောက်စေခြင်း သို့မဟုတ် ထိခိုက်ခြင်းများဖြစ်စေနိုင်သည့် အလားအလာရှိသော မည်သည့် ဖြစ်ရပ်၊ ဖြစ်စဉ် (သို့မဟုတ်) အခြေအနေကိုမဆို ရည်ညွှန်းပါသည်။

အန္တရာယ်ကျရောက်လွယ်မှု၊ ခုခံနိုင်စွမ်းရည်နည်းပါးမှု (Vulnerability) ။ ရပ်ရွာသည် စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ရုပ်ပိုင်း (သို့မဟုတ်) ပထဝီ သဘာဝသဘာဝပိုင်းအရ ဘေးရန် ထိခိုက်လွယ်မှုအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်နိုင်မှုနှင့် ခုခံနိုင်မှုတို့တွင် ကန့်သတ်ချက်များ ရှိနေခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။

စွမ်းဆောင်ရည်များ(Capacities)။ လူအများပိုင်ဆိုင်ထားသော၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်သော၊ နှိုးဆော်နိုင်သော၊ ရယူအသုံးပြုနိုင်သော အရင်းအမြစ်များနှင့် ကျွမ်းကျင် မှုများဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းအရင်းအမြစ်များ နှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများကြောင့် မိမိတို့၏ အနာဂတ် ကို ပုံဖော်ရန်၊ ဘေးအန္တရာယ်များကို ပိုမို၍ ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းနိုင်ရန်နှင့် ထိန်းချုပ်နိုင်ရန် တို့တွင် စွမ်းဆောင်နိုင်မှုများ ရှိလာပါသည်။

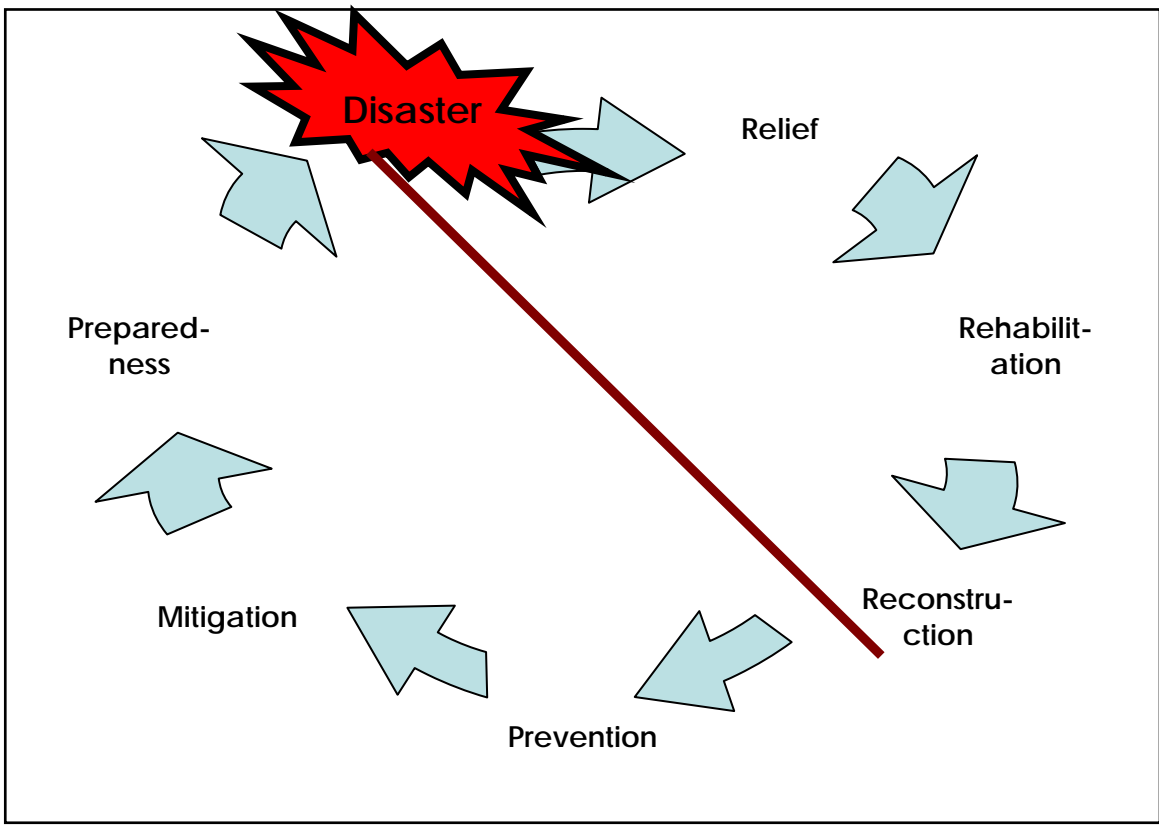
ဘေးအန္တရာယ်(Disaster)။ လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ပုံမှန်လည်ပတ်ဆောင်ရွက်မှု ပြင်းထန်စွာ ပျက်ပြားပြီး လူသား၊ ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်း၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဆုံးရှုံးမှုများ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဖြစ်ပွားခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။ ထိခိုက်သော ရပ်ရွာများ၏ ကိုယ်ပိုင် အရင်းအမြစ်များကို အသုံးပြု၍ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်နိုင်သည့် စွမ်းရည်ထက် ကျော်လွန်သော ဆုံးရှုံးခြင်းများကို ဖြစ်စေပါသည်။ ဘေးရန်များ၏ ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများကို ကောင်းစွာ စီမံခန့်ခွဲမှု မပြုလုပ်နိုင်သောအခါ ဘေးအန္တရာယ်များ ဖြစ်လာပါသည်။

အန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်မှု(ထိခိုက်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ) Risk။ သဘာဝဘေးရန်များ (သို့မဟုတ်) လူကြောင့်ဖြစ်သော ဘေးရန်များသည် အန္တရာယ်ကျရောက်လွယ်သော အခြေအနေတို့နှင့် အပြန်အလှန်ပေါင်းဆုံမိသောအခါ ဆုံးရှုံးမှုများ၊ ဆိုးကျိုးများ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ခြေကို ဆိုလိုပါသည်။ ဆုံးရှုံးမှုများ၊ ဆိုးကျိုးများဆိုသည်မှာ အသေအပျောက်ရှိခြင်း၊ ထိခိုက် ဒဏ်ရာရခြင်း၊ ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းအိုးအိမ်များ ဆုံးရှုံးခြင်း၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းထိခိုက်ခြင်း၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ထိခိုက်ပျက်ပြားခြင်း၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဆုံးရှုံးခြင်းများကို ခေါ်ပါသည်။

$$\text{ထိခိုက်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ(Risk)} = \frac{\text{ဘေးရန်} \times \text{အန္တရာယ်ကျရောက်လွယ်မှု(ခုခံနိုင်စွမ်းရည်နည်းပါးမှု)}}{\text{စွမ်းဆောင်ရည်များ}}$$

ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုစက်ဝန်း (Disaster Management Cycle)။ ဘေးအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲမှုစက်ဝန်းတွင် ပါဝင်သော လုပ်ငန်းအဆင့်ဆင့်ကို အောက်တွင် ပုံဖြင့် ဖော်ပြထားပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုစက်ဝန်းတွင် ပါဝင်သော လုပ်ငန်းအဆင့်များကို တစ်ပိုင်းပြီးမှတစ်ပိုင်း (သို့မဟုတ်) အစဉ်လိုက်လုပ်ဆောင်ရမည်ဟု မမှတ်ယူသင့်ပါ။ တစ်ခါတစ်ရံ ဘေးရန် ဆိုးကျိုးလျော့ပါးစေရေး အစီအမံများ (Mitigation Measures) ကို ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်း (Rehabilitation) နှင့် ပြန်လည်တည်ဆောက်ခြင်းလုပ်ငန်းအဆင့်များ (Reconstruction) တွင် ထည့်သွင်းလုပ်ဆောင်ရပြီး၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး အစီအမံများ (Preparedness Measures) ကို ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းအဆင့်များ အကောင်အထည်ဖော်နေစဉ်တွင်လည်း လုပ်ဆောင်ရပါသည်။

- **Response (တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ခြင်း)** ။ ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ပြီးလျှင်ပြီးချင်း အသက်ရှင် ကျန်ရစ်နေသူများ၏ အခြေခံလိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းရန် အထူး

စီမံလုပ်ဆောင်ချက်များ လိုအပ်သောအခါ ချက်ချင်းဆောင်ရွက်သော လုပ်ဆောင်မှုများကို ခေါ်ပါသည်။

- **Relief (ကယ်ဆယ်ရေး)**။ ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ပြီးသောအခါ အသက်ရှင်ကျန်ရစ်နေသူများကို ရှာဖွေကယ်တင်ခြင်း၊ အခြေခံလိုအပ်ချက်များဖြစ်သော ရိက္ခာပစ္စည်း၊ ရေ၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု၊ ခိုလှုံရန် အကာအကွယ်ဆောက်ပေးခြင်း စသော ဆောင်ရွက်စီမံမှုများကို ခေါ်ပါသည်။
- **Rehabilitation (ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်း)**။ ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ပြီးသော အခါ ဘေးအန္တရာယ်ခံရသော ရပ်ရွာကို မူလအခြေအနေသို့ ပြန်ရောက်ရန် လုပ်ဆောင်ပေးသော လုပ်ဆောင်ချက်များ၊ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ခေါ်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ပြောင်းလဲမှုများကို နားလည်သဘောပေါက်လာစေရန် အားပေးကူညီဆောင်ရွက်ပေးခြင်းတို့လည်း ပါဝင်ပါသည်။
- **Reconstruction (ပြန်လည်တည်ဆောက်ခြင်း)**။ ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ပြီး ပြန်လည် ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ရပါသည်။ ထိုပြန်လည် ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းကို လုပ်ဆောင်သောအချိန်ကာလတစ်ခု ပြီးနောက်၊ ရပ်ရွာကို ပြန်လည်ထူထောင်သော လုပ်ဆောင်ချက်များကို ရည်ညွှန်းပါသည်။ ရေရှည်အတွက် အိုးအိမ်များဆောက်လုပ်ခြင်း၊ ဝန်ဆောင်မှုအားလုံးကို လုံးဝ ပုံမှန် အနေအထားသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ ဘေးအန္တရာယ် မကျရောက်မီ အခြေအနေသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိစေခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ပြန်လည် တည်ဆောက်ခြင်းသည် မူလအခြေအနေသို့ ရောက်အောင် လုပ်ဆောင်ရုံမျှမက ရပ်ရွာကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေမည့် အခွင့်အလမ်းတစ်ခုလည်း ဖြစ်ပါသည်။
- **Recovery (မူလအခြေအနေသို့ပြန်လည်ရောက်စေခြင်း)**။ ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ပြီးသောအခါ ဘေးအန္တရာယ်ခံရသော ရပ်ရွာကို မူလ အခြေအနေသို့ ပြန်လည်ရောက်ရန်နှင့် မူလအခြေအနေကို တိုးတက်စေရန်အတွက် ဆုံးဖြတ်လုပ်ဆောင်ချက်များကို ဆိုလိုပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ထိခိုက်ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ လျော့ပါးရေးအတွက် လိုအပ်သော ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ချက်များကို အားပေး ကူညီဆောင်ရွက်ပေးခြင်းတို့လည်း ပါဝင်ပါသည်။
- **Prevention (ကြိုတင်ကာကွယ်တားဆီးခြင်း)**။ ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်မှုမရှိစေရန် ရေရှည် တားဆီးကာကွယ်ရေးကို ရည်ရွယ်ပြီး လုပ်ဆောင်သော လုပ်ဆောင်ချက်များကို ခေါ်ပါသည်။ မြို့ပြစီမံကိန်းနှင့် မြေယာ သုံးစွဲရေးအက်ဥပဒေ၊ ရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကာအကွယ် အတားအဆီး လုပ်ဆောင်ချက်များ ပါဝင်ပါသည်။
- **Mitigation (ဘေးအန္တရာယ်ဆိုးကျိုးကိုလျော့ပါးစေခြင်း)**။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုးကျိုးကို လျော့ပါးစေရန်၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ပျက်စီးမှုကို လျော့ပါးစေရန်၊

နည်းပညာကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော ဘေးအန္တရာယ်ကို လျော့ပါးစေရန် လုပ်ဆောင်သော ဆောက်လုပ်မှုဆိုင်ရာ အစီအမံများ (ဥပမာ- ရေဘေးမှကာကွယ်ရန် ရေကာတာ ဆောက်လုပ်ခြင်း)နှင့် ဆောက်လုပ်မှုနှင့်မပတ်သက်သော အစီအမံများ (ဥပမာ- စည်းမျဉ်းဥပဒေပြဋ္ဌာန်းခြင်း၊လေ့ကျင့်သင်တန်းပေးခြင်း) တို့ကို ညွှန်းဆိုပါသည်။

- **Preparedness (ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း)**။ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်သောအခါ သင့်လျော် ထိရောက်စွာ ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းနိုင်ရန်အတွက် ဘေးအန္တရာယ် မကျရောက်မီ ကတည်းက ကြိုတင်၍ စီမံလုပ်ဆောင်ထားမှုများကို ဆိုလိုပါသည်။

*ရင်းမြစ်။ ။ သဘာဝဘေးလျော့ပါးရေးစီမံခန့်ခွဲမှု ဝေါဟာရအသုံးအနှုန်းအချို့တို့၏ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆို ချက်များကို **UNDP** နှင့် **ADPC** တို့မှ ပြုစုသော မြန်မာ့ရပ်ရွာအခြေပြု ဘေးအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲမှုလက်စွဲစာအုပ် မှ ကိုးကားဖော်ပြထားပါသည်။

ရည်ညွှန်းကိုးကားသော စာအုပ်စာတမ်းများ

- ၁။ Relief and Resettlement Department, Department of Meteorology and Hydrology, Forest Department, Irrigation Department, Fire Services Department, Myanmar Engineering Society, Myanmar Geosciences Society, Myanmar Information Management Unit and Asian Disaster Preparedness Center(ADPC) *'Hazard Profile of Myanmar'*, July 2009,
- ၂။ Relief and Resettlement Department, Ministry of Social Welfare, Relief and Resettlement and Asian Disaster Preparedness Center (ADPC) *'Institutional Arrangements for Disaster Management in Myanmar'*
- ၃။ Relief and Resettlement Department, Ministry of Social Welfare, Relief and Resettlement *'Myanmar Action Plan on Disaster Risk Reduction (MAPDRR)'*
- ၄။ Natural Disaster Preparedness Central Committee (NDPCC) *'Standing Order on Natural Disaster Management'*, January 2009
- ၅။ Asian Disaster Preparedness Center (ADPC) *'Manual on Flood Preparedness Program for provincial and district level authorities in the lower Mekong Basin Countries'*
- ၆။ UNDP and ADPC *'Myanmar Community Based Disaster Risk Management Manual'*

မြို့နယ်သဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းစီမံချက်ရေးဆွဲရေးလမ်းညွှန်

ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဦးစီးဌာန

ဝေလွင်လူ့အုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန

ဘာသာတရားရေးရာဦးစီးဌာန

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS

မနုဇာတိရေးရာဦးစီးဌာန